

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextionde årgången

30 juni 2017

Innehållsförteckning

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

RESOLUTIONER

Regionkommittén

121:a plenarsessionen den 8–9 februari 2017

2017/C 207/01	Resolution från Europeiska regionkommittén – Kommissionens årliga tillvästöversikt 2017	1
2017/C 207/02	Resolution från Europeiska regionkommittén – 60-årsdagen av Romfördragets undertecknande	5

YTTRANDEN

Regionkommittén

121:a plenarsessionen den 8–9 februari 2017

2017/C 207/03	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Att överbrygga investeringsgapet: Hur ska utmaningarna hanteras?	7
2017/C 207/04	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Finanspolitisk kapacitet och automatiska stabilisatorer i Ekonomiska och monetära unionen	15
2017/C 207/05	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Felande transportlänkar i gränsregioner	19
2017/C 207/06	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förnyelse av hamnstäder och hamnområden	25
2017/C 207/07	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Partnerskapsram med tredjeländer för migration	32
2017/C 207/08	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till ett nytt europeiskt samförstånd om utveckling – Vår värld, vår värdighet, vår framtid	39
2017/C 207/09	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Ett effektivt system för vattenförvaltning: en strategi för innovativa lösningar	45

2017/C 207/10	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Mot en ny EU-strategi för anpassning till klimatförändringarna – ett integrerat tillvägagångssätt	51
2017/C 207/11	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stöd till unga europeiska jordbrukare	57
2017/C 207/12	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Behovet av och vägen mot en EU-strategi för alkoholrelaterade frågor	61

III Förberedande akter

REGIONKOMMITTÉN

121:a plenarsessionen den 8-9 februari 2017

2017/C 207/13	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Reform av det gemensamma europeiska asylsystemet – paket II och en unionsram för vidarebosättning	67
2017/C 207/14	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Upphovsrätt på den digitala inre marknaden	80
2017/C 207/15	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Översynen av telekompaketet	87
2017/C 207/16	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser	95
2017/C 207/17	Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s politik för Arktis	100
2017/C 207/18	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Halvtidsutvärdering av Life-programmet	104

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

REGIONKOMMITTÉN

121:A PLENARSESSIONEN DEN 8–9 FEBRUARI 2017

Resolution från Europeiska regionkommittén – Kommissionens årliga tillväxtöversikt 2017

(2017/C 207/01)

Framlagd av de politiska grupperna PES, EPP, ALDE, EA och ECR

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN (ReK) HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

- med beaktande av meddelandet från kommissionen om den årliga tillväxtöversikten 2017 ⁽¹⁾ och inledningen av 2017 års europeiska planeringstermin,
 - med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 26 oktober 2016 om den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken: genomförande av prioriteringarna för 2016 ⁽²⁾.
1. Europeiska regionkommittén välkomnar den årliga tillväxtöversiktens inriktning på investeringar, strukturreformer och ansvarsfulla offentliga finanser, men hade förväntat sig en starkare inriktning på genomförandet av målen för hållbar utveckling, som en av hörnstenarna i en europeisk ekonomisk, social och miljömässig strategi efter 2020.
 2. ReK noterar att flera indikatorer (BNP, investeringar, nya jobb, sysselsättning och andel förvärvsarbetande) visar att den europeiska ekonomin håller på att återhämta sig, trots den ökande osäkerheten i omvärlden. Kommittén delar dock kommissionens uppfattning att det inte går att slå sig till ro, eftersom arbetslösheten fortfarande är alltför hög i många regioner i Europa och flera år av underinvesteringar ("investeringsgapet") kraftigt hämmar Europas konkurrenskraft och sammanhållning.
 3. Kommittén är bekymrad över att de befintliga obalanserna inom EU och euroområdet utgör en betydande utmaning för tillväxt och sammanhållning och att konvergensen inom och mellan medlemsstaterna i många fall har stannat av. Kommittén betonar att skillnaderna inom medlemsstaterna är en betydande orsak till ekonomiska och sociala skillnader, vilka ökar ytterligare inom EU, och beklagar att de inte tas upp på ett strukturerat sätt i den årliga tillväxtöversikten.

⁽¹⁾ COM(2016) 725 final.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0416+0+DOC+PDF+V0//SV>.

4. ReK understryker att en europeisk pelare för sociala rättigheter, som måste respektera subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, skulle kunna ge ett viktigt bidrag till samordning och uppåtstående konvergens av sociala standarder samt stärka EU:s demokratiska legitimitet.

5. ReK uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till en finanspolitisk kapacitet för euroområdet som står öppen för alla medlemsstater tillsammans med en budgetkonsekvensbedömning ⁽³⁾.

En nysatsning på investeringar

6. Kommittén välkomnar resultatet av Efsis första år när det gäller den mängd investeringar som aktiverats genom fonden. Kommittén är dock bekymrad över Efsis osäkra resultat med avseende på additionalitet, den obalanserade geografiska fördelningen av projekt som har finansierats och bristen på detaljerad och transparent information kring fonden. ReK noterar att Europeiska revisionsrätten hyser samma farhågor ⁽⁴⁾, liksom den oberoende utvärdering som offentliggjorts av kommissionen ⁽⁵⁾. Kommittén betonar att projekt bör vara berättigade till stöd från Efsi från och med ett projektvärde på 10 miljoner euro så att de lokala och regionala myndigheterna kan utnyttja Efsi i större utsträckning, bl.a. genom investeringsplattformar, och beklagar att många av dem fortfarande saknar information om fonden. Kommittén är övertygad om att det inom ramen för den europeiska planeringsterminen bör ses som en prioritet att ta itu med problemen rörande administrativ kapacitet, som ofta hindrar de lokala och regionala myndigheterna från att använda Efsi.

7. Kommittén välkomnar hänvisningen i den årliga tillväxtöversikten till befintliga hinder för investeringar på lokal och regional nivå, men beklagar att den analys av hindren för investeringar som inleddes under den europeiska planeringsterminen 2016, och till vilken ReK har bidragit med en analys av sådana hinder på territoriell nivå ⁽⁶⁾, inte följs upp i den årliga tillväxtöversikten 2017. Kommittén anser att det är viktigt att erkänna att åtgärder för att fördjupa den inre marknaden har en viktig roll i fråga om att förbättra investeringsklimatet i stort på EU-nivå och undanröja hinder för investeringar på nationell, regional och lokal nivå.

8. ReK framhåller ESI-fondernas bidrag till investeringar, och betonar att 61 av de landsspecifika rekommendationerna för 2016 tas upp i sammanhållningspolitiska program på landsnivå. Kommittén delar uppfattningen att ESI-fonderna kan användas i kombination med Efsi, och betonar samtidigt att ESI-fonderna är EU:s huvudsakliga investeringsverktyg och syftar till att öka sammanhållningen, i enlighet med fördragen.

9. ReK välkomnar att det i den årliga tillväxtöversikten hänvisas till behovet av att globaliseringens vinster fördelas rättvist och att handelspolitikens legitimitet stärks. Kommittén framhåller även betydelsen av medborgarnas oro och behovet av att man säkrar handlingsutrymmet och det demokratiska manöverutrymmet för EU och för parlamenten och regeringarna i medlemsstaterna och regionerna och på så sätt värnar medborgarnas demokratiska möjligheter till inflytande. Kommittén anser att kommissionen vid förhandlingar om och ingående av handelsavtal bör engagera sig mer för att bibehålla europeiska kvalitetsstandarder samt nationella ordningar och standarder, bl.a. inom miljö-, djur-, klimat-, data-, hälso- och konsumentskydd, så att handelsavtal kan leda till ett rättvist och transparent resultat.

10. Kommittén välkomnar att betydelsen av tydliga riktlinjer om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på offentlig finansiering av infrastruktur i fråga om att underlätta finansieringen av den reala ekonomin erkänns i den årliga tillväxtöversikten. Kommittén betonar att en betydande del av denna finansiering avser tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och uppmanar kommissionen att utvidga omfattningen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse för att beakta nya utmaningar.

Fortsatta strukturreformer

11. ReK noterar att strukturreformer är avgörande för förbättrad konkurrenskraft, vilket behövs mer än någonsin för att främja hållbar tillväxt för alla och arbetstillfällena inom ramen för global handel och konkurrens.

⁽³⁾ Se utkastet till ReK:s yttrande om "Finanspolitisk kapacitet och automatiska stabilisatorer i Ekonomiska och monetära unionen", föredragande: Carl Fredrik Graf (SE-EPP), ECON-VI/018, som ska antas vid ReK:s plenarsession i februari 2017.

⁽⁴⁾ Revisionsrätten, "Efsi: ett tidigt förslag om förlängning och utvidgning", yttrande nr 2/2016.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/priorities/publications/independent-evaluation-investment-plan_en.

⁽⁶⁾ ReK:s sjunde övervakningsrapport om Europa 2020-strategin och den europeiska planeringsterminen <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/pub/Documents/2016/7mp.pdf>.

12. Kommittén välkomnar att den offentliga upphandlingens viktiga roll erkänns när det gäller ökad konkurrens och innovation, och betonar att en stor andel av den offentliga upphandlingen genomförs av lokala och regionala myndigheter. Kommittén betonar att ansträngningar som syftar till att förbättra den administrativa kapaciteten för att hantera offentlig upphandling bör inriktas specifikt på lokala och regionala myndigheter.

13. ReK betonar att små och medelstora företag, nystartade företag och entreprenörskap bör stödjas genom att man underlättar tillgången till finansiering, stimulerar investeringar i forskning och utveckling, minskar administrativa bördor och behåller bättre lagstiftning högt upp på dagordningen. Kommittén betonar behovet av att säkerställa att små och medelstora företag inom alla sektorer, inbegripet tjänsteleverantörer, kan delta i globala värdekedjor, bland annat genom en stödjande industri- och regleringspolitik.

14. ReK framhåller att bristen på administrativ kapacitet hos den offentliga förvaltningen på alla nivåer, och i synnerhet på lokal och regional nivå, är ett hinder för genomförandet av strukturreformer och att kommissionen bör utfärda ett enhetligt strategiskt dokument för att samordna alla flöden av EU-finansierat tekniskt stöd för ökad effektivitet i förvaltningen, inbegripet stödprogrammet för strukturreformer.

15. Kommittén välkomnar hänvisningen i den årliga tillväxtöversikten till en prioritering av investeringar i humankapital. Vi betonar särskilt vikten av att främja genomförandet av ungdomsgarantin och uppmaningen om att bekämpa ungdomsarbetslösheten ytterligare, med tanke på att den i vissa regioner och kommuner fortfarande är hög.

Säkerställande av finanspolitisk expansion och ansvarsfulla offentliga finanser

16. Kommittén välkomnar debatten om en positiv finanspolitisk inriktning för euroområdet som helhet, som nödvändigtvis måste gå hand i hand med genomförandet av strukturreformer.

17. ReK betonar att de lokala och regionala myndigheterna är intresserade av att till fullo utnyttja den flexibilitet som tillåts inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten. ReK erinrar om sin begäran om att lokala och regionala myndigheters investeringar inom ramen för ESI-fonderna ska uteslutas från beräkningarna av underskotts- och skuldtaken i alla EU-länder.

18. Kommittén framhåller behovet av att säkerställa sunda offentliga finanser och en begränsning av den offentliga skulden på alla förvaltningsnivåer. Som en del av denna övergripande insats betonar vi att sammansättningen av de offentliga utgifterna bör förbättras, mot bakgrund av OECD:s principer för effektiva offentliga investeringar i alla delar av statsförvaltningen. Kommittén är engagerad i att inleda en kontroll av genomförandet av sådana regler, och uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att främja skattemässig decentralisering i hela EU, vilket enligt tillgängliga bevis skulle bidra till att förbättra de offentliga utgifternas effektivitet.

Förbättrad styrning av den europeiska planeringsterminen

19. ReK noterar att mer än hälften av de landsspecifika rekommendationerna avser strukturreformer som enbart kan hanteras inom ramen för partnerskap med lokala och regionala myndigheter. Kommittén betonar därför att de lokala och regionala myndigheternas begränsade deltagande är en av orsakerna till bristen på effektivitet i och förankring av samordningen av den ekonomiska politiken under den europeiska planeringsterminen, vilket framgår av de blygsamma resultaten när det gäller genomförandet av de strukturreformer som anges i de landsspecifika rekommendationerna.

20. ReK anser att det är positivt att de tjänstemän som arbetar med den europeiska planeringsterminen (European Semester Officer) och som utstationerats av kommissionen i medlemsstaterna redan nu samarbetar med de lokala och regionala myndigheterna i vissa medlemsstater. Detta förfarande bör bli standard i alla medlemsstater.

21. Kommittén beklagar att de lokala och regionala myndigheternas roll inte erkänns i den årliga tillväxtöversikten, och att man i de landsspecifika rekommendationerna inte beaktar att den regionala nivån har många exklusiva befogenheter. Kommittén betonar att den håller på att utarbeta ett yttrande med ett förslag till en uppförandekod för lokala och regionala myndigheters deltagande i den europeiska planeringsterminen. Kommittén välkomnar det stöd för förslaget som Europaparlamentet uttryckt, och begär att EU-institutionerna diskuterar förslaget så fort det har offentliggjorts.

22. ReK konstaterar att det i många landsspecifika rekommendationer efterlyses strukturreformer vars genomförande kan ta mycket längre tid än ett år. Det kan medföra att man vid mätningen av genomförandet efter ett år underskattar de nådda framstegen, vilket kan verka både vilseledande och frustrerande på de berörda nationella och regionala och lokala myndighetsnivåerna. Kommittén uppmanar därför kommissionen och rådet att formulera de landsspecifika rekommendationerna så, att rättvisa och transparenta mätningar kan göras av de framsteg de nått i genomförandet.
23. Europeiska regionkommittén ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till kommissionen, Europaparlamentet, det maltesiska rådsordförandeskapet och Europeiska rådets ordförande.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Resolution från Europeiska regionkommittén – 60-årsdagen av Romfördragets undertecknande

(2017/C 207/02)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Vi deltar i firandet av Romfördragets undertecknande, som är ett viktigt ögonblick för en bred reflektion kring Europeiska unionens framtid, och uppberar att unionens själva existens bygger på att den tryggar respekten för de grundläggande rättigheterna, fred, välstånd, stabilitet och nya möjligheter i hela unionen för alla sina medborgare.
2. Vi efterlyser ett Europa som kan stärka medborgarnas förtroende och som bättre kan möta de utmaningar som vi står inför både inom EU och globalt och där beslut om gemensamma insatser fattas i en anda av solidaritet samtidigt som subsidiaritetsprincipen respekteras.
3. Vi påminner om att den europeiska identitetens historiska rötter finns i Europas regioner, städer och byar och att de lokala och regionala myndigheternas ekonomiska, kulturella och politiska bidrag till den europeiska integrationsprocessen stadigt har växt.
4. ReK påminner om att klyftan mellan medborgarna och EU erkändes och togs upp i Maastrichtfördraget för 25 år sedan, där bland annat grunden för unionsmedborgarskapet och Europeiska regionkommittén lades. Ändå måste den centrala roll som decentraliserade lokala och regionala organ spelar och som beskrivs i Lissabonfördraget fortfarande värna om subsidiariteten och deltagandet i EU:s lagstiftningsprocess. Därför är det absolut nödvändigt att förbättra dagens situation där lokala och regionala organ alltför ofta endast är mottagare av EU:s politik snarare än verkligt delaktiga i dess utveckling, framför allt vad gäller lagstiftningen, trots Europeiska regionkommitténs ansträngningar och politiska och institutionella åtaganden i förbindelserna med de övriga EU-institutionerna.
5. Vi, som är EU:s ledamotsförsamling för regionala och lokala företrädare, anser att ReK står för en union som är förenad i sin kulturella och språkliga mångfald i en globaliserad värld. Vi är fast beslutna att främja europeisk demokrati och ett aktivt medborgarskap, att bidra till att förankra grundläggande rättigheter och skyddet av minoriteter, att stärka säkerheten och främja jämlikhet samt att trygga en harmonisk och hållbar utveckling i enlighet med våra mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
6. Vi framhåller det akuta behovet av att stärka den demokratiska länken mellan Europeiska unionen och dess medborgare genom att se till att unionen tillhandahåller effektiva och snabba lösningar på de stora gemensamma utmaningar som städerna, regionerna och medlemsstaterna inte kan hantera på egen hand, såsom att höja EU:s konkurrenskraft, stärka sammanhållningen, göra EU till en säker plats som värnar om frihet, säkerhet och rättvisa för alla människor, ge unga människor konkreta framtidsutsikter för såväl studier som arbete, ta itu med migrant- och flyktingkrisen, slå vakt om Schengenområdet, hantera klimatförändringarna och motståndskraften mot katastrofer, främja en ekonomi med låga koldioxidutsläpp, stödja energiunionen och stärka unionens roll som global nyckelaktör, framför allt när det handlar om att uppnå målen för hållbar utveckling i 2030-agendan, åtgärda arbetslösheten och bekämpa terrorism.
7. Vi understryker att de "fyra friheterna" på EU:s inre marknad, dvs. den fria rörligheten för personer, tjänster, varor och kapital, är konkreta landvinningar för EU:s medborgare och en oumbärlig del av det europeiska politiska projektet. De utgör en odelbar uppsättning rättigheter som inte kan betraktas var för sig. Annars skulle vi sätta de värden som ligger till grund för EU:s själva existens på undantag. Vi uttrycker därför vår oro över vissa medlemsstaters försök att begränsa tillämpningen av dessa friheter, framför allt den fria rörligheten för personer.
8. Vi uppberar emellertid att den "inre marknaden" också bör säkra sociala framsteg och att reglerna om de viktigaste ekonomiska friheterna och konkurrensreglerna inte har företräde framför de grundläggande rättigheterna, med början i kampen mot diskriminering, fattigdom och arbetslöshet.
9. Vi anser att firandet av Romfördraget är rätt tillfälle att uppnå direkt deltagande, kritiskt tänkande och aktivt intresse bland EU-medborgarna när det gäller utformningen av unionens framtid, där besluten fattas på en nivå som ligger så nära dem som möjligt. Vi menar att en sådan process bör vara deltagarriktad och representativ och ge alla medborgare lika möjligheter att delta, bidra och engagera sig för unionen. De lokala och regionala myndigheterna är unikt lämpade att driva denna process framåt och bidra till att Medborgarnas Europa förverkligas.

10. ReK anser att det är särskilt viktigt att få en korrekt bild av såväl medborgarnas förväntningar och förhoppningar på EU som deras oro och frustration. Vi välkomnar därför den tredje rapporten om EU-medborgarskapet 2017, som bygger på uppgifter som medborgarna lämnat genom undersökningar och ett offentligt samråd.

11. Kommittén framhåller därför att EU

- måste kunna ta itu med globaliseringens ojämlika inflytande på människors liv i Europa genom att stärka principerna om ett Europa som bygger på social rättvisa, ekonomisk styrka och solidaritet,
- bör ges befogenhet av medlemsstaterna tillsammans med deras lokala myndigheter och regioner att agera med lämpliga styrningsinstrument och tillräckliga finansiella medel när stora utmaningar drabbar samhället och medborgarna,
- måste sörja för en decentraliserad strategi för sin kommunikation, genom vilken EU informerar om sin politik och sina processer på ett lättillgängligt sätt och tydligt framhåller betydelsen av beslut på EU-nivå för de lokala förhållandena i olika delar av EU; i detta sammanhang har Europa Direkt-kontoren och andra europeiska informationsnätverk som sammanför regioner och lokala myndigheter en betydande roll,
- måste ha en tydligare och mer transparent fördelning av politiskt ansvar, säkerställa sina institutioners ansvarsskyldighet och trygga sina beslutsprocessers öppenhet gentemot medborgarna, något som kan komma att kräva ytterligare ändringar av fördraget.
- bör undersöka institutionella reformer för att stärka regionernas och de lokala myndigheternas deltagande, och för att återspegla deras lagstiftande roll i genomförandet av subsidiaritetsprincipen och säkerställandet av demokratiska nedifrån- och upp-styrelseformer i ett Europa för medborgarna, regionerna, territorierna och de lokala myndigheterna.

12. Som förberedelse inför vårt bidrag till de kommande politiska diskussionerna om vår unions framtid är vi fast beslutna att

- inleda en omfattande process med medborgardialoger för att lyssna direkt till synpunkter, förslag och farhågor från gräsrotterna runt om i EU; denna process kommer att följas av politiska samråd med europeiska och nationella sammanslutningar av lokala och regionala myndigheter samt andra berörda parter i alla medlemsstater i syfte att ta fram konkreta, innovativa och praktiska lösningar på de utmaningar som ligger framför oss,
- dela med oss av resultaten av dessa parallella processer med de andra EU-institutionerna i syfte att bidra till ett framtida konvent för att förbereda fördragsändringar för EU:s framtid.
- öka våra ansträngningar att främja de rättigheter som är knutna till EU-medborgarskapet och våra gemensamma värden, samt medborgarnas deltagande i unionens demokratiska liv,
- undersöka olika sätt att ytterligare stärka vår dialog med EU-institutionerna, särskilt Europaparlamentet,
- stärka dialogen och diskussionerna med EU-institutionerna och särskilt Europaparlamentet, med inspiration från initiativ såsom "Att förbättra Europeiska unionens funktionssätt genom att utnyttja Lissabonfördragets potential" och "Möjliga utvecklingar och justeringar av den nuvarande institutionella strukturen för Europeiska unionen", i syfte att föreslå en ännu aktivare och effektivare medverkan av Europeiska regionkommittén i EU:s lagstiftningsprocess.

13. Kommittén framhåller vikten av att trygga ungdomarnas rättigheter i hela Europa. Ett mer tillgängligt EU kommer att främja en öppen dialog mellan människor ur alla generationer. När det gäller de grundläggande principerna om fred och välstånd kommer ett lyhört EU att tilltala ungdomarnas ambitioner.

14. Kommittén ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och kommissionen, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt till nationella och regionala parlament och regeringar och lokala myndigheter.

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

121:A PLENARSESSIONEN DEN 8–9 FEBRUARI 2017

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Att överbrygga investeringsgapet: Hur ska utmaningarna hanteras?

(2017/C 207/03)

Föredragande: Markku MARKKULA (FI–EPP), ledamot, stadsfullmäktige, Esbo**POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Det nuvarande investeringsgapet i Europas städer och regioner

1. Kommittén konstaterar att investeringarna i EU har minskat med totalt 15 % som en direkt följd av den finansiella och ekonomiska krisen och även de offentliga investeringarna, som en följd av de begränsningar som de budgetreglerande mekanismerna har skapat på europeisk och nationell nivå, och att nivån på de totala investeringarna inom EU som helhet ligger under de nivåer som gällde före krisen i nominella termer. År 2015 var investeringsnivån nästan 60 miljarder euro lägre än under 2008 ⁽¹⁾. Utöver en minskning av investeringar i absoluta tal påverkas EU:s konkurrenskraft också negativt av en åldrande infrastruktur och otillräckliga investeringar i den digitala och ekologiska övergången och i innovation.
2. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna är ansvariga för mer än hälften av de offentliga investeringarna i EU, och att deras investeringar i t.ex. infrastruktur, energi, kollektivtrafik, utbildning, hälso- och sjukvård m.m. har en direkt inverkan på de lokala ekonomierna, dynamiken i näringslivet och EU-medborgarnas liv och välfärd.
3. Vi välkomnar Europaparlamentets efterlysning av en större delaktighet på nationell, regional och lokal nivå i samband med utformning och genomförande av strategier för tillväxt och sysselsättning och välkomnar stödet till ReK:s begäran om en uppförandekod för de lokala och regionala myndigheternas deltagande i den europeiska planeringsterminen ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Se Eurostat: tec00011 *Gross fixed capital formation (investments)* och teina210, *General government fixed investment*.

⁽²⁾ Europaparlamentets resolution av den 26 oktober 2016 om den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken: genomförande av prioriteringarna för 2016 (2016/2101(INI)) "6. Europaparlamentet stöder helt och fullt de ansträngningar som har gjorts för att uppnå större nationellt ansvarstagande vid formulering och genomförande av de landspecifika rekommendationerna, som en fortlöpande reformprocess. För att förbättra det nationella ansvarstagandet och främja ett effektivt genomförande av de landspecifika rekommendationerna, och med tanke på att lokala och regionala myndigheter genomför mer än hälften av dessa rekommendationer, bör de vara tydligt formulerade och avse väl definierade och strukturerade prioriteringar på unionsnivå, och när så är lämpligt involvera nationella parlament samt regionala och lokala myndigheter. Parlamentet uppger att mot bakgrund av makt- och behörighetsfördelningen i olika medlemsstater skulle de landspecifika rekommendationerna kunna följas i större utsträckning om de regionala och lokala myndigheterna deltog aktivt, och därför stöder parlamentet förslaget om en uppförandekod för de regionala och lokala myndigheternas deltagande i den europeiska planeringsterminen, i enlighet med förslaget från Regionkommittén. Medlemsstaterna uppmanas se till att deras nationella reformprogram blir föremål för en ordentlig demokratisk granskning i respektive parlament."

4. I detta sammanhang understryker kommittén att de nuvarande offentliga utgifterna för investeringar fortfarande är hälften av vad de var före krisen, vilket innebär att investeringar till ett värde av hundratals miljoner euro inte sker varje år i Europas regioner och städer.

5. Vi påminner om en gemensam undersökning av Europeiska regionkommittén (ReK) och OECD 2015, där 96 % av de svarande som företrädare kommuner och regioner har rapporterat om otillräckliga offentliga investeringar⁽³⁾. Detta bekräftades i en enkät som ReK nyligen genomfört⁽⁴⁾, där 75 % av de tillfrågade på lokal och regional nivå noterat en betydande minskning av de totala investeringarna i deras stad eller region mellan 2008 och 2014. Endast en tredjedel ansåg att situationen blir allt bättre.

6. Kommittén påminner om OECD:s⁽⁵⁾ och IMF:s uppmaning till samordnad global finanspolitisk stimulans mot bakgrund av det för tillfället begränsade manöverutrymmet för monetär politik, de mycket låga räntorna samt det faktum att de senaste årens ansträngningar för budgetkonsolidering har lett till en minskning av skuldkvoten i förhållande till BNP i ett flertal länder, vilket ger ett större handlingsutrymme. För att man ska lyckas med att sporra den ekonomiska aktiviteten bör ökningen av de offentliga utgifterna vara korrekt doserad och framför allt tydligt prioritera investeringar som främjar tillväxten, som forskning och utveckling, arbetskraftsutbildning och miljövänlig infrastruktur.

7. Potentialen för strategiska investeringar i städer och regioner är mycket större än de allmänna tendenserna för perioden före krisen visar, inte minst på grund av omfattande kunskaps- och kompetensutveckling, de lägre räntorna och de möjligheter som digitaliseringen, delningsekonomin, den cirkulära ekonomin och det befintliga handlingsutrymmet ger små och medelstora företag att på ett bättre sätt delta i det allt mer globala affärsklimatet.

8. Kommittén upprepar att denna ihållande nedgång i fråga om de totala investeringarna är ohållbar, och att den låga investeringstakten inte bara bromsar återhämtningen utan även hotar EU:s framtida potential för tillväxt och innovation genom att skada en långsiktig ekonomisk tillväxt och skapande av nya arbetstillfällen.

9. Vi vill framhålla att investeringar i Europas städer och regioner är avgörande för att få fart på en hållbar tillväxt och skapa arbetstillfällen inom EU, och för att bevara de befintliga arbetsplatser som kämpar för sin överlevnad på grund av de nuvarande underinvesteringarna. Det är absolut nödvändigt att undanröja hindren för att återskapa samma investeringsnivåer som före krisen i Europa, och att investera i regionernas och städernas verkliga potential i deras egenskap av Europas kraftcentrum.

10. Kommittén stöder en global, europeisk och nationell utveckling med så kallat tålmodigt kapital, vilket innebär ett långsiktigt perspektiv för att finansiera de grundläggande behoven, som inte följer principen med beräkning av de offentliga utgifterna på årsbasis och den dominerande principen med kvartalsvis beräkning bland privata finansierare. Tyngdpunkten här bör ligga på investeringar i åtgärder för att motverka klimatförändringen, på strategisk infrastruktur och på innovation och tillgång till knappa resurser.

11. ReK poängterar vikten av att ha en helhetssyn på hållbara och smarta investeringar, som är den viktigaste politiska prioriteringen för mandatperioden 2015–2020⁽⁶⁾. Detta yttrande, tillsammans med andra yttranden samt Bratislavaförklaringen⁽⁷⁾ och ReK:s handlingsplan för investeringar, är ett avgörande steg i denna process.

⁽³⁾ ReK, *Results of the OECD – CoR Consultation of Sub-national Governments: Infrastructure planning and investment across level of government: current challenges and possible solutions* (Resultaten av OECD:s och ReK:s samråd med lokala och regionala myndigheter: Infrastrukturplanering och -investeringar på alla styresnivåer: aktuella utmaningar och möjliga lösningar), mars 2016. Tillgänglig online här:

⁽⁴⁾ ReK, *Results of the CoR online consultation on obstacles to investments at local and regional level* (Resultaten av ReK:s internetsamråd om hindren för investeringar på lokal och regional nivå), september 2016. Tillgänglig online här.

⁽⁵⁾ Se OECD:s "Global Economic Outlook" av den 28 november 2016: <https://www.oecd.org/eco/economicoutlook.htm>

⁽⁶⁾ ReK, *The political priorities of the European Committee of the Regions 2015-2020* (Europeiska regionkommitténs politiska prioriteringar 2015–2020), oktober 2015, tillgänglig online här.

⁽⁷⁾ ReK, *En nystart för Europa: Regionerna och städerna lanserar en investeringsplan för ett medborgarinriktat EU*: <http://cor.europa.eu/sv/news/Pages/Regions-and-cities-launch-investment-plan-for-a-citizen-centred-EU.aspx> och ReK:s Bratislavaförklaring *Investera och sammanlänka*, juli 2016 – tillgänglig online här.

Ett helhetsperspektiv på investeringar i våra regioner och städer: sammanhållningspolitikens, investeringsplanens och andra finansieringsinstruments roll

12. Kommittén välkomnar kommissionens och Europeiska investeringsbankens (EIB) initiativ och deras primära fokus på att främja investeringar, och erinrar om det givande samarbetet mellan EIB och ReK i samband med den gemensamma åtgärdsplanen ⁽⁸⁾.

13. Kommittén framhåller de åtgärder som vidtagits av Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) om genomförandet av de finansiella instrument som omfattar flera regioner, eftersom de i hög grad bidrar till ökad likviditet på marknaderna och till att generera investeringar.

14. Kommittén vill framhålla att EU:s investeringsinstrument kan ha en positiv effekt på den offentliga finansieringen, i synnerhet vad gäller den tidigare administrativa kapaciteten, särskilt då det gäller inkomstgenererande projekt. Därför bör sådana verktyg inriktas på långivning, innovativa finansieringsinstrument och innovativ offentlig upphandling. Vi vill emellertid också framhålla den roll som stöden spelar, eftersom de är ett mycket viktigt instrument i regionerna och städerna när det gäller projekt som ska åtgärda ett marknadsmisslyckande eller som inte genererar tillräckliga inkomster för att locka investerare.

15. ReK framhåller betydelsen av sammanhållningsstödet, som även i fortsättningen bör utgöra ryggraden i EU:s investeringspolitik och stärka partnerskapet mellan EU:s regioner som ett äkta uttryck för samarbete och solidaritet. Sammanhållningspolitikens framtid är knuten till EU:s framtid. Därför är det nödvändigt att säkra sammanhållningspolitikens roll i EU efter 2020 ⁽⁹⁾.

16. Kommittén upprepar behovet av att utvärdera alla finansieringsformer: den fleråriga budgetramen, sammanhållningspolitiken och ESI-fonderna, Junckerplanen och Efsi liksom andra finansieringsinstrument, som alla är förenliga trots att de har sin egen unika filosofi, och som därför bör komplettera varandra, samtidigt som de bör samverka om och när det är nödvändigt.

17. ReK välkomnar principen om en förlängning av Efsi ⁽¹⁰⁾ både när det gäller varaktighet och finansiell kapacitet, som utgör ett tillfälle att finjustera de befintliga åtgärderna. Vi noterar dock att för att göra Efsi 2.0 till en större framgång måste man ytterligare förtydliga synergieffekterna med den europeiska sammanhållningspolitiken genom de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Vi anser att Efsi inte bör utformas för att ersätta EU:s befintliga sammanhållningspolitiska instrument. Med tanke på deras roll när det gäller att föreslå och planera investeringar på medellång och lång sikt bör de regionala och lokala myndigheterna göras mer delaktiga i förvaltningen av denna fond, i synnerhet när det gäller att inrätta finansieringsplattformar på regional eller multiregional nivå.

18. Det är viktigt att mer detaljerad information om Efsi-finansierade projekt görs allmänt tillgänglig, särskilt med betoning på additionalitet och komplementaritet i tillämpliga fall. Ett ökat deltagande från ReK:s sida i samband med rapportering och övervakning underlättar informationsflödet mellan regionerna och städerna. Det är nödvändigt att säkerställa en reell additionalitet hos projekt som finansieras via Efsi, särskilt med avseende på användningen av medel från EU:s budget, exempelvis Fonden för ett sammanlänkat Europa och Horisont 2020.

19. ReK anser att Efsi inte bör finansieras genom andra fonder eller konkurrensutsatta program.

Hinder när det gäller att uppnå en full investeringspotential i EU:s städer och regioner

20. Att ta itu med hindren för investeringar kräver långtgående reformer på alla styresnivåer i syfte att avlägsna administrativa, lagstiftningsrelaterade och andra typer av hinder som avskräcker investerare, i syfte att förbättra investeringsklimatet.

⁽⁸⁾ ReK, EIB och Regionkommittén intensifierar samarbetet för att påskynda Europas ekonomiska återhämtning, september 2015, pressmeddelande tillgängligt här.

⁽⁹⁾ Utkast till yttrande om Sammanhållningspolitiken efter 2020 – För en stark och effektiv sammanhållningspolitik efter 2020, föredragande: Michael Schneider (DE-EPP).

⁽¹⁰⁾ Ytterligare information om ReK:s ståndpunkt i fråga om förlängningen av löptiden för Europeiska fonden för strategiska investeringar och införandet av tekniska förbättringar när det gäller fonden och Europeiska centrumet för investeringsrådgivning återfinns i ReK:s yttrande om Efsi 2.0, föredragande Wim van de Donk (EPP-NL).

21. Investeringar på lokal och regional nivå inom en rad överlappande sektorer som infrastruktur, transporter, utbildning, forskning och innovation, miljö, hälso- och sjukvård, sociala tjänster och andra former av samhälls- och humankapital, är absolut nödvändiga för att förstärka de långsiktiga effekterna av strategiska investeringar.

22. De lokala och regionala myndigheterna kan fungera som katalysatorer och föra samman olika offentliga och privata aktörer i anslutning till investeringsprojekt, särskilt större projekt och offentlig-privata partnerskap. Vi måste i högre grad främja gränsöverskridande förbindelser och samarbete på flera nivåer genom att aktivt främja tvärregionala investeringar för att påskynda den europeiska inre marknaden, särskilt genom utvecklingen av kapitalmarknadsunionen. Samtidigt måste vi fortsätta att ta itu med lagstiftningsmässiga och administrativa utmaningar på grundval av kommissionens agenda för bättre lagstiftning, för att säkerställa att de politiska målen nås på det mest effektiva och minst betungande sättet.

23. Kommittén vill framhålla vikten av regionala strategier för smart specialisering som verktyg för att gemensamt skapa europeiska partnerskap för *benchlearning* och för att organisera flerdimensionella investeringsprojekt av hög kvalitet med deltagande av många aktörer. I detta sammanhang understryker vi att undanröjandet av hinder för investeringar kan gå hand i hand med genomförandet i hela EU av regionala innovationsstrategier baserade på smart specialisering (RIS3), vilket kan bli ett användbart verktyg för att inrikta policystödet och investeringarna på de viktigaste prioriteringarna och utmaningarna och på så sätt stimulera privata investeringar.

Territoriella hinder: en tung regelbörda

24. En betydande del av de hinder för investeringar som beskrivs i den europeiska planeringsterminen är "territoriella" i den meningen att de antingen är relevanta för de lokala och regionala myndigheterna när det gäller investeringar, eller att de lokala och regionala myndigheterna kan bidra till att minska eller undanröja dem.

25. Detta innebär att de nuvarande hindren för investeringar ofta finns på lokal och regional nivå och inom det gränsöverskridande samarbetet, och följaktligen att även lösningarna finns på denna nivå.

26. Det finns emellertid stora skillnader mellan medlemsstaterna i fråga om investeringsmönster och investeringshinder, och därför finns det ingen lösning som passar alla.

27. Detta beror huvudsakligen på de lokala och regionala myndigheternas olika roller i förhållande till investeringar. Städerna och regionerna är först och främst *investerare*, eftersom de ansvarar för mer än hälften (54 %) av de offentliga investeringarna i EU. Dessa investeringar görs i olikartade, kompletterande sektorer och funktioner, såsom humankapital, kvalifikationer, utbildning, hälso- och sjukvård, och många fler. Städerna och regionerna är således *leverantörer och tillhandahållare av tjänster*. De lokala och regionala myndigheterna är också *planerare*, eftersom de har huvudansvaret för utvecklingsstrategierna och planeringen för framtiden. Därigenom kan de inrikta det politiska stödet och investeringarna på de viktigaste prioriteringarna och utmaningarna, och på så sätt stimulera investeringar. Städerna och regionerna fungerar som *katalysatorer och regleringsmyndigheter*, till exempel när det gäller fysisk planering och bygglov. Slutligen fungerar de som *investeringspartner* som kan föra samman olika offentliga och privata aktörer i samband med genomförande av investeringsprojekt⁽¹⁾.

28. Kommittén välkomnar kommissionens fokus på att identifiera sådana hinder för och utmaningar på investeringsområdet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, från den årliga tillväxtöversikten och dess förteckning över investeringsutmaningar till landsrapporterna och de landsspecifika rekommendationerna. I syfte att bidra till en mer kvalitetsinriktad strategi på EU-nivå för de offentliga utgifterna stöder kommittén förslaget om att de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen också bör omfatta minimimål för offentliga investeringar, framför allt när det gäller löpande utgifter⁽²⁾.

⁽¹⁾ De lokala och regionala myndigheternas mångfasetterade roll i fråga om offentliga och privata investeringar redovisas mer i detalj i en undersökning som beställts av ReK. Se särskilt kapitel 4: Metis GmbH, *Obstacles to investments at local and regional level*, en studie beställd av ReK, 2016. Tillgänglig online här.

⁽²⁾ Detta förslag ligger i linje med Europaparlamentets rekommendationer i resolutionen från november 2012 om Social investeringspakt – som ett svar på krisen. Betänkande från Danuta Jazłowiecka (PL–EPP): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0419+0+DOC+XML+V0//SV>.

29. ReK uppberar i detta sammanhang sin uppmaning till Europeiska kommissionen att lägga fram en vitbok som fastställer en typologi på EU-nivå för offentliga investeringars kvalitet i de offentliga utgiftsredovisningarna, i förhållande till deras långsiktiga effekter⁽¹³⁾.

30. Vi påminner också om att ReK har föreslagit⁽¹⁴⁾ att kommissionen officiellt ska ställa sig bakom rekommendationen från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) med en uppsättning principer för offentliga investeringar⁽¹⁵⁾ (mars 2014). Vi välkomnar att denna rekommendation på samtliga områden för politiska åtgärder (samordning av offentliga investeringar, kapacitetsuppbyggnad, fastställande av ramvillkoren) erkänner de regionala och lokala myndigheternas viktiga och växande roll i planeringen och genomförandet av offentliga investeringar.

31. Av de 178 frågor med territoriell relevans som tas upp i 2016 års landsrapporter fördelade mellan alla länder och politikområden handlar nästan 60 % om hinder för investeringar, främst betungande övergripande och sektorsspecifika bestämmelser, offentliga förvaltningars otillräckliga kvalitet samt specifika hinder på arbetsmarknaden och på marknaden för finansiering av små och medelstora företag⁽¹⁶⁾.

32. I ReK:s nyligen genomförda enkät bland de lokala och regionala myndigheterna bekräftas återigen att betungande regler som påverkar investerings- och företagsklimatet, arbetsmarknaden, detaljhandeln och andra områden, liksom kostsamma, långa eller betungande administrativa förfaranden för att starta, utvidga eller avveckla en verksamhet, samt alltför långsamma och tungrodda rättsliga förfaranden, verkligen anges som investeringshinder av cirka 9 av 10 svarande.

33. Kommittén rekommenderar att den europeiska planeringsterminen även i fortsättningen i första hand ska fokusera på att fastställa investeringshindren, bland annat i de årliga uppdateringarna av *Challenges to Member States' Investment Environments*, som lades fram tillsammans med den årliga tillväxtöversikten för första gången i november 2015.

34. ReK efterlyser ett starkare och mer strukturerat deltagande från de lokala och regionala myndigheternas sida i den europeiska planeringsterminen i syfte att effektivt kunna ta itu med de territoriella utmaningarna på investeringsområdet. Europaparlamentet uppmanas involvera ReK i denna process genom ett aktivt deltagande i interparlamentariska möten om den europeiska planeringsterminen.

Bristande administrativ kapacitet på lokal och regional nivå

35. Kommittén påminner om att det behövs ytterligare förenklingar av EU:s fonder med delad förvaltning, särskilt när det gäller användningen av finansiella instrument, och framhåller vikten av att öka de offentliga myndigheternas administrativa kapacitet och institutionella expertis för att överbrygga investeringsgapet i EU.

36. Deltagarna i ReK:s enkät om investeringshinder⁽¹⁷⁾, de flesta företrädare för lokala eller regionala myndigheter, lyfte fram de lokala och regionala myndigheternas administrativa kapacitet som en investeringsutmaning i deras stad eller region. Kapaciteten att delta i offentlig-privata partnerskap betraktades som en utmaning eller en stor utmaning på investeringsområdet av 71 %, medan 70 % angav att administrationen av offentlig upphandling var en utmaning eller en stor utmaning, framför allt de mer komplicerade förfarandena⁽¹⁸⁾.

37. Kommittén påpekar att bristfällig administrativ kapacitet inte är begränsad till ett fåtal av EU:s mindre utvecklade medlemsstater och regioner. I de landsspecifika rekommendationerna för 2016 framfördes nämligen rekommendationer om att förbättra kvaliteten på den offentliga förvaltningen, även på lokal och regional nivå, till 20 av 28 medlemsstater⁽¹⁹⁾.

⁽¹³⁾ ReK:s yttrande om Främjande av kvaliteten på de offentliga utgifterna i frågor som omfattas av EU-åtgärder (CdR 4885/2014 – föredragande: Catuscia Marini [IT-PES], den 3 december 2014).

⁽¹⁴⁾ Se fotnot 13.

⁽¹⁵⁾ <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/oecd-principles-on-effective-public-investment.htm>

⁽¹⁶⁾ ReK, *Territorial Analysis of the Country Reports and accompanying Communication*, rapport från styrgruppen för övervakningsplattformen för Europa 2020-strategin, maj 2016. Tillgänglig online här.

⁽¹⁷⁾ Se fotnot 4.

⁽¹⁸⁾ Se fotnot 4.

⁽¹⁹⁾ Se fotnot 16.

38. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka ansträngningarna för att minska de administrativa bördorna och för att ta fram nya initiativ och förstärka de redan existerande i syfte att öka framför allt de lokala och regionala myndigheternas kunskaper, färdigheter och kompetens som behövs för offentlig-privata partnerskapsprocesser och administrativ effektivitet, särskilt mot bakgrund av de många olika roller de spelar vad gäller investeringar (planerare, investerare, investeringspartner, regleringsmyndighet, leverantör och projektledare/förmedlare).

39. ReK understryker att strategiska investeringar i komplexa globala sammanhang kräver nya typer av administrativ kapacitet och ledningskapacitet för att förbättra den framtida utvecklingen av affärsmodeller och värdeskapande, samt engagera vinstdrivande och icke-vinstdrivande organisationer i de lokala och regionala värdeskapande ekosystemen.

40. Vi vill framhålla att effektiva redskap för att öka den administrativa effektiviteten omfattar kompetensutveckling med hjälp av utbyten, expertuppdrag, studiebesök och workshoppar mellan de lokala och regionala myndigheterna som likar (peers). Vi vill i detta sammanhang också hänvisa till den modell som används av Taiex Regio Peer2Peer⁽²⁰⁾, som förtjänar att efterliknas och breddas.

41. Kommittén betonar svårigheterna när det gäller en effektiv användning av de finansiella instrumenten med hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas kapacitet, något som påpekades i ReK:s enkät⁽²¹⁾, och hänvisar till inrättandet av Fi-kompassplattformen⁽²²⁾ och kommissionens nya finansiella standardinstrument⁽²³⁾, två värdefulla initiativ, särskilt för de lokala och regionala myndigheter som står inför stora utmaningar beträffande sin administrativa kapacitet. Myndigheterna uppmanas att använda dessa verktyg för att mobilisera ytterligare privata och offentliga resurser för sina investeringsprojekt. Kommittén framhåller att den är beredd att arbeta tillsammans med kommissionen för att stödja och främja detta initiativ.

Bristande kännedom om möjligheter till kapitalanskaffning, finansiering och investeringar

42. Kommittén vill framhålla att samtidigt som de lokala och regionala myndigheterna spelar en avgörande roll för ett framgångsrikt genomförande av Efsi-fonden har de föga kännedom om denna fond. En ReK-enkät hos de lokala och regionala myndigheterna visade att endast 7 % av de svarande ansåg sig ha "god kännedom" om hur Efsi kan användas i deras stad eller region. 18 % uppgav sig ha viss kännedom, medan 35 % uppgav att de endast hade grundläggande kännedom, och 39 % ansåg sig "inte ha någon kännedom"⁽²⁴⁾.

43. Denna bristande kännedom återfinns även när det gäller andra Efsi-initiativ. 73 % av deltagarna i ReK:s enkät uppgav att de "inte hade någon kännedom" om möjligheten att inrätta investeringsplattformar för att finansiera investeringar med stöd från Efsi i sin stad eller region, medan endast 2 % uppgav att de hade "god kännedom" om portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå eller Europeiskt centrum för investeringsrådgivning⁽²⁵⁾.

44. Kommittén uppmanar kommissionen och EIB att göra mer för att förbättra kännedomen om och förståelsen av Efsi och relaterade initiativ, såsom rådgivningscentrumen för offentliga och privata aktörer på lokal och regional nivå, eftersom den nuvarande situationen utgör ett hot mot ett framgångsrikt genomförande av investeringsplanen.

45. Vi föreslår att de lokala och regionala myndigheterna, ReK, dess nätverk samt nationella och regionala utvecklingsbanker och andra institutioner samarbetar i syfte att identifiera nationella och regionala exempel på framgångsrika projekt, och bekräftar att ReK är redo att stödja regionernas och städernas potential för *benchlearning* genom utbyte av bästa praxis och på så sätt skapa en kritisk massa av stödmottagare och förvaltningsmyndigheter.

⁽²⁰⁾ Mer information om Taiex Regio Peer 2 Peer-verktyget: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taiex-regio-peer-2-peer

⁽²¹⁾ Två tredjedelar av deltagarna angav att användningen av innovativa finansieringsverktyg, inklusive finansiella instrument, var en investeringsutmaning eller en stor investeringsutmaning i deras stad eller region. ReK, *Results of the CoR online consultation on obstacles to investments at local and regional level*, september 2016. Tillgänglig online här.

⁽²²⁾ Ytterligare information om Fi-kompassplattformen finns här: <https://www.fi-compass.eu/>

⁽²³⁾ Ytterligare information om kommissionens finansiella standardinstrument återfinns i *EC Regulatory Guidance*: <https://www.fi-compass.eu/resources>

⁽²⁴⁾ Se fotnot 4.

⁽²⁵⁾ Se fotnot 4.

46. Vi välkomnar de ansträngningar som kommissionen gjorde för att öka medvetenheten om de finansieringsmöjligheter som finns under sin investeringsturné i medlemsstaterna.

47. Kommittén påpekar den bristande överensstämmelsen mellan rådgivnings- och upplysningsstrategier, och är oroad över att de befintliga rådgivningscentrumen är otillräckliga för att kartlägga och attrahera nya projekt i områden där kännedomen om investeringsmöjligheterna är ringa.

48. Man bör säkerställa att Efsi inte bidrar till ökade skillnader i fråga om sammanhållning inom EU och införa tjänster och incitament för att ta itu med den geografiska obalansen, bland annat genom att bredda de allmänna mål som är berättigade till stöd från Efsi, förbättra eller till och med decentralisera rådgivnings- och experttjänsterna och ge Europeiska centrumet för investeringsrådgivning en starkare roll, samt bättre utnyttja portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå, som syftar till att överbrygga klyftan mellan EU:s projektansvariga som söker finansiering och investerare i hela världen som söker investeringsmöjligheter.

Ekonomisk styrning och finanspolitiska ramar

49. För att våra ekonomier ska locka mer investeringar och mer kapital måste det göras grundläggande ändringar i de ekonomiska och finanspolitiska ramarna, och detta måste ske samtidigt med ökade insatser för att undanröja rättsliga hinder. Ekonomisk styrning och finanspolitiska regler kan inte direkt betraktas som en del av investeringsklimatet eller som ett hinder för investeringar, men de utgör en överordnad ram, särskilt vad gäller offentliga investeringar.

50. Det är mycket oroande att de offentliga investeringarna ofta skärs ned i kristider, eftersom de är mindre synliga och politiskt lättare att minska än många andra typer av offentliga utgifter. Detta gäller särskilt grundläggande investeringar i mänskligt kapital, hälso- och sjukvård samt utbildning, som ger en hög avkastning på längre sikt. Kommittén betonar därför att framtida hållbar tillväxt och välfärd är särskilt beroende av att man förbättrar det ekonomiska klimatet för nystartade och expanderande företag och lockar privata investeringar samt upprätthåller långsiktiga offentliga investeringar som bör bibehållas även i tider av finanspolitisk konsolidering.

51. Även om kommittén stöder ett strängt regelbaserat förhållningssätt när det gäller finanspolitiken kan det vara svårt att genomföra nya offentliga investeringar inom ramen för de nuvarande finanspolitiska bestämmelserna. Vi betonar därför behovet av att undersöka möjligheterna till att anta en mer positiv investeringsstrategi, särskilt men inte uteslutande beträffande offentlig-privata partnerskap, som både säkrar en fullständig tillämpning av de finanspolitiska reglerna och försöker maximera investeringsmöjligheter i Europas regioner och städer.

52. En bra lösning kan hittas inom den nuvarande finanspolitiska ramen, särskilt i den skuldbroms som aktiveras när det strukturella underskottet överstiger det medelfristiga målet, som omfattas av stabilitets- och tillväxtpakten och finanspakten. För att se till att det finns tillräckligt med utrymme för att investera, samtidigt som de finanspolitiska reglerna respekteras, bör man fastställa ett fast verkligt underskott för lokala och regionala myndigheters offentliga investeringar. Detta skulle inte betraktas som en del av det strukturella underskott som ska mätas mot det medelfristiga målet.

53. Kommittén påminner i detta sammanhang om sitt motstånd mot att dra in stödet från ESI-fonderna som en direkt följd av den makroekonomiska villkorligheten inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten, eftersom detta skulle få en negativ inverkan på genomförandet av projekt som medfinansieras av EU, och mer allmänt förvärpa investeringsituationen för de berörda medlemsstaterna och regionerna.

54. Vi upprepar kravet på att medlemsstaternas och de lokala och regionala myndigheternas offentliga utgifter för medfinansiering av ESI-fonderna och EIB inte ska ingå i de strukturella utgifterna enligt definitionen i stabilitets- och tillväxtpakten, eftersom dessa investeringar per definition är av allmänt europeiskt intresse och har en erkänd hävstångseffekt när det gäller att främja den ekonomiska tillväxten.

På jakt efter lösningar: öka den lokala och regionala investeringspotentialen

55. Vi påminner om att ReK:s främsta prioritering är att få fart på EU:s ekonomi med utgångspunkt i en nedifrån-och-upp-strategi genom att stimulera riktade investeringar på basis av lokala behov, utnyttja bästa praxis på gräsrotsnivå och uppmuntra en ny företagaranda. Det är nödvändigt att skapa ett innovativt och företagsinriktat EU som sätter medborgarna i centrum.

56. Vi påminner om vårt åtagande att stödja städerna och regionerna så att de kan uppfylla sina roller på ett bättre sätt, genom att underlätta ett ömsesidigt utbyte av praxis som insamlar kunskap och stimulerar skapande av kontakter via europeiska partnerskap i syfte att bygga upp den nödvändiga kapaciteten för att tillsammans utveckla komplexa projekt av hög kvalitet genom att använda finansieringsinstrument, exempelvis ESI-fonderna och Efsi.
57. Vi framhåller vikten av att det finns uppgifter om de investeringsprojekt som pågår på gräsrotsnivå. Detta system är för närvarande underutvecklat men skulle ha stort mervärde för alla styresnivåer. Kommittén föreslår därför att man skapar en europeisk resultatavla för lokala och regionala investeringar och uppmanar sina ledamöter att dela med sig av sina projekt, erfarenheter och frågor i syfte att skapa en sådan databas.
58. Kommittén betonar att EU:s arbete med att minska onödig byråkrati måste fortsätta för att göra investeringsklimatet mer lättillgängligt för nya – men även redan existerande – företag. Vi vill framhålla att även om städerna och regionerna kan göra mycket på sin nivå för att lätta de byråkratiska bördorna måste deras insatser kompletteras med initiativ på nationell och europeisk nivå.
59. Investeringar handlar inte bara om transporter och annan infrastruktur, utan de måste också inriktas på mänskligt kapital, kvalifikationer, utbildning, forskning och innovation, smarta energinät, bostäder, sociala tjänster och hälsotjänster, samt stöd till nystartade företag och utveckling av innovativa och dynamiska företag.
60. Investeringsplanerna bör syfta till att skapa en grönare, smartare, mer inkluderande och mer regionalt balanserad ekonomi om EU ska kunna förbli konkurrenskraftigt på den globala arenan.
61. Kommittén är fast besluten att tillsammans med den privata sektorn söka lösningar som kan bana väg för ökade investeringar i städer och regioner, vilket också är det centrala politiska budskapet i Bratislavaförklaringen "Investera och sammanlänka", som antogs av ReK den 8 juli 2016 ⁽²⁶⁾.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽²⁶⁾ Se fotnot 7.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Finanspolitisk kapacitet och automatiska stabilisatorer i Ekonomiska och monetära unionen

(2017/C 207/04)

Föredragande: Carl Fredrik Graf (SE-EPP), ledamot, kommunfullmäktige, Halmstads kommun

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN

II. INLEDNING

1. Euron var tänkt att utgöra ett skydd mot växelkursfluktuationer och utformades som ett verktyg för att säkerställa bättre långsiktig tillväxt. Eurons införande har dock medfört att politiska alternativ för att motverka asymmetriska chocker, inklusive devalvering av växelkursen, fallit bort.
2. Kommittén beklagar att det har funnits brister i Ekonomiska och monetära unionen (EMU) sedan den utformades i Maastrichtfördraget, där penningpolitiken tilldelades EU-nivån medan finanspolitiken förblev medlemsstaternas ansvar och endast omfattas av bestämmelser om en relativt lätt samordning av den nationella politiken.
3. EMU:s sårbarhet avslöjades under den globala finansiella och ekonomiska krisen, när ohållbara obalanser i samband med alltför höga offentliga och privata skuldnivåer ledde till en statsskuldskris där de statliga lånekostnaderna ökade dramatiskt i vissa medlemsstater, vilket i avsaknad av ett verkligt finanspolitiskt skyddsnät äventyrade eurons själva existens.
4. Kommittén erkänner de resultat som uppnåtts sedan krisen bröt ut när det gäller riskminskning och de många åtgärder som EU-institutionerna vidtagit för att stärka samordningen av den nationella finanspolitiken.
5. Kommittén konstaterar att enbart samordningen av den nationella finanspolitiken trots dessa ansträngningar och trots att tillväxttakten i flera EU-regioner, till stor del på grund av yttre faktorer, återigen är positiv, inte har gjort det möjligt att vare sig öka den nationella kapaciteten att absorbera ekonomiska chocker eller hindra framväxten av ett investeringsgap eller den ökade jämlikheten inom EMU⁽¹⁾, och politiken har visat sig vara otillräcklig för att få till stånd tillväxtfrämjande, hållbara och socialt balanserade strukturreformer.
6. ECB har sört för en stabilisering av konjunkturcykeln sedan krisens början. ECB:s ordförande har efterlyst integrerade institutioner och en starkare och mer proaktiv finanspolitik på euroområdesnivå samt uppmanat medlemsstaterna i euroområdet att genomföra strukturreformer. Samtidigt som ReK varnar för att penningpolitiken inte kan stimulera ekonomin på egen hand betonar vi att de rådande låga räntesatserna främjar lån och investeringar. Grundläggande strukturreformer och ansvarskänsla för dessa reformer på den nivå som är närmast medborgarna samt finanspolitiskt ansvar är de byggstenar som krävs för att hitta tillbaka till en långsiktig, hållbar tillväxt.
7. I de fem ordförandenas rapport om färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union påpekar man att det behövs en kapacitet att vid behov hantera chocker på euroområdesnivå för att komplettera de nationella automatiska stabilisatorerna.
8. För att återvinna förtroendet måste euron uppfylla sitt löfte om stabilitet, konvergens, tillväxt och sysselsättning. En finanspolitisk kapacitet kan bidra till att uppnå sådana mål. Solidaritet är nära kopplat till och beroende av ansvar, vilket innebär att ytterligare finansiellt stöd på nivån för euroområdet endast bör ges under förutsättning att både det finanspolitiska ansvaret och strukturreformerna är kontinuerliga.

⁽¹⁾ Se den årliga undersökning om sysselsättningen och den sociala situationen i Europa som lades fram av kommissionen den 20 december 2016.

9. Kommittén upprepar att i alla beslut om EMU:s utveckling, såsom införande av en finanspolitisk kapacitet och automatiska stabilisatorer, bör de lokala och regionala myndigheternas roll när det gäller att skapa förutsättningar för hållbar tillväxt erkännas fullt ut och förstärkas när så är möjligt, särskilt vad gäller genomförandet av ekonomisk och social politik samt strukturreformer, skapandet av ett företagsvänligt klimat som underlättar skapandet av arbetstillfällen och främjandet av investeringar.

III. ALLMÄNNA PRINCIPER

10. Kommittén upprepar att förverkligandet av bankunionen på kort sikt är det mest effektiva instrumentet i arbetet med att förhindra kriser i det finansiella systemet och minimera negativa effekter av ekonomiska chocker ⁽²⁾.

11. Bankunionen gör ECB:s princip att de nationella bankväsendenas finansieringsbehov måste kopplas loss från de nationella budgetarna och att en bankkris i ett EU-land inte får leda till en bankkris i hela unionen mer trovärdig.

12. De lokala och regionala myndigheterna såväl som näringslivets och arbetsmarknadens organisationer måste inkluderas och involveras i diskussionen om införandet av nya instrument, till exempel automatiska stabilisatorer som syftar till att mildra effekterna av asymmetriska chocker.

13. Den sociala dimensionen i EMU-området bör utvecklas genom att indikatorer för utvecklingen i enskilda regioner och länder följs upp. Fokus bör ligga på uppföljning av aktiva arbetsmarknadsinsatser och strukturella sociala indikatorer. Arbetsmarknadens parter – på såväl regional, nationell som EU-nivå – bör involveras i uppföljningen av indikatorerna.

14. ReK noterar övertygelsen om att det behövs finanspolitisk kapacitet för att förse EMU med en tillfällig chockabsorberingsmekanism ⁽³⁾. En eventuell finanspolitisk kapacitet bör inte överlappa de sammanhållningspolitiska instrumenten utan komplettera dem.

15. En finanspolitisk kapacitet på EU-nivå får inte utformas så att det uppstår risk för permanenta transfereringar och därmed undergräva incitamenten för sunt ekonomiskt och socialt beslutsfattande om och genomförande av politiken på nationell och regional nivå eller incitamenten för att ta itu med nationella eller regionala strukturella svagheter. För att undvika moralisk risk bör den därför knytas nära till efterlevnad av EU:s övergripande styrningsram och framsteg när det gäller konvergens.

16. Kommittén begär att medlemsstaterna måste visa på en ansvarsfull ekonomisk politik för att få tillgång till de europeiska instrument som syftar till att stabilisera ekonomin. Användningen av dessa instrument bör gå hand i hand med ett fullständigt genomförande av strukturreformer, med siktet inställt på ökad konvergens, samordning och integration, och stödet får inte under några omständigheter leda till permanenta och enkelriktade flöden mellan länder ⁽⁴⁾. Stödet måste fastställas på EU-nivå, vara tillfälligt och ha en tydlig tidsplan.

17. ReK framhåller att stabilitets- och tillväxtpakten, i enlighet med kommissionens meddelande från januari 2015 om att utnyttja flexibiliteten inom tillväxt- och stabilitetspakten, måste respekteras och betonar vikten av att varje medlemsland har en sund ekonomi och stabila statsfinanser, som en förutsättning för nödvändiga offentliga investeringar på såväl kort som lång sikt.

18. Kommittén anser vidare att för att se till att det finns tillräckligt med utrymme för att investera, samtidigt som de finanspolitiska reglerna respekteras, bör den skuldbroms som aktiveras när det strukturella underskottet överstiger det medelfristiga målet kompletteras med fastställandet av ett fast verkligt underskott för lokala och regionala myndigheters offentliga investeringar.

19. Kommittén upprepar sin uppmaning till mer ekonomisk och social konvergens och förstärkt god styrning, eftersom detta är avgörande för att undvika permanenta transfereringar och moralisk risk, och betonar att det behövs ökad konvergens.

20. Samtidigt understryker kommittén att sociala, ekonomiska och territoriella skillnader såväl mellan som inom medlemsstaterna endast kan minskas med hjälp av ett koncept som omfattar en territoriell dimension. Begreppet finanspolitiskt ansvar får inte begränsas till en centraliserad tillämpning av ett gemensamt system. Ju mer decentralisering och lokalisering det finns i de offentliga utgifterna, desto bättre blir incitamenten och villkoren för finanspolitiskt ansvar och reformer, och desto attraktivare blir investeringarna.

⁽²⁾ Paul Lindquists yttrande om "Uppföljning av de fem ordförandenas rapport 'Färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union'" av den 7 april 2016, COR-2015-05112, punkt 24.

⁽³⁾ Lindquists yttrande, punkt 35.

⁽⁴⁾ Lindquists yttrande, punkt 33.

21. Regionala skillnader måste hanteras för att möta social ojämlikhet, öka tillväxten, skapa jobb samt förbättra konkurrenskraften och sammanhållningen inom EMU och EU, och ReK framhåller den viktiga roll som lokala och regionala myndigheter spelar som arbetsgivare, investerare, leverantörer och tillhandahållare av tjänster, planerare, katalysatorer och regleringsorgan för förändringar samt investeringspartner.

22. En hög nivå av egenansvar för strukturreformerna på fältet från de berörda lokala och regionala myndigheternas sida är avgörande för att de ska bli framgångsrika. Kommittén framhåller den europeiska planeringsterminens territoriella dimension. ReK upprepar sin uppmaning till kommissionen och Europaparlamentet om att anta en uppförandekod som garanterar att lokala och regionala myndigheter på ett strukturerat sätt involveras i den europeiska planeringsterminen, vilket också är ett sätt att förbereda strukturreformer⁽⁵⁾.

23. Kommittén uppmanar medlemsstaterna att förverkliga kapitalmarknadsunionen, som möjliggör kapitalflöden över gränserna utan att hota stabiliteten i olika regioner och länder, och som hjälper företagen – särskilt mikroföretagen och de små och medelstora företagen – att få tillgång till en mångfald av finansieringskällor och således bidrar till att mildra ekonomiska chocker⁽⁶⁾.

IV. BUDGETASPEKTER

24. Euron infördes utan någon finanspolitisk stödstruktur för att hantera obalanser i euroområdet, och EU:s budget är till stor del inte lämpad för att mobilisera finansiering snabbt om det behövs för att stabilisera marknaderna, refinansiera banker och hantera betalningsbalanskriser.

25. ReK uppmanar kommissionen att vid utarbetandet av den framtida europeiska ekonomiska och finansiella politiken beakta möjligheten att använda ekonomiska indikatorer för varje region för att fastställa dess allmäntillstånd med avseende på statsskuld samt det relativa bidraget till EU:s BNP-tillväxt.

26. Kommittén betonar att det krävs en intensiv diskussion om den finanspolitiska kapacitetens struktur och utformning och att man måste nå en lösning som står i överensstämmelse med kraven på öppenhet och demokratisk kontroll samt med regeln om "no bail-out" enligt artikel 125 i EUF-fördraget⁽⁷⁾.

V. ÖVERVÄGANDEN FÖR DEN FINANSPOLITISKA KAPACITETEN

27. Två funktioner skulle kunna fullgöras: För det första skulle man kunna ge incitament till strukturreformer i medlemsstaterna i goda ekonomiska tider för att främja den ekonomiska och sociala konvergensen i euroområdet och förbättra dess ekonomiska konkurrenskraft och motståndskraft. För det andra skulle skillnader mellan konjunkturcyklerna i medlemsstaterna i euroområdet som beror på strukturella faktorer kunna mildras genom inrättandet av ett instrument för att hantera asymmetriska chocker.

28. Betydande framsteg i fråga om hållbara strukturreformer behövs för att främja konvergens, tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft i syfte att effektivt förhindra asymmetriska chocker.

29. Medlemsstaterna uppmanas att överväga större finanspolitisk autonomi för de lokala och regionala myndigheterna som ett sätt att skapa egenansvar för och säkerställa ett bättre genomförande av strukturreformer.

30. Ytterligare finansiellt stöd från EU-nivån, förutom de befintliga sammanhållningspolitiska instrumenten, för att genomföra de överenskomna strukturreformerna i medlemsstaterna bör hanteras med försiktighet. Varje möjligt stöd som tillkommer bör inte överlappa utan snarare komplettera de befintliga instrumenten.

31. Finansiellt stöd bör kopplas till genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna. Stödprogrammet för strukturreformer, som är avsett att ge tekniskt stöd till de nationella myndigheterna, skulle kunna vidareutvecklas som ett bidrag till den finanspolitiska kapacitetens strukturreformsfunktion.

⁽⁵⁾ COR-2016-05386-00-00-DT.

⁽⁶⁾ Lindquists yttrande, punkt 30.

⁽⁷⁾ Resolution om "En hållbar framtid för Europeiska ekonomiska och monetära unionen (EMU)", punkt 21.

32. Man bör undersöka om det kan vara ändamålsenligt med ytterligare ett verktyg för att främja strukturreformer, ett verktyg i form av lån för att finansiera en offentlig investeringsstrategi. Detta skulle kunna göra det möjligt att identifiera en pool av finansieringskällor och investeringsprojekt som kan vara till hjälp vid genomförandet av de nödvändiga reformerna.

33. Oberoende av de nuvarande insatserna i fråga om konvergens och hållbara strukturreformer kan asymmetriska chocker som påverkar stabiliteten i euroområdet som helhet inte uteslutas helt med tanke på den starka integrationen av medlemsstaterna i euroområdet. Det behövs därför ett instrument som kan ge en omedelbar stabiliseringseffekt i nödsituationer.

34. De lokala och regionala myndigheterna i vissa länder kan vara mer sårbara för effekterna av asymmetriska chocker med tanke på deras viktiga roll i medlemsstaternas sociala trygghetssystem.

35. Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) bör vidareutvecklas och omvandlas till en europeisk valutafond med tillräcklig in- och utlåningskapacitet samt ett tydligt fastställt mandat, som inbegriper dess eventuella bidrag till en finanspolitisk kapacitet för euroområdet.

36. Den finanspolitiska kapaciteten bör bli föremål för gemensamt beslutsfattande och genomförande på EMU-nivå, men bör också vara öppen för medlemsstater utanför euroområdet på frivillig basis.

VI. AVSLUTANDE KOMMENTARER

37. Kommittén upprepar att Regionkommittén bör göras delaktig i utarbetandet av vitboken om övergången mellan steg 1 och steg 2 i reformen av EMU.

38. Kommittén framhåller vikten av att se till att man i insatserna för att fördjupa valutaunionen även beaktar konsekvenserna för länderna utanför euroområdet.

39. Kommittén insisterar på att alla åtgärder som rör färdigställandet av EMU bör genomföras på ett så transparent sätt som möjligt och med hänsyn tagen till valutaunionens demokratiska legitimitet.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Felande transportlänkar i gränsregioner

(2017/C 207/05)

Föredragande: Michiel Scheffer (NL–ALDE), ledamot, provinsstyrelsen, Gelderland**POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén konstaterar att den europeiska integrationen i första hand visar sig vid gränserna. Öppna gränser och infrastruktur som förbinder människorna utgör kärnan i Europatanken. Utvecklingen av Europas gränsregioner avgörs i detta sammanhang i stor utsträckning av om det finns infrastruktur som möjliggör förbindelser mellan städer, företag och invånare på båda sidor av gränsen.

Den senaste tidens flyktingkris, som leder till att gränserna stängs, innebär nya utmaningar för många gränsregioner när det gäller en integrerad utveckling av regionen.

2. Gränsregioner betraktas alltmer som funktionella regioner som endast kan utnyttja sin potential för tillväxt och sysselsättning om det finns tillräckliga länkar mellan de båda sidorna av gränsen och det europeiska nätet. Migrationens inverkan i gränsregionerna bör bedömas på ett balanserat sätt med hänsyn tagen till gränsarbetarnas, konsumenternas, de små och medelstora företagens samt turisternas intressen.

3. Samarbetet mellan regioner och stater bör också vara inriktat på att underlätta sysselsättning på båda sidor av gränsen. Utveckling av infrastruktur och kommunikationer av hög kvalitet stimulerar invånare i gränsregionerna att söka arbete som motsvarar deras utbildning, även längre bort från bostadsorten. Detta skulle öka sysselsättningen och matchningen mellan kvalifikationer och arbetsmarknadens behov och därmed leda till ett bättre utnyttjande av potentialen hos det mänskliga kapitalet. Det handlar i detta sammanhang inte bara om ekonomiska platsers tillgänglighet utan också om inrättningsanslagens tillgänglighet.

4. I detta yttrande står gränsöverskridande förbindelser per järnväg, väg och i mindre utsträckning vatten i centrum. Bara gränsregioner i Europa behandlas. Kommittén är dock, även med tanke på yttrandet om luftfartsstrategin⁽¹⁾, medveten om betydelsen av både flyg- och sjöförbindelser mellan avlägset belägna regioner och öar, de yttersta randområdena och närliggande gränsområden och uppmanar kommissionen att ta hänsyn till detta i sin kommande översyn av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T).

5. Felande länkar i gränsregioner ingår i ett större frågekomplex: brist på budgetmedel för att utveckla lokal och regional infrastruktur. Man måste tänka innovativt för att lösa rörlighetsproblemet i gränsregionerna.

6. Under de senaste åren har EU framför allt riktat in sig på att erbjuda centraliserade lösningar för det stora transeuropeiska transportnätet (TEN-T), särskilt ur Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) men också ur Horisont 2020. Det finns relativt begränsade medel att tillgå för decentraliserade instrument såsom Interreg-programmet för att skapa de småskaliga länkar som saknas i de europeiska gränsområdena, fastän dessa program tar mycket bättre hänsyn till de lokala behoven i det gränsöverskridande området i fråga.

7. Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) för perioden 2014–2020 har redan finansierat ett flertal projekt av stor betydelse för rörligheten inom EU och de tillhörande medlen har till största delen redan tilldelats. Det är därför viktigt att förnya det ekonomiska åtagandet för FSE genom att förstärka fonden ekonomiskt och även genom att främja åtgärder för att genomföra det övergripande nätet och anslutningssystemet till det transeuropeiska nätet i gränsregioner.

⁽¹⁾ COR-2016-00007.

8. En central uppgift är därför att undersöka och tillhandahålla finansiellt stöd till inrättande, förbättrande eller återöppnande av gränsöverskridande transportförbindelser och på så sätt gå i riktning mot en mer enhetlig behandling av staterna när det gäller samfinansieringsarrangemang. Medlemsstaterna har i alla händelser en viktig roll att spela i finansieringen av detta arbete.

9. TEN-T-nätet är avgörande för en hållbar utveckling i de europeiska regionerna. Merparten av budgetmedlen går till stamnätskorridorerna i TEN-T-nätet. Man får dock inte förlora länkarna till de underliggande lokala och regionala näten ur sikte. Kommissionens TEN-T-FSE-ansökningsomgång specifikt för gränsöverskridande förbindelser från oktober 2016 är ett mycket välkommet första steg.

10. Denna FSE-ansökningsomgång för felande länkar är ett bra exempel på det möjliga resultatet av interinstitutionellt samarbete mellan kommissionen, Europaparlamentet, Europeiska regionkommittén, medlemsstaterna och de berörda regionerna i syfte att definiera gemensamma utmaningar i gränsregioner, beskriva möjliga lösningar och tillhandahålla de medel som krävs för att möta dessa utmaningar. Detta samarbete skulle kunna användas för att dra vissa slutsatser om den framtida utformningen av fonden för ett sammanlänkat Europa efter 2020 och utgöra en modell för liknande aktiviteter inom andra EU-strategiområden.

11. Översynen av EU:s fleråriga budgetram i slutet av 2016 och de diskussioner som pågår om sammanhållningspolitiken efter 2020 utgör ett utmärkt tillfälle att lägga fram nya förslag om EU-stöd för att anlägga infrastruktur som saknas i gränsregionerna. I linje med subsidiaritetsprincipen skulle den lämpligaste lösningen vara att man gör det möjligt att finansiera denna infrastruktur (inbegripet småskalig infrastruktur) inom ramen för programmen för gränsöverskridande samarbete (Interreg A) och i motsvarande mån ökar anslagen för dessa.

12. I studien om "The potential of closing missing links of small scale infrastructure in Europe's border regions for growth and employment" ⁽²⁾ framhålls ett antal fallstudier som bekräftar denna bild.

Möjligheter till ekonomisk utveckling

13. Regioner som ligger vid gränserna betraktas ofta som perifera men kan faktiskt vara ekonomiska knutpunkter. Ett välfungerande system för rörlighet är i detta sammanhang en förutsättning för regional ekonomisk tillväxt och territoriell sammanhållning och för att potentialen i gränsöverskridande funktionella områden ska utvecklas. Just i gränsområden finns det fortfarande stora fördelar att hämta av den ekonomiska utvecklingen och tillväxten i antalet arbetstillfällen.

14. Många gränsregioner drar nytta av den gränsöverskridande handeln. Bättre tillgänglighet och bättre väg-, järnvägs- och vattenförbindelser skulle göra det möjligt att indirekt lösa de socioekonomiska problemen, bland annat att minska antalet arbetslösa och höja invånarnas levnadsstandard. Dessa aspekter bör prioriteras i samband med en gränsöverskridande finansieringsmekanism.

15. Turismen kan fungera som drivkraft för förbättringar av infrastrukturen. Å andra sidan kan förbättrad infrastruktur också leda till mer turism. Sådana katalysatorer för utveckling bör utnyttjas. Man bör i synnerhet inte bortse från de gränsöverskridande cykelledsnätens roll när det gäller att främja turismen.

16. När det gäller gränsöverskridande förbindelser kan det dröja längre innan marknadsefterfrågan utvecklas. Högre kostnader leder också till en mer osäker kostnads-nyttobalans, särskilt i inledningsfasen. Detta måste beaktas i finansieringslösningarna för projekt. Vilka finansieringslösningar som används för projekten är också avgörande i fråga om avkastning på investeringarna och på grund av effekterna på den ekonomiska verksamheten av de investeringar i infrastruktur som sker inom ramen för gränsöverskridande samarbetsprogram och utvecklingsprogram för transport. Sammansättningen av olika finansieringskällor, det egna bidraget, finansieringsnivån för verksamheten och de totala kostnaderna för konsortiets aktörer är också avgörande faktorer med avseende på projekten. Mot bakgrund av alla dessa faktorer förordar ReK att man i de fall där arbetet med transportstrukturerna är betydande i båda de berörda länderna för varje gränsområde antar enhetliga riktlinjer och bestämmelser som är gemensamma för medlemsstaterna, för att få effektivast möjliga stödvillkor för projekten.

⁽²⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Potential-missing-link.pdf>

Infrastruktur och tjänster

17. Att åtgärda de länkar som saknas handlar inte bara om att anlägga infrastruktur utan också om att möjliggöra tjänster såsom nya kollektivtrafik- och godstransportförbindelser. Det kan även handla om att på nytt öppna en befintlig linje. I detta sammanhang spelar marknads efterfrågan en dominerande roll för nya förbindelsers genomförbarhet.

18. När man åtgärdar gränsöverskridande länkar som saknas krävs ett integrerat tillvägagångssätt för både gods- och persontransporter och för alla transportsätt: väg, järnväg och vatten. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt hinderfria gränsöverskridande biljettsystem och tillhandahållandet av information för att främja intermodalitet. I detta syfte är det viktigt med medverkan och samordning av de olika företag som driver dessa förbindelser, särskilt de statliga, samt medlemsstaterna och regionerna inom sina befogenhetsområden.

19. Ett första steg är att bättre stämma av tidtabellerna för kollektivtrafik i gränsregioner mot varandra. Ett andra steg kan vara att införa gränsöverskridande koncessioner för kollektivtrafik.

20. Långsamma transportsätt såsom cykling kan spela en viktig roll i gränsregioner. Cykling är nämligen ofta ett transportsätt som kompletterar kollektivtrafiken, och cykling blir allt vanligare och alltmer konkurrenskraftigt, särskilt i städer som brottas med trafikstockningar. För detta krävs en gränsöverskridande strategi och ett gränsöverskridande nät av cykelinfrastruktur av god kvalitet. Utveckling av transporter kopplade till EuroVelo, nätet av cykelvägar, bidrar också till att förbättra tillgängligheten till turistdestinationer och kan därför betraktas som ett socialt och ekonomiskt mål.

21. Även i landsbygdsområden och ekonomiskt mindre utvecklade områden rekommenderas en integrerad planering för att på så sätt undanröja hindren för att nå fram till arbetsplatser och inrättningar.

Det krävs gränsöverskridande samarbete på flera nivåer

22. Gränsövergångar måste finnas inte bara på huvudinfrastrukturnätet utan även på de underliggande näten. Detta möjliggör mer flexibla resor till och från arbetet och gör arbetstillfällena på båda sidor om gränsen tillgängliga. För att skapa ett sammanhängande system för rörlighet krävs det ett starkare gränsöverskridande samarbete mellan alla myndighetsnivåer och berörda aktörer.

23. Det kräver också ett gemensamt politiskt initiativ från Europaparlamentet, kommissionen, Europeiska regionkommittén och medlemsstaterna som skulle kunna omfatta följande delar:

- Användning av kommissionens pågående gränsöverskridande översyn för att undanröja befintliga hinder för gränsöverskridande transportlösningar. Kommittén är fast besluten att spela en aktiv roll när det gäller att övervinna dessa hinder.
- Inrättande av en plattform för att bedöma befintliga projekt och sprida riktlinjer och bästa metoder.
- Utveckling av en gemensam projektplanering för transportinfrastrukturprojekt i gränsområden med starkt stöd från kommissionens GD Transport och rörlighet och främjande av kunskapsutbyte och samarbete när det gäller gränsöverskridande rörlighetsproblem.
- Användning av Interreg A-program för att underlätta en bättre planering av gränsöverskridande infrastruktur, anläggningar och integration av tjänster samt utnyttjande av europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS) för att genomföra gränsöverskridande investeringar, även vid gränser mellan medlemsstater och tredjeländer, och framför allt för att utveckla de gränsöverskridande delarna av transportinfrastrukturen, samt andra strukturer för gränsöverskridande samarbete som genom sin institutionella verksamhet bidrar till planeringen.

24. Ett led i initiativet kan vara en gemensam projektplanering för transportinfrastruktur och för att uppnå enhetliga operativa standarder i gränsområden. Detta kan övervakas och stödjas på politisk nivå.

Inom kommissionen kan GD Transport och rörlighet spela en samordnande roll när det gäller initiativ, kunskapsutbyte och samarbete i fråga om gränsöverskridande rörlighetsproblem och projektplaneringen.

25. Interreg kan erbjuda mer än finansiering och även underlätta bättre planering av gränsöverskridande infrastruktur och inrättningar. Samarbetet inom ramen för Interreg A kan spela en viktig roll när det gäller att stämma av och lösa gränsöverskridande rörlighetsproblem.

26. Genomförandet av investeringar kan förbättras genom att man i större utsträckning utnyttjar europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS). Detta ger också fördelar vid utvecklingen av gränsöverskridande delar av transportinfrastrukturen.

Invånarnas deltagande i ett tidigt skede

27. Invånarna bör i ett tidigt skede göras delaktiga i utvecklingen av gränsöverskridande projekt. Detta är avgörande för att projekten ska lyckas och bidra till acceptansen. Det ökar också invånarnas insikter om de möjligheter som finns i gränsområdet.

28. Vid utvecklingen av gränsöverskridande förbindelser bör man beakta inställningen till öppna gränser, som håller på att förändras. Här kan nämnas flyktingkrisen, arbetslösheten och den framväxande nationalismen.

29. Man bör främja initiativ som gör det möjligt att integrera lokalsamhällen från EU-medlemsstater som gränsar till varandra och från EU:s grannländer. Stöd till nätverk av kommunikationsförbindelser skulle bidra till bättre kunskaper om varandra. Förbättringarna kan leda till att medborgare och företag närmar sig varandra, vilket skulle påverka medborgarnas livskvalitet positivt på båda sidor av gränsen.

Teknik och regelverk måste harmoniseras

30. För en väl sammanlänkad gränsöverskridande infrastruktur och för att de olika berörda staterna ska behandla den på ett enhetligt sätt måste teknik, regelverk och finansiering harmoniseras. Framför allt järnvägslinjer och anslutningar behöver standardiseras, t.ex. elektrifiering och europeiska säkerhetssystem (ERTMS: det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg), liksom spårvidden för järnvägar, där olika standarder i många östeuropeiska länder orsakar problem. Vad gäller harmonisering av de tekniska aspekterna är det också viktigt att nämna undanröjandet av hinder för kommunikation och informationsspridning, och inrättandet av en gemensam plattform för information till användarna, nätförsäljning av biljetter och modernisering av överföringen av uppgifter med anknypning till infrastruktur. För att uppnå målen är det avgörande med deltagande av och samordning mellan de statliga förvaltare av järnvägsinfrastrukturen som har befogenhet när det gäller de gränsöverskridande förbindelserna.

31. Utöver den tekniska harmoniseringen krävs det en harmonisering av regelverket och av tillståndsförfarandena, bland annat för att anpassa tidsramarna för genomförandet av gränsöverskridande åtgärder. Gränsöverskridande tilldelning av koncessioner för kollektivtrafiken kan fungera som drivkraft för ett förbättrat gränsöverskridande system för rörlighet. Man bör arbeta mycket mer med gränsöverskridande regionala transportområden och gränsöverskridande transportmyndigheter.

32. Att tillämpa och eventuellt utvidga det luxemburgska förslaget om att införa ett "verktyg för fastställande och tillämpning av särskilda bestämmelser i gränsöverskridande regioner" skulle göra det möjligt att tillämpa ett lands rättsliga och tekniska bestämmelser i ett grannland när det gäller korta sträckor av gränsöverskridande transportförbindelser. Detta skulle kunna minska de tekniska hindren och kostnaderna. ReK uppmanar kommissionen att ta ställning till förslaget om en europeisk gränsöverskridande konvention om särskilda bestämmelser i gränsregioner och till dess eventuella användning samt att lägga fram ett förslag om hur den bör genomföras.

Infrastruktur öppnar gränser och förtjänar finansiering

33. Merparten (95 %) av EU-medlen (TEN-T-FSE) går nu till stamkorridorerna i TEN-T. Små projekt i det underliggande nätet (det övergripande nätet) och åtgärder för sammankoppling till TEN-T-nätet är i nuläget ofta inte berättigade till (med) finansiering och inte heller till nationell finansiering, även om de är ytterst viktiga för att lösa särskilda problem och för att utveckla gränsöverskridande förbindelser och ekonomier. Detta beror delvis på att de ligger vid gränsen. Inrikes rutter och länkar har ofta större volymer.

34. Sammanhängande paket med relativt små projekt kan i hög grad bidra till att undanröja hindren i gränsregionerna. Mindre gränsöverskridande infrastrukturprojekt bör därför precis som större TEN-T-projekt stå högt upp på EU:s dagordning. Vid sidan av infrastrukturåtgärder är det lämpligt att ägna särskild uppmärksamhet åt initiativ för utveckling av tjänster och initiativ som samordnas mellan gränsstaterna och som syftar till att hantera rörlighetsbehovet, såsom åtgärder

som syftar till att motverka användningen av privatbilar och främja användningen av kollektiva eller delade rörlighetsformer. Utöver EU-medel kräver infrastruktursatsningar även ett eget bidrag. Små och stora projekt som finansieras med EU-medel (ESI-fonderna) kräver ett eget bidrag från projektpartnerens sida. På nationell nivå bör detta bidrag kompletteras med nationell (med)finansiering av varierande storlek, baserad på medlemsstatens befogenhetsfördelning. Gränsöverskridande projekt och ekonomiskt stabila partner i konsortiet är viktiga faktorer för ett lyckat genomförande och en framgångsrik kapitalanskaffning.

35. När det gäller rörligheten för varor kan det vara lämpligt att främja åtgärder för att harmonisera vägtrafikreglerna, genom att införa initiativ för att minska effekterna av de begränsningar som gäller i vissa stater på vägtrafiken och främja utvecklingen av intermodala terminaler för järnvägs- och vägtrafik som betjänar den gränsöverskridande trafiken.

36. Alternativa finansieringsmodeller kan vara till hjälp. I detta sammanhang måste reglerna för upphandling och statligt stöd förenklas. Vid planering av användningen av direkta medel från unionen kan tvivel uppkomma redan under projektets utvecklingsfas när det gäller garantierna för egna bidrag från statliga och icke-statliga aktörer. Med tanke på att storleken på infrastrukturinvesteringarna bör man diskutera möjligheterna att inrätta en fond med egna medel för utveckling av transporter och stöd till utvecklingen av projekt samt gemensamma och nationella fonder. När det gäller gränsöverskridande samarbetsprojekt kan problem uppstå för partnerskapet redan i planeringsstadiet till följd av brist på egna bidrag.

37. Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) ger möjlighet till innovativ finansiering av rörlighets- och infrastrukturprojekt i gränsregioner. ReK välkomnar därför den ökade inriktningen av Efsi 2.0 på finansiering av fler gränsöverskridande och hållbara projekt.

38. Efsi fungerar bättre om det finns gränsöverskridande finansiella organisationer eller samarbeten. Man bör undersöka hur EGTS skulle kunna bli lämpliga strukturer och hur de kan utnyttjas för att berättiga till stöd från Efsi och/eller EIB.

39. När det gäller Efsi bör man utveckla andra kompletterande finansieringsinstrument i förhållande till garantier, i syfte att underlätta genomförandet av åtgärder av gränsöverskridande betydelse, som är viktiga för nätverken och för att förbättra rörligheten och tjänsterna men har låg lönsamhet.

40. Elektrifiering av befintlig och välanvänd järnvägsinfrastruktur kan lämpa sig för en samordnad användning av Efsi.

Geografin och kostnads-nyttförhållandet är viktiga

41. Inte alla gränsregioner har samma kännetecken och ligger på samma nivå. Det finns gränsregioner som är storstadsregioner och mer landsbygdsbetonade gränsregioner. Den geografiska belägenheten och naturliga hinder påverkar möjligheterna att skapa tillräckliga och effektiva gränsöverskridande förbindelser, utöver att det är faktorer som bör främja mer utpräglade landsbygdsregioner och avlägset belägna regioner med ett strategiskt läge som har få gränsöverskridande förbindelser. På grund av skillnaderna i regional utveckling har ekonomiska och sociala faktorer, i synnerhet sysselsättningen i regioner som gränsar till tredjeländer, stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen i gränsregionerna.

42. I regioner med öar utgör färjor ofta den enda förbindelsen med det omgivande området. Detta bör ägnas särskild uppmärksamhet.

43. Man måste också ägna särskild uppmärksamhet åt gränsöverskridande bergsregioner, eftersom vissa bergskedjor utgör svårpasserade gränshinder som kräver avpassad och kostsam infrastruktur (viadukter, tunnlar osv.). Bättre järnvägsförbindelser i bergsområden kan kraftigt minska koldioxidutsläppen och förbättra luftkvaliteten samt optimera turismpotentialen och på så sätt bidra till bergsregionernas demografiska och miljömässiga bärkraft.

44. Kostnads-nyttanalyser samt sådana förberedelser som säkerställer framgång för utvecklingsprojekten bör genomföras vid utvecklingen av och besluten om gränsöverskridande projekt. En infrastrukturförbindelse som en järnvägslinje är ofta mycket kostsam. Vid genomförandet av projekt bör man beakta anbudsförfaranden, rättsliga och finansiella förfaranden och riskanalys, som ofta skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Dessutom måste även driftskostnaderna för järnvägsförbindelsen beaktas i beslutsprocessen.

45. Man bör inte enbart utgå från kortsiktiga nyttokalkyler utan även beakta det mer strategiska värdet av nya förbindelser som kan fungera som katalysator för utveckling i (avlägset belägna) gränsregioner. För gränsöverskridande projekt måste man på samma sätt också redan på planeringsstadiet och i kostnadsanalysen för infrastrukturen beakta de transportutvecklingsstrategier som antagits av medlemsstaterna och de nationella utvecklingsstrategierna för miljöskydd, forskning och teknisk innovation, och säkerställa förenlighet med dessa.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förnyelse av hamnstäder och hamnområden

(2017/C 207/06)

Föredragande: Stanisław SZWABSKI (PL–EA), ledamot, stadsfullmäktige, Gdynia**POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. ReK understryker att hamnstäder och hamnområden är viktiga inslag i EU:s ekonomiska system som, mot bakgrund av den ökade globaliseringen, starkt påverkar möjligheterna att återuppliva ekonomin, förbättra effektiviteten, stimulera innovationen och säkerställa den långsiktiga konkurrenskraften.
2. De tekniska förändringarna inom havs- och inlandssjöfarten leder till en geografisk koncentration av hamnarnas verksamhet och påverkar avsevärt många medelstora och små hamnar, vilket leder till att de förlorar sina ekonomiska funktioner och till att hamnområdena och de närliggande stadsområdena förfaller.
3. Tendensen till en liberalisering av hamnarnas förvaltning bidrar på ett betydelsefullt sätt till att de blir mer effektiva, vilket i sin tur gör den europeiska transportsektorn mer konkurrenskraftig. ReK noterar i detta sammanhang att det finns en oro över att liberaliseringen kan göra det svårare för hamnarna att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (och fullgöra andra hamnfunktioner som är viktiga för hur hamnar och hamnstäder fungerar och utvecklas tillsammans som system). Enligt artikel 345 i EUF-fördraget ska fördragen inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning. EU:s bestämmelser innebär alltså inte att hamnmyndigheterna måste använda en viss hamnförvaltningsmodell.
4. De åtgärder som hittills vidtagits på lokal och regional nivå för att förnya hamnstäder och hamnområden, inklusive öar, måste få ett mer intensivt och målinriktat stöd inom ramen för sammanhållningspolitiken och övrig EU-politik, i den mening som avses och med hjälp av de möjligheter som ges i den territoriella agendan, agendan för städer, Leipzigstadgan och Amsterdampakten.
5. Vi välkomnar principerna i artikel 15 i hamnförordningen, och uppmanar kommissionen (utan att ifrågasätta den överenskommelse som nåddes) att lämna ytterligare vägledning när det gäller dess genomförande. Kommittén påpekar att kommersiell hamnverksamhet utförs av privata aktörer och att hamnmyndigheterna behöver samråda med privata aktörer vad gäller hamnutveckling.
6. Vi uppmanar hamnstyrelser, fartygsägare, myndigheter med ansvar för vattenvägar, företag som driver privata terminaler och dessa aktörers europeiska och regionala sammanslutningar att föra en dialog med de lokala och regionala myndigheterna i kust- och flodnära områden och på öar för att utarbeta flexibla kompromisslösningar som syftar till att förnya alla slags hamnstäder och hamnområden, både vid havet och i inlandet.

PROBLEM OCH UTMANINGAR**Hamnarnas och hamnstädernas betydelse för EU:s ekonomi**

7. Kommittén är medveten om att kusthamnarna, framför allt de 104 främsta hamnarna som ingår i TEN-T-nätet, är de främsta ingångsportarna till det europeiska ekonomiska området och att deras förbindelser med hamnar och hamnstäder av global betydelse (t.ex. i Kina) är av grundläggande vikt för att EU:s ekonomi ska bibehålla och öka sin konkurrenskraft och därmed också för välbefinnande och social fred.
8. Inlandshamnar, i synnerhet de 79 inlandshamnar i TEN-T:s stamnät och övergripande nät, utgör knutpunkter för regionala och lokala ekonomier. De fungerar som effektiva multimodala knutpunkter längs de inre vattenvägskorridorerna i Europa. De är gränssnittet mellan transporternas interkontinentala/maritima avsnitt och de olika typerna av landtransport (järnväg, väg och inre vattenvägar). De fungerar också som förbindelselänkar till kusthamnarna.

9. Vissa europeiska lokala myndigheter, särskilt i landsbygdsområden och på öar, fungerar i praktiken även som hamnmyndigheter med ett stort antal ansvarsområden för att stödja kustsamhällena, främja ekonomisk utveckling och utveckla välfungerande och hållbara kusthamnar. Regionala och lokala myndigheter kan stå för mycket viktiga offentliga insatser i den faktiska hamnförvaltningen.

10. Många empiriska undersökningar bekräftar och belägger tesen om att de ömsesidiga förbindelser som under flera sekler utvecklats mellan europeiska hamnar och hamnstäder på senare tid utsatts för enorma förändringar till följd av de allt större handels- och passagerarfartygen, den alltmer omfattande containertrafiken och den geografiska koncentrationen av hamnarnas funktioner.

11. Trots den generella ökningen i transporter över havet finns det många europeiska hamnstäder som tillsammans med sina närområden går miste om ekonomiska funktioner och arbetstillfällen och vars hamnområden förfaller.

12. Kommittén påminner om att ytterligare innovation, automatisering, digitalisering och tillvaratagande av potentialen hos nya kontinentala och hållbara marknader, som den cirkulära ekonomin och bioekonomin, är viktiga förutsättningar för framtida ekonomisk tillväxt med tanke på den rådande lågkonjunkturen och prognoserna.

13. ReK betonar att innovativa projekt och initiativ behöver ett stabilt investeringsklimat och kontinuerlig EU-finansiering. Vi stöder initiativ och idéer på gräsrotsnivå, t.ex. den långsiktiga europeiska plattformen för transport på inre vattenvägar med deltagande av offentliga och privata aktörer och statliga institutioner, som stöder forskning och innovation i syfte att förbättra förbindelserna mellan hamnar och städer och innovationskapaciteten inom sektorn.

14. Vi vill framför allt uppmärksamma att de positiva externa effekter som hamnarna ger upphov till nu, till och med när det gäller de största hamnarna, som ett resultat av globaliseringen försvinner till avlägsna regioner och städer, även utanför Europa. Å andra sidan välkomnar kommittén diversifieringen av tidigare nedgångna hamnar, som innebär att de lockar till sig ny ekonomisk verksamhet med positiva lokala spridningseffekter.

15. Med tanke på behovet av att avlasta vägarna och EU:s mål att flytta över 30 % av transporter på väg till järnväg eller sjötransporter fram till 2030 (vitboken om transport från 2011, COM(2011) 144 final) skulle det välutbyggda nätet av inre vattenvägar och de många inlandshamnarna kunna få större betydelse för att förbättra förbindelserna mellan kusthamnarna och deras inland.

16. Kommittén påminner också om den roll som medelstora hamnar som ingår i TEN-T-nätet och små hamnar på öar, i skärgårdar och i de yttersta randområdena spelar som motorer för ekonomisk utveckling. De har också avgörande betydelse för EU:s territoriella sammanhållning. Därför bör de ha betydligt bättre tillgång till finansiering inom ramen för Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE).

17. För att lösa de aktuella utvecklingsproblem som EU och dess medlemsländer och regioner nu står inför och för den globala återindustrialiseringen är det mycket viktigt att kust- och inlandshamnarnas effektivitet och konkurrenskraft ökar, att hamnstäderna fungerar bättre och att hamnområdena förnyas.

18. Ett ökat stöd för förnyelse av hamnstäder och hamnområden inom ramen för sammanhållningspolitiken och annan sektorspolitik skulle fungera som katalysator för den ekonomiska, sociala och territoriella utvecklingen i EU.

REKOMMENDATIONER

Typen av relationer mellan hamnar och hamnstäder

19. De europeiska hamnarna och hamnstäderna, både vid havet och i inlandet, är mycket olika om man ser till deras storlek, geografiska läge, potential och omlastningsprofil samt till andra närliggande ekonomiska funktioner och hamnarnas betydelse i städernas ekonomi.

20. Förbindelserna mellan kustnära städer av lokal eller regional betydelse och storstäder å ena sidan och små, medelstora och stora omlastningshamnar å andra sidan, leder till problemsituationer av olika slag och därför behövs en

differentierad strategi. När kommissionen föreslår politiska strategier som påverkar möjligheterna att lösa dessa problem bör den därför ta hänsyn till dessa skillnader och beakta synpunkterna från berörda parter i sjöfartsekonomin och de lokala och regionala myndigheterna i kustområdena i linje med subsidiaritetsprincipen.

21. Om en hamn dominerar en hamnstad eller tvärtom leder detta som regel till störningar i balansen mellan hamn och stad, med negativa effekter för båda parter. Detta bör, i enlighet med principerna för den territoriella agendan, motverkas med hjälp av gemensamma projekt där ekonomiska aktörer inom sjöfartssektorn, industrin och tjänstesektorn samt de lokala och regionala myndigheterna deltar och får stöd genom rättsliga och finansiella instrument genom en samordning av EU:s sektorspolitik.

En integrerad strategi för förnyelse av hamnstäder och hamnområden

22. Kommittén är medveten om att hamnområden är ett särskilt slags områden där många ekonomiska verksamheter och närliggande behov och intressen finns samlade på ett ytterst litet område och bildar ett komplext territoriellt, ekonomiskt och socialt system. Detta leder till oundvikliga konflikter som måste lösas med en särskild – integrerad och partnerskapsbaserad – flernivåstrategi.

23. Många europeiska hamnar, framför allt de som uppstod på 1800-talet, är i praktiken kombinerade hamn- och industridistrikt med produktionsanläggningar som hänger samman med närheten till vatten eller med behandling av de råvaror och halvfabrikat som lastas om i hamnarna samt många tjänsteföretag med koppling till sjöfart, omlastning eller annan hamnverksamhet, t.ex. fiske och vattenbruk, rekreation och energiproduktion.

24. Vi framhåller behovet av att säkerställa bra samordning mellan hamnar i samma administrativa region och större samarbete mellan hamnar vid samma kust, oberoende av vilken region de tillhör.

25. Vi framhåller behovet av att förbättra de institutionella förbindelserna mellan hamnområden och hamnstäder och rekommenderar att man inrättar kommittéer för integrering mellan hamnar och städer. Detta arbete bör bygga på god praxis från europeiska hamnar som har sådana kommittéer, som består av lokala och regionala myndigheter samt hamnmyndigheter.

26. Forumen för TEN-T-korridorer bör ta itu med förbindelserna mellan hamnstäder och hamnområden och ReK rekommenderar att särskilda plattformar inrättas för hamnstäder som definieras som urbana knutpunkter.

27. Vid förnyelsen av hamnstäder och hamnområden bör man på ett integrerat sätt beakta en lång rad faktorer: den strategiska förvaltningen av hamnstäderna, samverkans effekterna mellan hamnstäderna och i förbindelserna mellan hamn, hamnstad och kustregion, de offentliga incitamenten och investeringarna, diversifieringen av hamnstäderna och hamnområdets ekonomiska struktur, förbindelserna till transporter på land och på inre vattenvägar, förbindelserna till järnvägstransporter, miljöproblemen, den fysiska planeringen i hamnar, städer och kustområden samt hamnens deltagande i stadens samhällsliv.

28. Behovet av att balansera utvecklingen i hamnstäderna kräver innovativa och integrerade lösningar som ligger i linje med principerna för integrerad utveckling i EU:s städer och där hänsyn tas till ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter på dessa platser.

Behovet av samverkans effekter i förbindelserna mellan hamn och stad

29. Moderna container- och massterminaler tenderar att dra sig tillbaka från hamnområden i städer och inte sällan innerstäder. Trots detta ser vi att det pågår en omvandling i samverkans effekterna i förbindelserna mellan hamn och stad, dock inte någon försvagning, framför allt när det gäller transportförbindelserna mellan hamn och inland, infrastrukturerna för telekommunikation och elenergi, tillgången till stadstjänster, kvalificerad arbetskraft, säkerhet, högt specialiserade hamntjänster samt ramvillkoren för företagets verksamhet.

30. Samverkans effekterna i förbindelserna mellan hamn och stad bör identifieras och stärkas. Vid behov kan icke-bindande instrument, t.ex. skapande av förutsättningar för utbyte av erfarenheter, meddelanden, uppförandekoder och riktlinjer, vara användbara.

Incitament och offentliga investeringar i hamnområden

31. De hamnområden där sådan verksamhet som omlastning eller kustnära industri har minskat i omfattning eller försvunnit innebär å ena sidan en allvarlig belastning för hamnstäderna, men å andra sidan också en stor utvecklingsmöjlighet. Förhållandet mellan hot och möjligheter beror framför allt på hur relationen mellan hamn och stad är uppbyggd.

32. F.d. hamnområden och f.d. industriområden nära vatten måste nästan alltid genomgå en kostsam, långvarig och mödosam teknisk och miljömässig förnyelse, medan de omkringliggande stadsområdena kan behöva social förnyelse. Detta är en förutsättning för att de ska komma i fråga för investeringar. Det kan vara nödvändigt med investeringar som stöder förnyelse och främjar omvandling.

33. Under genomförandet av agendan för städer och Amsterdampakten bör man skapa rättsliga instrument som gör det möjligt att ge rättsligt och finansiellt stöd till teknisk och miljömässig förnyelse av dem.

34. Hamnar är också viktiga ekonomiska, kulturella och historiska livlinor för landsbygdsområden, öar och randområden. Ökad verksamhet inom turism, kryssningar och segling som maximerar natur- och kulturarvet är avgörande för tillväxten. I mer utpräglade landsbygds- och ösamhällen samt avlägset belägna samhällen kan förnyelse av och investeringar i stadscentrum vara ännu viktigare.

35. Man bör göra det möjligt att i f.d. hamnområden och f.d. industriområden nära vatten skapa institutionella lösningar i stil med de särskilda ekonomiska zonerna, där subsidiaritetsprincipen och principerna om transparent finansiering respekteras och det finns tydliga kriterier för statligt stöd.

36. Vi framhåller också möjligheterna att utnyttja de hittillsvarande erfarenheterna och de lösningar som utarbetats på EU-nivå och i medlemsstaterna i fråga om offentlig-privata partnerskap, framför allt i områden nära vatten i städerna.

Privata investeringar i hamnområden

37. Hamnarna ingår i EU:s offentliga transportinfrastruktur men förvaltningen av dem vilar fortfarande huvudsakligen på nationella, regionala eller lokala myndigheter. Med tanke på behovet av att stimulera och balansera den ekonomiska utvecklingen på EU-nivå bör det vara så även i fortsättningen.

38. Kommittén är medveten om att förnyelsen av hamnområdena och den ekonomiska återhämtning i hamnstäderna som hänger samman med denna kräver investeringar som är större än vad de offentliga budgetarna klarar av. Därför krävs det också privata investeringar, följaktligen även från finansiella institutioner. Vi uppmanar därför offentliga myndigheter på alla nivåer runt om i Europa att säkerställa en policymix som lockar till sig sådana investeringar. På så sätt kan de offentliga budgetarna, särskilt de som är hårt pressade, bättre inriktas på de fall där marknadskrafterna inte räcker för att tillhandahålla lämpliga lösningar.

39. Med tanke på skillnaderna i den betydelse som hamnar och hamnstäder har för EU och med tanke på skillnaderna i deras utvecklingsnivå förutsätter en jämvikt mellan allmänna och privata intressen ett individuellt tillvägagångssätt i varje enskilt fall och en strävan efter kompromisser i syfte att uppnå gemensamma fördelar på lång sikt.

40. Vi uppmanar kommissionen att utarbeta lösningar som möjliggör privata investeringar i hamnområdena samtidigt som ekonomisk frihet, likabehandling av olika aktörer, finansiell transparens och tydliga kriterier för offentligt stöd garanteras och hänsyn tas till de regionala och lokala intressena på lång sikt.

Funktionell diversifiering i hamnstäder och hamnområden

41. Den pågående globaliseringen och de tekniska förändringarna inom transporter på hav och land leder till att många europeiska hamnars och hamnstäders ställning i de nationella och regionala bosättnings- och transportsystemen och ekonomiska systemen förändras.

42. Dessa förändringar leder inte bara till en försvagning av deras ekonomiska bas utan även till en funktionell diversifiering av städer och deras lokalsamhällen och till ett behov av att förnya övergivna hamnområden och

industriområden nära vatten. Hamnarnas och hamnstädernas nya ekonomiska funktioner förutsätter inte alltid läge nära vatten utan investerarna väljer dem på grund av de goda förbindelserna inom staden, den infrastruktur som finns eller deras landskaps- eller kulturrelaterade värden.

43. Vi framhåller särskilt att många europeiska kust- och inlandshamnar har betydande kulturvärden och med hänsyn till sina särdrag kräver särskilda åtgärder inom ramen för de program och projekt som syftar till att bevara det europeiska kulturarvet.

44. Program och verktyg för att främja förnyelse av f.d. hamnområden och f.d. industriområden nära vatten bör stödja privata och offentliga projekt som syftar till en bättre användning av dessa, även när de inte har någon koppling till den marina ekonomin och transporter på vatten.

Betydelsen av transportförbindelser mellan hamn, hamnstad och inland

45. En stor del av hindren för de europeiska kusthamnarnas utveckling hänger samman med att de inte har tillräckliga transportförbindelser till inlandet, vilket minskar transport- och logistikkedjornas effektivitet. Kommittén förespråkar därför bättre förbindelser mellan hamnar och hamnområden och alla andra transportslag, särskilt järnvägsförbindelser, och anser att de bör satsa på mervärdesverksamheter för att bidra till den hållbara utvecklingen av sina territorier.

46. Inom ramen för en integrerad logistik kräver skapandet av ett effektivt transportnät nödvändigtvis att man inrättar logistikplattformar i inlandet för lagring, sortering och förvaring av varor, samt för att uppfylla kraven på intermodalitet.

47. Det finns ett behov av stöd från kommissionen, främst genom rättsliga ramar men också genom nya finansiella instrument, till projekt som syftar till att förbättra förbindelserna mellan inlandet och befintliga och planerade hamnar samt förbindelser till avlägset belägna områden, öar och de yttersta randområdena, genom att man moderniserar befintliga transportförbindelser inom ramen för TEN-T och TEN-R samt de transeuropeiska energinäten (TEN-E) och telekommunikationsnäten (TEN-Telekom) samtidigt som man tar hänsyn till hamnstädernas behov och intressen när det gäller transporter inom städer och regioner.

48. Kustregioner, i synnerhet de med hamnar, har stor potential att bli kunskapscentrum för förnybar energi, hållbar turism och kreativa sektorer med tanke på deras naturtillgångar. Kustområden är dock ofta avlägset belägna områden eller i de yttersta randområdena, och det krävs utveckling av infrastrukturen för att skapa förbindelser till EU:s centrala inre marknad och resten av regionen.

Miljöaspekter på hamnars och hamnstäders verksamhet och utveckling

49. Hamnars verksamhet och utveckling leder till många och betungande miljöproblem som inte bara berör hamnstäderna själva utan hela kust- och flodregioner: obalans och bebyggelse av stränder, vattenföroreningar, försämring av akvatiska ekosystem och – på lokal nivå – produktion av bl.a. betungande avfall, bakteriologiska hot, buller och skadliga utsläpp till luften.

50. F.d. hamnområden och f.d. industriområden nära vatten är vanligtvis allvarligt förorenade och i behov av miljösanering. Denna bör framför allt stödjas genom miljöprogram och miljöprojekt på olika nivåer, bl.a. med koppling till skyddet av miljö, havs- och flodstränder. Detta gäller framför allt hamnar som hanterar olja, oljeprodukter och naturgas samt relaterade bearbetningsanläggningar, som medför särskilda miljörisiker.

51. Anläggning av nya omlastningsterminaler, ofta långt bort från befintliga hamnområden, leder vanligtvis till allvarliga miljöskador. Detta innebär att det krävs särskilt noggrann planering där lokala och regionala myndigheter, sociala aktörer och miljöorganisationer deltar, i syfte att minimera sådana skador och se till att eventuella skador ersätts.

52. System för riskbedömning och säkerhetsstyrning som stöder arbetstagarna är oerhört viktiga för den fortsatta verksamheten i hamnar och småbåtshamnar. EU:s hamnar och omgivande områden har inte råd med ett skadat rykte i detta avseende.

53. Kommittén påminner om de nya krav som infördes genom direktiv 2014/94/EU beträffande utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen i hamnar, som innebär att LNG (flytande naturgas) och elektricitet måste tillhandahållas vid kaj före den 31 december 2025. Dessa nya bestämmelser är helt motiverade med tanke på miljön och folkhälsan i hamnstäderna, men kräver ekonomiskt stöd från EU, vilket bör ingå i transportpaketet redan på detta stadium och framför allt i nästa programperiod efter 2020.

54. Miljöproblematiken bör ingå som ett ständigt övervägande i alla EU:s program och projekt för förnyelse av hamnstäder och hamnområden, i anslutning till program och projekt för skydd av miljön, framför allt havs- och vattenmiljön.

Att involvera hamnarna i hamnstädernas liv

55. Av tekniska och ekonomiska skäl anlades historiska hamnområden förr i tiden vanligtvis i omedelbar anslutning till innerstäderna och ibland utgör de den mest attraktiva delen av dessa.

56. Decentraliseringen av många funktioner till städernas utkanter innebär att det krävs en teknisk, ekonomisk och social förnyelse av många europeiska städers innerstäder så att de blir mer attraktiva för invånare, näringsidkare, restauranger, kulturinstitutioner samt offentliga och sociala institutioner.

57. En möjlighet är att man behandlar förfallna innerstadsområden och f.d. hamnområden och f.d. industriområden nära vatten som områden som behöver förnyelse och stöd i enlighet med principerna i agendan för städer och Amsterdampakten.

58. En förutsättning för att sådana projekt ska lyckas är att lokalsamhället involveras och att åtminstone en del av det förnyade området omvandlas till ett offentligt utrymme som är tillgängligt för både varaktigt bosatta och turister.

59. När man börjar förnya hamnområden bör man i största möjliga utsträckning utnyttja europeiska, nationella och regionala program för utformning av offentliga utrymmen och för stöd till lokalsamhällen.

Strategisk och fysisk planering – hav, kust, hamnstäder och hamnområden

60. För en effektiv förvaltning av förnyelsen av hamnstäder och hamnområden krävs det ett nära samarbete mellan alla berörda (privata, offentliga och sociala) aktörer samt innovativa lösningar inom strategisk och fysisk planering av kustområden på lokal och regional nivå, när det gäller havsområden, inre vattenvägar, hamnstäder och kustområden.

61. Den bristande överensstämmelsen mellan reglerna och förfarandena för strategisk och fysisk planering samt förvaltningen av hamnområden är ett allvarligt hinder för förnyelsen av dessa. Denna förutsätter stöd, utbyte av erfarenheter och eventuella icke-bindande regleringsinstrument på EU-nivå.

EU-agendan för städer och Amsterdampakten och problemen i hamnstäder och hamnområden av olika storlek

62. Vi anser att man i EU-agendan för städer bör ta hänsyn till de geografiska och funktionella skillnaderna mellan städerna, bl.a. de specifika utvecklingsproblemen i hamnstäderna. Detta bör kompletteras i samband med det fortsatta genomförandet.

63. Vi konstaterar med tillfredsställelse att man i båda dokumenten antagit principen om partnerskap och om att städernas myndigheter, aktörer inom det civila samhället, institutioner för kunskapsproduktion och innovation samt näringslivet bör spela en avgörande roll.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

64. Hamnarnas och hamnstädernas problem faller visserligen främst inom regionala och nationella myndigheters ansvarsområden, men ett effektivt samarbete på och stöd från EU-nivån kan trots detta vara gynnsamt. Det är viktigt att arbetet med att utveckla de olika transeuropeiska näten fortsätter, dvs. TEN-T, TEN-E och TEN-Telekom, med särskild betoning på modernisering av transportförbindelserna och genom att prioritera TEN-R, utan att bortse från möjligheten att skapa nya förbindelser.

65. EU bör i sin politik i fråga om transporter, marin ekonomi samt skydd av havs- och vattenmiljö ta hänsyn till hamnarnas och hamnstädernas utmaningar vad gäller utveckling.
66. I det fortsatta arbetet med att genomföra agendan för städer och Amsterdampakten bör man ta hänsyn till hamnstädernas karaktär och utveckling.
67. Kommittén anser att järnvägsförbindelserna med avlägset belägna hamnområden och hamnstäder bör utökas och förbättras.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Partnerskapsram med tredjeländer för migration

(2017/C 207/07)

Föredragande: Peter BOSSMAN (SI-PES), borgmästare, Piran**Referensdokument:** Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och Europeiska investeringsbanken om en ny partnerskapsram med tredjeländer inom den europeiska migrationsagendan

COM(2016) 385 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER**Allmän bakgrund**

Enligt FN:s flyktingkommissariat finns det över 60 miljoner flyktingar och fördrivna personer runtom i världen, och hälften av dem kommer från två av världens regioner: Mellanöstern och Afrika.

Internationella organisationen för migration bedömer att mer än 1,2 miljoner migranter anlände till Europa sjövägen och 35 000 landvägen under 2015. Detta kan jämföras med 280 000 som anlände landvägen och sjövägen sammanlagt under hela 2014. Siffrorna omfattar inte de som kom till Europa oupptäckta.

EU:s avtal med Turkiet har avsevärt minskat antalet migranter som kommer med båt från Turkiet, men flyktingströmmen från Afrikas norra kust har återigen ökat. Niger i Västafrika är det främsta transitlandet för migranter från västra och centrala Afrika. Från och med maj 2016 bedömer man att mer än 16 000 människor per vecka passerar genom Niger på väg norrut. Enligt vissa bedömningar letar tusentals migranter i Libyen efter sätt att ta sig in i EU.

Europeiska regionkommittén har tydligt förespråkade antagandet av en migrationsmodell med ett helhetsperspektiv som möjliggör en mer decentraliserad och effektiv hantering av migrationsflödena. ReK instämmer helhjärtat i konstanterandet i 2030-agendan för hållbar utveckling om att internationell migration är en flerdimensionell verklighet av stor betydelse för ursprungs-, transit- och destinationsländernas utveckling som kräver samstämmiga och omfattande insatser.

Kommittén stöder vidare genomförandet av de åtaganden som fastställs i de fyra pelarna för hantering av migration inom ramen för den europeiska migrationsagendan från 2015: att minska incitamenten till irreguljär migration, att förbättra gränsförvaltningen och säkerheten vid EU:s yttre gränser, inklusive insatser för att förhindra migranternas farliga resor till havs, att utforma en stark gemensam asylpolitik och att införa en ny politik för laglig migration.

ReK har påpekat att EU bör hantera de grundläggande orsakerna till den irreguljära migrationen, inbegripet ekonomiska eller sociala orsaker, vid källan.

ReK stöder regionalt och lokalt samarbete för att garantera en säker, strukturerad och reguljär migration med full respekt för de mänskliga rättigheterna samt human behandling av migranter oavsett deras migrationsstatus, av flyktingar och av fördrivna personer, vilket också betonas i 2030-agendan för hållbar utveckling.

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Vi välkomnar meddelandet om en ny partnerskapsram, eftersom man där betonar det faktum att migrationsproblemet är komplext och måste hanteras på olika nivåer. Vi påminner om att asylrätten är en grundläggande mänsklig

rättighet fastslagen i internationell rätt och genom internationella åtaganden som alla medlemsstater är bundna till. Vi vill därför att EU och medlemsstaterna skapar säkra och lagliga vägar för flyktingar, såsom humanitära korridorer, humanitära visum och ökade möjligheter till familjeåterförening. Medlemsstaterna bör undersöka möjligheten att tillåta att asylansökningar lämnas in på deras ambassader och konsulat.

2. Vi noterar att meddelandet innehåller en innovativ strategi som först och främst baseras på samarbete med tredjeländer och tar hänsyn till både EU:s och partnerländernas intressen för att säkerställa en bättre hantering av migrationen.

3. Kommittén stöder och erkänner EU:s behov av att tala med en enda röst och att involvera alla berörda parter och institutioner. De lokala och regionala myndigheterna kan och bör spela en roll i den gemensamma insatsen tillsammans med EU och den nationella nivån samt med tredjeländer för att genomföra omfattande migrationspartnerskap (pakter). Särskilt gäller detta kommuner och regioner med betydande grupper utflyttade från länder som omfattas av partnerskapsramen.

4. Kommittén håller med om att mycket mer behöver göras eftersom EU fortfarande står inför en humanitär kris. Tredjeländer och EU-partner ger skydd åt miljoner flyktingar, många av dem ensamkommande barn, som tvingats lämna sina hem, samt många ekonomiska migranter som vill komma till Europa. Därför måste det internationella samarbetet mellan EU och tredjeländer förändras och få en ny dimension. Det krävs också nya instrument som är särskilt utformade för att hantera nya och kommande utmaningar i samband med migration.

5. ReK uppmanar kraftfullt kommissionen att uppmantra alla aktörer – medlemsstater, EU-institutioner och viktiga tredjeländer – att samarbeta för att skapa ordning i migrationsflödena och förebygga att asylsökande ger sig ut på farliga resor över havet eller att papperslösa ekonomiska migranter hamnar i klorna på människosmugglare eller människohandlare. Kommittén är samtidigt medveten om att det behövs akuta åtgärder för att hantera och undanröja de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsflyttning i ursprungsländerna. Internationellt, nationellt, regionalt och lokalt samarbete är av avgörande betydelse om EU ska kunna införa en gemensam migrationspolitik i linje med den europeiska migrationsagendan.

6. Migrationspolitik och utvecklingspolitik är tätt sammankopplade. Denna koppling har varit en väsentlig del i diskussionerna kring FN:s utvecklingsagenda för perioden efter 2015 som antogs i september 2015 i New York. En effektiv och human migrationshantering måste betraktas som avgörande för ett lyckat genomförande av agendan. Kommittén är mycket medveten om de fördelar och möjligheter som kan skapas genom säker, strukturerad och reguljär migration, både för migranterna själva och för ursprungs-, transit- och destinationsländerna, och betonar även vikten av att involvera utflyttade grupper i utvecklingen av deras ursprungsländer. Kommittén är också medveten om den skadliga inverkan som irreguljär migration har på migranterna och att ursprungsländerna har en skyldighet att ta emot sina medborgare inom ramen för återtagande- och återvändandeåtgärder, i enlighet med vad som fastställs i EU:s återvändandedirektiv och internationella instrument.

7. Vi upprepar att vi stöder den europeiska migrationsagendan som offentliggjordes 2015 och som tar upp de olika åtgärder som måste vidtas parallellt för att kunna hantera både de externa och interna aspekterna av den nuvarande utmaningen på migrationsområdet. Den externa agendan fokuserar på partnerskap med tredjeländer där man skapar trovärdiga och uppnåbara mål om att minska antalet människor som tvingas fly och där man tar hänsyn till de bakomliggande orsakerna till den irreguljära migrationen.

8. ReK håller med om att det förutom de åtgärder som EU redan vidtagit (t.ex. toppmötet om migration i Valletta, uttalandet från EU och Turkiet, högnivådialoger om migration, den reviderade europeiska grannskapspolitiken och mötet med västra Balkanländernas ledare) finns behov av att ytterligare stärka EU:s strategiska, långsiktiga plan i förhållande till tredjeländer och öka enhetligheten och samordningen med EU:s medlemsstater. Det behövs en mer samordnad, systematisk och strukturerad modell för att maximera de synergier och de effekter som EU:s interna och externa politik leder till. Dessutom bör man garantera lokala och regionala myndigheters direkta tillgång till fonderna inom den europeiska grannskapspolitiken samt andra fonder med koppling till Medelhavsområdet.

9. ReK instämmer i att EU utöver att minska möjligheterna till irreguljär migration och olaglig inresa i unionen också måste anstränga sig mer för att skapa samordnade, trovärdiga och effektiva återtagande- och återvändandeåtgärder tillsammans med ursprungsländerna som inbegriper deltagande från invandrargrupperna i EU-länderna, samtidigt som man respekterar de mänskliga rättigheterna och principen om "non-refoulement". Man bör också beakta ursprungs- och transitländernas faktiska förmåga att garantera rättigheterna för de personer som återsänds eller återtas.

10. Utan att det påverkar internationella skyldigheter att ge skydd åt asylsökande och alla dem som har rätt till andra former av internationellt skydd, oberoende av om deras inresa till EU var reguljär eller inte, anser ReK att det bör inrättas mottagningscentrum (s.k. hotspots) i tredjeländer för personer som ansöker om internationellt skydd. Dessa mottagningscentrum bör inrättas i tredjeländer, förvaltas av EU och internationella organisationer (UNHCR) och ha till uppgift att pröva asylansökningars legitimitet. För dem som konstateras ha rätt till asyl eller internationellt skydd bör transport tillhandahållas med reguljära transportmedel till de europeiska länder som de väljer, för att undvika överfarter med sjöodugliga båtar som tillhandahålls av människosmugglare.

11. Kommittén håller med om att EU behöver upprätta lagliga vägar för människor att ta sig till unionen, oavsett om de vill ansöka om internationellt skydd eller är på jakt efter möjligheter i form av arbete, utbildning, forskning eller investeringar.

12. EU och kommissionen måste insistera på ett bättre samarbete mellan de olika organ och myndigheter som kämpar mot människohandlare och smugglare (Frontex, Nato, Eunavfor MED och Europeiska centrumet för bekämpning av människosmuggling inom Europol) samt på ett bättre utbyte av underrättelsesdata mellan dessa organ och myndigheter i medlemsstaterna.

13. Vi uppmanar EU att lämna extra stöd till sådana organisationer som Internationella organisationen för migration (IOM), som hjälper till att skicka tillbaka migranter som tagit sig till transitländer och inser att de blivit lurade eller helt enkelt inte vill fortsätta resan till EU.

Partnerskapsramen – ett nytt helhetsinriktat samarbete med tredjeländer om migration

14. Kommittén välkomnar partnerskapsramens yttersta syfte att vara ett enhetligt och skräddarsytt åtagande där EU och dess medlemsstater agerar samstämigt och samordnar sina instrument, sina verktyg och sitt inflytande för att bilda omfattande partnerskap (pakter) med tredjeländer, i syfte att bättre hantera migrationen med full respekt för alla partners humanitära och människorättsliga skyldigheter.

15. Vi stöder fullt ut målet på kort sikt att rädda liv på Medelhavet och efterlyser ett långsiktigt mål att arbeta med partnerländerna för att förhindra farliga båtresor som anordnas av organiserade kriminella grupper. Vi stöder målet att införa incitament för återvändande till och återtagande i ursprungsländer samt att ge migranter och flyktingar möjlighet att stanna så nära sina hem som möjligt. Utsatta sökande bör ges företräde, och särskilt ensamkommande barn, vars bästa alltid bör sättas i främsta rummet i linje med domstolens beslut. I detta sammanhang uppmanar vi kommissionen att fortsätta att arbeta med frågan om ensamkommande barns migrationsprocess, eftersom det ofta faller under regionernas ansvar att ta hand om dem. Av denna anledning inväntar vi otåligt kommissionens nya övergripande strategi, som ska genomföras som en uppföljning av handlingsplanen för ensamkommande barn (2011–2014) så att man tar hänsyn till situationen för försvunna eller ensamkommande barn.

16. ReK påpekar att EU gjort ett åtagande om att ta itu med långsiktiga ekonomiska, sociala och demografiska utmaningar och arbetskraftsbrister inom unionen genom nya, målinriktade åtgärder för laglig migration som är förenliga med EU:s migrationsagenda och andra viktiga migrationspolitiska instrument. Detta kan även göras genom att stödja varaktigt bosattas befogade önskan om att ta del i och bidra till det offentliga och politiska livet. Migration från tredjeländer skulle kunna hjälpa till att bibehålla en hållbar tillväxt inom EU:s ekonomi, och vi behöver dessutom kvalificerade personer för att behålla vår globala konkurrenskraft. Samtidigt oroar sig partnerländerna för kunskapsflykten. Cirkulär migration skulle kunna vara en lösning för att undvika kunskapsflykt i partnerländerna.

17. Vi påminner rådet om att ReK kan underlätta dialog och samarbete med lokala och regionala myndigheter i migranternas ursprungs- och transitländer, t.ex. genom befintliga organ och plattformar (Arlem, Corleap, den gemensamma rådgivande kommittén och arbetsgrupper). Detta samarbete är en nödvändig förutsättning om man ska kunna genomföra de åtgärder före avresan som förbereder migranter för en laglig inresa i EU eller flyktingar för vidarebosättning från de partnerländer där de för närvarande befinner sig (t.ex. Turkiet, Libanon och Jordanien).

18. Kommittén föreslår att informationsutbyte mellan lokala och regionala myndigheter i EU och ekonomiska migranternas ursprungsländer underlättas, eftersom det skulle kunna minska incitamenten för irreguljär migration betydligt. Ett sådant informationsutbyte bör omfatta spridning av information om återtagandeavtal, att man informerar dem som vill

ta sig till EU om det verkliga utbudet av arbetstillfällen i EU:s medlemsstater, om faran med att använda illegala migrationsruttor och om vilka regler och bestämmelser om internationellt skydd som faktiskt gäller, med tanke på att människosmugglare ofta ger migranter missvisande information för att lura dem att utnyttja deras tjänster, om sysselsättningsmöjligheter och tillgängliga sociala förmåner m.m.

19. Positiva incitament bör vara en del av EU:s utvecklingspolitik så att man kan belöna de länder som uppfyller sin internationella skyldighet att återta sina egna medborgare, de som samarbetar om hanteringen av migration från tredjeländer, samt de som vidtar åtgärder för att aktivt ta emot människor som flyr konflikt och förföljelse.

20. Vi instämmer i att man för att den nya metoden ska lyckas måste ge partnerländerna både positiva och negativa incitament. Samtidigt behövs en god balans mellan incitament till migrationshantering och EU:s globala utvecklingsbistånd. Bistånd bör inte helt och hållet vara avhängigt av att vissa skyldigheter enligt återtagandeaftal som slutits med tredjeländer uppfylls. Det skulle kunna äventyra uppfyllandet av målen för hållbar utveckling och Lissabonfördragets åtaganden om att utrota extrem fattigdom och ojämlikhet. En tydlig åtskillnad bör göras mellan partnerländernas förmåga och deras vilja att samarbeta med EU om migrationshantering, eftersom detta är två mycket skilda saker. ReK anser därför att användningen av offentligt utvecklingsbistånd bör riktas in på projekt på området för säkerhet och gränskontroll endast i de fall där det står helt klart att detta kommer att gynna mottagarna. Partnerländer som inte har förmågan att genomföra migrationsåtgärder bör ändå kunna få stöd genom finansiella och andra instrument som syftar till att genomföra EU:s migrationspakter.

21. Vi uppmanar därför EU att med kraft sträva efter att utveckla skräddarsydda partnerskapsarrangemang med tredjeländer som verkligen speglar tredjeländernas behov, problem och kapacitet och som tar hänsyn till det faktum att olika partner står inför olika utmaningar och omständigheter.

22. Vi uppmanar de EU-medlemsstater som har traditionellt starka band (t.ex. historiska, kulturella eller ekonomiska) till vissa länder att använda dessa kopplingar för att främja samarbete med och mellan dessa länder för att underlätta återtagande och återanpassning av återvändande personer.

23. Vi uppmanar kommissionen att så snart som möjligt färdigställa de nya prioriteringarna för partnerskap med Jordanien och Libanon efter revideringen av den europeiska grannskapspolitiken 2015. Libanon och Jordanien är tillsammans med Turkiet de länder som har tagit emot flest av de 5 miljoner människor som flytt från Syrien. I Jordanien är för närvarande en person av nio flykting från det syriska inbördeskriget, vilket innebär nästan 700 000 av 6,7 miljoner invånare. I Libanon är motsvarande siffra 1,1 miljoner av 4,6 miljoner invånare, och i Turkiet mer än 2,5 miljoner av 79,5 miljoner invånare.

24. Kommittén känner oro beträffande avtalet om flyktingar mellan EU och Turkiet av den 18 mars 2016, i synnerhet på grund av flera allvarliga problem med de mänskliga rättigheterna och kvarhållandet av asylsökande i mottagningscentrum på grekiska öar i Egeiska havet, men också med tanke på återvändandet av asylsökande till Turkiet som "första asylland" eller "säkert tredjeland" samt på grund av farhågor om att Turkiet skulle kunna skicka tillbaka flyktingar till själva Syrien. Kommittén känner även oro över den långsamma uppbyggnaden av Greklands kapacitet att hantera asylprocessen på sina mottagningscentrum samt över förseningar i tillhandahållandet av stöd till Grekland, den hittills mycket låga vidarebosättningsgraden för flyktingar från Turkiet och förseningar i utbetalningen av finansiellt stöd till Turkiets insatser för att hjälpa syriska flyktingar.

25. Vidare kritiserar kommittén fastställandet, utan verkliga garantier, av de 16 prioriterade länder som anges i meddelandet om de nya avtalen, eftersom inte alla kan betraktas som "säkra tredjeländer" och/eller har en godtagbar människorättssituation. Även om reglerna för "säkra tredjeländer" inte är tillämpliga på dessa avtal ger exemplet med Turkiet oroande signaler i detta avseende. EU måste inrätta kontrollmekanismer avseende mottagandet i nämnda länder.

26. Kommittén ser fram emot antagandet av det strategiska meddelandet om Tunisien. Om landet fortsätter sin fredliga och demokratiska övergång till ekonomisk och säkerhetsmässig stabilitet efter revolutionen skulle detta sända en mycket positiv signal till området, och denna process bör därför stödjas av EU.

27. Vi påminner om att situationen i Libyen kräver särskild uppmärksamhet och strategiska åtgärder, och vi välkomnar de åtaganden som anges i meddelandet i detta avseende. ReK understryker vikten av att samarbeta med Libyens lokala och regionala myndigheter och ber kommissionen att ge fullt stöd åt ReK:s och Arlems insatser för att främja de samarbetsinitiativ mellan europeiska lokala och regionala myndigheter och deras libyska motsvarigheter som inleddes vid Arlems senaste plenarsession i Nicosia (Nicosiainitiativet).

28. Kommittén ser med glädje på den tonvikt som lagts på samarbete med transitländer, som ofta bär en tung ekonomisk börda – särskilt på lokal och regional nivå – när det gäller att hysa asylsökande och irreguljära migranter. I FN:s New York-deklaration för flyktingar och migranter som antogs i september 2016 erkänns det att stora flöden av flyktingar och migranter har en oproportionellt stor inverkan på grannländer och transitländer som anstränger deras kapacitet till det yttersta. Därför bör lokala och regionala myndigheter i transitländer få tillgång till EU-ledd kapacitetsuppbyggnad, ekonomiskt stöd och informationsutbyte. Kommittén uppmanar EU att inkludera mekanismer som stöder direkt samarbete mellan motsvarande instanser vid lokala och regionala myndigheter i EU och partnerländerna i syfte att öka kapaciteten för planering och styre på lokal och regional nivå.

29. ReK håller med om att en ansenlig del av alla pakter kommer att vara de gemensamma insatserna för att se till att återvändandet och återtagandet av asylsökande som fått avslag på sina ansökningar och irreguljära migranter fungerar. ReK konstaterar att lokala och regionala myndigheter i ursprungsländerna går i täten för migrationspolitiken genom sina många viktiga ansvarsområden, t.ex. att ge tillträde till arbetsmarknaden samt att erbjuda bostäder, utbildning och hälso- och sjukvård, vilket direkt påverkar deras kapacitet att integrera de återvändande och därigenom säkerställa social sammanhållning och hållbara samhällen. Vardagliga frågor som rör mottagning, integration och återanpassning av migranter är särskilt kännbara på lokal och regional nivå. Därför bör man inom ramen för pakterna sträva efter att göra återvändandeprocessen mer effektiv och hållbar och att ge tillräcklig finansiering för frivilligt återvändande samt hjälp till ursprungsländer att återanpassa återvändande personer.

30. ReK anser att flernivåstyret är det lämpligaste medlet för att skapa den mix av åtgärder och initiativ som behövs för att uppnå optimala resultat i mottagandet, integrationen och återanpassningen av migranterna.

31. Kommittén påminner om att lokala och regionala myndigheter i EU och tredjeländer måste utbyta bästa praxis i fråga om alla aspekter på migration. Detta omfattar bland annat, men inte uteslutande, politik för integration och återanpassning, hantering av irreguljär migration, upptäckt av tidiga varningssignaler och/eller tidigt förhindrande av kriser, bekämpande av människosmuggling och människohandel med migranter (i enlighet med EU:s åtgärdsplan mot smuggling av migranter (2015–2020), FN:s protokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen, EU:s strategi för utrotande av människohandel 2012–2016 och Palermoprotokollet). ReK har goda möjligheter att nå ut till kommuner och regioner i partnerländerna, att underlätta och uppmuntra utbyte av innovativa idéer och metoder och att föra debatten framåt om hur de lokala och regionala myndigheterna på ett mer effektivt sätt kan involveras vid utformning och genomförande av migrations- och integrationspolitiken, i linje med flernivåstyret och subsidiaritetsprincipen.

32. Medlemsstaternas expertis och resurser är avgörande för att få pakterna till stånd, och ett effektivt samarbete är beroende av EU:s sakkunniga på fältet, bland annat de som känner till de lokala och regionala förhållandena vad gäller migration. Vi välkomnar därför att europeiska sambandsmän för migration har skickats ut till prioriterade ursprungs- och transitländer för att hjälpa till att samordna EU-samarbetet mot migrantsmuggling, och vi uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att snabbt utse lämpliga experter för denna uppgift.

Ekonomiskt bistånd

33. ReK stöder användningen av befintliga finansiella instrument och förvaltningsfonder för att uppnå de kortsiktiga målen i pakterna, men uppmanar i detta sammanhang EU-medlemsstaterna att utan dröjsmål tillhandahålla sina respektive bidrag till dessa fonder enligt överenskommelse.

34. ReK betonar vikten av att utnyttja synergier mellan befintliga fonder, såsom faciliteten för flyktingar i Turkiet (3 miljarder euro), EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika (1,8 miljarder euro), EU:s regionala förvaltningsfond för insatser med anledning av krisen i Syrien (1 miljard euro) och andra finansiella instrument som skulle kunna bidra med upp till 8 miljarder euro under perioden 2016–2020 i syfte att förverkliga pakterna. Möjliga synergier med strukturfonderna bör också undersökas.

35. Kommittén välkomnar kommissionens förslag om en ambitiös extern investeringsplan som kan tackla de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och stödja partnerländer i deras arbete för att hantera konsekvenserna av sådan migration i Afrika och i länderna i EU:s grannskap, samtidigt som den ska bidra till uppfyllelsen av andra av FN:s utvecklingsmål. ReK uppmanar kommissionen att så snart som möjligt utveckla detta verktyg i nära dialog med EU:s medlemsstater och internationella partner.

36. Vi välkomnar också den föreslagna externa investeringsplanens paket för Afrika och EU:s grannskap, som ska mobilisera investeringar (genom ett förbättrat företagsklimat, en enda kontaktpunkt för ansökningar om finansiering i form av investeringar och finansiering från den privata sektorn) och understödja jobbskapandet i partnerländerna.

37. Kommittén ser med glädje på att EU planerar att utöka det tekniska biståndet och stödet till ekonomiska reformer och strukturreformer i syfte att förbättra klimatet för företagande. ReK skulle särskilt vilja se att det föreslagna tekniska biståndet involverar lokala myndigheter och företag och hjälper dem att utveckla ett större antal solida projekt som förbättrar det allmänna företagsklimatet och att göra dessa projekt kända för internationella investerare.

38. Vi är övertygade om att den föreslagna investeringsplanen kommer att få både kortsiktiga och långsiktiga positiva effekter när det gäller att främja hållbar utveckling i EU:s partnerländer, som är stora ursprungsländer för migranter eller transitländer för asylsökande och irreguljära migranter. Den föreslagna planen kommer därför att direkt ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och kommer att hjälpa till att minska incitamenten till sådan migration.

39. Det är viktigt att såväl EU som medlemsstaterna, tredjeländerna, de internationella finansinstituten, de europeiska bilaterala utvecklingsinstituten och den privata sektorn bidrar till investeringsplanen. ReK välkomnar kommissionens initiativ om att lägga fram en ambitiös extern investeringsplan med målet att mobilisera 62 miljarder euro för att bidra till uppfyllelsen av FN:s utvecklingsmål och därigenom tackla de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration.

40. Regionkommittén anser i detta sammanhang att kommissionens initiativ bör genomföras genom att ett särskilt avtal undertecknas med medlemsstaterna och andra internationella partner, där de förbinder sig att tillhandahålla en summa som motsvarar det totala bidraget från EU, såsom incitament för ytterligare offentliga och privata investeringar.

41. Vi välkomnar den plan som lades fram i september och som baseras på tre pelare: mobilisering av privata investeringar, ökat tekniskt bistånd samt förbättring av det allmänna företagsklimatet. Vi beklagar att meddelandet inte innehåller några hänvisningar till lokala och regionala myndigheter och betonar vikten av att rikta stöd och medel till lokala och regionala myndigheter. Den andra pelaren måste naturligtvis också involvera de lokala och regionala myndigheterna och ReK bör vara en partner vid dess genomförande. ReK:s atlas för decentraliserat samarbete skulle kunna vara ett användbart verktyg för att kartlägga projekt som behöver finansiering och möjliga samarbetspartner. ReK efterlyser företrädare för lokala och regionala myndigheter i styrstrukturen för den externa investeringsplanen.

42. Därför bör kommissionen involvera ReK i utformningen av planen i egenskap av språkrör för de europeiska lokala och regionala myndigheterna, av vilka flera har omfattande erfarenhet av utvecklingssamarbete.

43. Kommissionen bör undersöka sätt att uppmuntra olika diasporagrupper i EU:s medlemsstater att delta som partner i finansieringen av investeringar i deras ursprungsländer. Under 2013 skickade migranter från utvecklingsländer över 400 miljarder euro till sina hemländer. Dessa överföringar tenderar att vara stabilare än andra privata kapitalflöden och sjönk med endast 5 % under de senaste årens globala finanskris och återhämtade sig snabbt till de nivåer som rådde före krisen. Ett gott exempel på denna potential är det faktum att överföringar som gjordes under 2013 av den senegalesiska diasporan utgjorde 10 % av Senegals BNP.

De lokala och regionala myndigheternas roll i tillhandahållandet av information

44. Kommittén påminner om att de lokala och regionala myndigheterna i både EU och tredjeländer kan och bör spela en roll i den gemensamma insatsen tillsammans med EU och den nationella nivån samt med tredjeländer för att skapa migrationspartnerskap. De lokala och regionala myndigheterna har en viktig roll särskilt när det gäller att öka medvetenheten och ge medborgarna i ursprungs-, transit- och mottagarländer nödvändig information.

45. Potentiella migranter måste göras medvetna om de risker och faror som de utsätts för när de försöker ta sig in i EU olagligt. De måste också informeras om situationen och strukturen i destinationsländerna, t.ex. arbetsmarknaden, tillgången till relevant utbildning och språkkurser samt villkoren för familjeåterförening. Potentiella migranter bör upplysas om de kulturella skillnaderna mellan deras ursprungsland och deras destinationsland och uppmärksammas på oacceptabla beteenden.

46. Människor och företag i mottagarländerna bör upplysas om de fördelar som migrationen för med sig och få lämplig utbildning i hur man kan hjälpa till med migranternas integration. Denna information ges bäst på lokal och regional nivå där myndigheterna har större närhet till medborgarna. En god långsiktig migrations- och integrationspolitik på lokal och regional nivå är ett verktyg för att bekämpa fenomen som rasism och främlingsfientlighet.

47. Kommittén påpekar att man i inledningen till den föreslagna partnerskapsramen visserligen nämner behovet av att stärka den lokala kapacitetsuppbyggnaden genom utvecklingspolitik och grannskapspolitik, men att inget mer sägs om konkreta åtgärder för att uppfylla detta behov. ReK kan och bör vara en partner inom lokala och regionala åtgärder för kapacitetsuppbyggnad i partnerländerna.

48. Vi framhåller att det finns ett behov av att investera i lokal kapacitet och i insatser genomförda av lokala och regionala myndigheter i partnerländerna. De lokala myndigheterna bör göras till partner i samtliga pelare inom den externa investeringsplanen och ReK stöder Platformas förslag om ett samarbete mellan kommuner i EU och kommuner i partnerländerna som ett effektivt sätt att genomföra den nya strategin och bygga upp kapacitet samt dela med sig av teknisk expertis i fråga om lokal migrationshantering. Den externa investeringsplanen bör därför finansiera samarbete mellan motsvarande organ i kommuner och regioner.

49. Kommittén understryker att ett samarbete mellan EU, medlemsstaterna, de europeiska lokala och regionala myndigheterna och deras motsvarigheter i migranternas ursprungs- och transitländer kan bidra till en ändamålsenligare hantering av migrationen som gynnar alla parter. I detta syfte måste EU och medlemsstaterna stödja de lokala och regionala myndigheterna både ekonomiskt och politiskt.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till ett nytt europeiskt samförstånd om utveckling – Vår värld, vår värdighet, vår framtid

(2017/C 207/08)

Föredragande: Jesús Gamallo Aller (ES–EPP), generaldirektör med ansvar för förbindelser med utlandet och EU, regeringskansliet, regionen Galicien

Referensdokument: Meddelande från kommissionen: Förslag till ett nytt europeiskt samförstånd om utveckling – Vår värld, vår värdighet, vår framtid

COM(2016) 740 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning

1. Europeiska regionkommittén konstaterar att 2030-agendan för hållbar utveckling, som antogs av FN i september 2015, utgör en ny, ambitiös ram för åtaganden som innebär en uppmaning till alla länder att göra omdanande insatser i riktning mot en mer inkluderande och hållbar utveckling, på både nationell och internationell nivå.
2. 2030-agendan har redan från början utformats för att vara allmängiltig, eftersom den innebär att alla länder, däribland EU och dess medlemsstater, ska se över sin inrikespolitik och sina internationella åtaganden i syfte att anpassa dem till målen för agendan. Kommittén vill emellertid fästa uppmärksamheten vid det faktum att detta arbete inte bara bör utföras på nationell nivå utan också rör politikområden och befogenheter som är specifika för lokala och regionala myndigheter i EU.
3. EU och dess medlemsstater bör spela en avgörande roll för utvecklingen och genomförandet av 2030-agendan och vi välkomnar därför de steg som tagits genom meddelandet "Nästa steg för en hållbar europeisk framtid: EU-åtgärder för hållbarhet" och den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik.
4. Vi anser att 2030-agendan för hållbar utveckling bör betraktas som en agenda som omfattar flera nivåer och flera aktörer och medför skyldigheter för alla offentliga myndigheter på olika nivåer (lokal, regional, nationell, internationell) liksom andra sociala aktörer vid sidan av regeringar. Samtidigt vill vi påpeka att många av målen och delmålen i 2030-agendan direkt påverkar de lokala och regionala myndigheternas åtgärds- och ansvarsområden, och det krävs därför fullt deltagande av lokala och regionala myndigheter i genomförandet av målen för hållbar utveckling och utarbetandet av strategier för att uppnå dem.
5. Kommittén delar kommissionens uppfattning att det behövs ett nytt samförstånd om utveckling som innebär en översyn och uppdatering av överenskommelsen från 2005 för att möta de utmaningar som hänger samman med 2030-agendan och förändringarna i den internationella miljön och systemet för utvecklingsarbete.
6. ReK instämmer med kommissionen att det bästa sättet att främja 2030-agendan för hållbar utveckling är att stärka samordningen av samarbetspolitiken mellan EU och medlemsstaterna, men anser att det också är nödvändigt att främja ökad enhetlighet i politiken både på EU-nivå och i medlemsstaterna med tanke på 2030-agendans övergripande karaktär och kopplingarna mellan dess olika mål.

Globala utmaningar och 2030-agendan

7. Den dynamik som globaliseringen har skapat har gett oss en värld som är mer integrerad och komplex, där maktens karaktär och fördelning har förändrats på internationell nivå, med större skillnader mellan utvecklingsländerna, en omfördelning av fattigdomen i världen, en ökning av ojämlikheten inom de olika länderna, och en utvidgning av utrymmet för internationella kollektiva nyttigheter. 2030-agendan för hållbar utveckling är ett tydligt försök att reagera på de förändringar som nämns ovan och de utmaningar som uppstår genom främjandet av utveckling under de närmaste årtiondena.

8. 2030-agendans allmängiltighet innebär krav på alla länder och samhällen att göra gemensamma insatser för att försöka anpassa sin politik till målen för agendan. ReK vill påpeka att detta arbete måste göras på alla offentliga nivåer, inbegripet de regionala och lokala myndigheterna.

9. De intentioner som ligger bakom målen för hållbar utveckling innebär att man måste gå utöver ramen för det egentliga offentliga utvecklingsbiståndet. Det offentliga utvecklingsbiståndet kommer även i fortsättningen att vara av avgörande betydelse som en källa till finansiering för de fattigaste länderna och som katalysator för förändring i andra typer av länder, men den nya agendan kräver att man även beaktar andra flöden och instrument som ligger utanför det offentliga utvecklingsbiståndet.

10. Behovet av att mobilisera resurser och kapacitet utöver stöd kräver att man arbetar på ett mer strategiskt sätt med de olika befintliga systemen och samarbetsformerna på internationell nivå. Även om det nord-sydliga samarbetet kommer att fortsätta att spela en viktig roll i framtiden måste detta organiseras på ett mer samordnat sätt med system för syd-syd-samarbete eller trepartssamarbete. ReK vill på samma sätt uppmärksamma den roll som det decentraliserade samarbetet kan få i den nya agendan när det gäller att främja utbyte av erfarenheter mellan regionala och lokala aktörer inom ramen för deras särskilda befogenheter. Vi anser slutligen att samarbetet mellan EU och medlemsstaterna bör vara närmare knutet till olika regionala och multilaterala samarbetsmekanismer, i linje med den flernivåstrategi som föreskrivs i 2030-agendan.

11. Ambitionerna och den övergripande karaktären i 2030-agendan kräver stöd av ett större antal olika aktörer, inbegripet lokala och regionala myndigheter, samt organisationer i det civila samhället, företag, stiftelser, universitet och forskningscentrum m.fl. för att kunna mobilisera och utnyttja det mervärde som varje aktör har med utgångspunkt i deras erfarenhet och verksamhetsområde.

Reaktionerna från EU

12. Kommittén stöder förslaget att EU och medlemsstaterna ska visa ett kraftfullt och aktivt engagemang i samband med genomförandet av 2030-agendan, och därför är det nödvändigt att verka för en reell integrering av målen för hållbar utveckling med samtliga offentliga politikområden inom EU på de olika nivåerna, dvs. europeisk, nationell, regional och lokal. Vi betonar att man gradvis måste anpassa de strategier och stimulansåtgärder som aktörerna använder sig av till målsättningarna i agendan.

13. Vi instämmer i att EU:s yttre åtgärder spelar en avgörande roll när det gäller att omsätta de hållbara utvecklingsmålen i verkligheten, och därför välkomnar vi de framsteg som gjorts för att genomföra detta med hjälp av de prioriteringar som fastställs i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget – artikel 21.2) och i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget – artikel 208). ReK stöder kommissionens förslag att säkra att det nya samförståndet om utveckling bidrar till genomförandet av EU:s prioriterade externa åtgärder, såsom de definieras i EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitik.

14. Kommittén stöder kommissionens förslag att stärka samordningen mellan utvecklingspolitiken och andra EU-politikområden som omfattar den internationella nivån, exempelvis humanitärt bistånd, handel, regional integration, hälsa, utbildning, energifrågor, fiske, jordbruk, miljö vetenskap och teknik, migration och asyl samt den europeiska grannskapspolitiken. Vi vill dock framhålla att det inte är tillräckligt att förbättra samordningen av politiken, utan att det också är nödvändigt att förbättra samstämmigheten mellan dessa politikområden och de utvecklingsmål som man enats om på internationell nivå.

15. Vi håller med kommissionen om att åtgärderna för att bli effektiva måste vara samstämmiga och grunda sig på gemensamma kriterier inom EU. Vi vill dock framhålla att denna koppling inte bara bör ske mellan EU och medlemsstaterna utan även mellan dem och de lokala och regionala myndigheterna, som besitter en del av den kompetens som är nödvändig för att förverkliga målen för hållbar utveckling.

16. ReK stöder kommissionens förslag att EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete bör bygga på en rättighetsbaserad strategi, som gör människan till huvudperson och mottagare av utvecklingsarbetet. Dessutom anser vi att detta fokus är i linje med målen för hållbar utveckling och den princip som 2030-agendan bygger på, nämligen att "inte lämna någon på efterkälken" genom att se till att framstegen på utvecklingsområdet kommer de mest utsatta och sårbara samhällssektorerna till godo.

17. I likhet med kommissionen vill vi framhålla att jämställdhet är av central betydelse för denna rättighetsbaserade strategi, och den bör ligga till grund för alla åtgärder inom EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete samt det decentraliserade samarbetet, vilket innebär att man inte enbart kan vidta åtgärder mot den ojämlikhet som råder på detta område, utan att man också måste främja kvinnors rättigheter, deras egenmakt och deras tillgång till utbildning på alla nivåer.

Våra gemensamma prioriteringar

18. Ett av de centrala målen för EU:s och medlemsstaternas utvecklingspolitik är att stödja länder i kampen mot fattigdomen, bland annat genom en ökad tillgång till grundläggande sociala tjänster av högre kvalitet för hela befolkningen i enlighet med 2030-agendan. En stor del av dessa tjänster tillhandahålls emellertid av decentraliserade myndigheter, och därför är det oerhört viktigt att de lokala och regionala myndigheterna erhåller stöd i samband med genomförandet av målen för hållbar utveckling.

19. Kommittén ser positivt på förslaget i 2030-agendan att skapa inkluderande samhällen genom att bekämpa ojämlikhet och främja social sammanhållning. Samtidigt anser vi att de decentraliserade myndigheterna spelar en mycket viktig roll när det gäller att identifiera och avhjälpa det sociala utanförskapet och den marginalisering som utgör grogrund för ojämlikhet.

20. Det är viktigt att skapa fredliga samhällen med ett gott styre genom att utrota otrygghet och våld och stärka effektiva institutioner som präglas av öppenhet. Vi vill framhålla att denna process måste utgå från den territoriella bas som är närmast medborgarna genom att stödja en förbättring av de lokala och regionala institutionerna, så att mekanismer inrättas för människor som är engagerade i att uppfylla målen för hållbar utveckling i 2030-agendan och i att delta och utöva demokratisk kontroll. En global medborgarskapsutbildning för alla måste därför göras till en ofrånkomlig del av den politik och de strategier som bedrivs av de olika aktörer som deltar i det internationella utvecklingssamarbetet, vare sig de är offentliga eller inte.

21. Kommittén stöder förslaget i 2030-agendan om att säkra ekologiskt hållbara förhållanden i utvecklingsprocessen genom att förbättra förvaltningen av naturresurserna och skyddet av de känsligaste ekosystemen. Återigen är det de lokala och regionala myndigheterna som är avgörande för att genomföra denna politik genom att göra hållbarhet förenlig med ekonomiska och sociala framsteg i de berörda samhällena. Förslaget är särskilt relevant när det gäller mål nr 11 bland målen för hållbar utveckling, som fastställer nödvändigheten av att skapa mänskliga städer och samhällen som är inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

22. Det är viktigt att få till stånd en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt som kan generera anständiga arbetstillfällen i enlighet med 2030-agendan. Vi vill framhålla den roll som de regionala och lokala myndigheterna kan spela när det gäller att stödja dessa processer genom att skapa produktionsstrukturer på en väldefinierad regional nivå genom samarbete mellan aktörerna, däribland lokala små och medelstora företag.

23. Rent generellt vill ReK fästa uppmärksamheten på de decentraliserade offentliga myndigheternas betydelse för genomförandet av 2030-agendan i partnerländerna. Vi framhåller den roll som det decentraliserade samarbetet kan spela vad gäller överförandet av erfarenheter och kunskaper mellan dessa aktörer. Det nya samförståndet om utveckling måste erkänna och uppmuntra möjligheterna i denna typ av samarbete.

Partnerskap: EU som drivkraft för genomförandet av Agenda 2030

24. Även om varje land bör bära ansvaret för sin egen utveckling kan målen för hållbar utveckling bara uppnås om man inrättar ett globalt partnerskap där samtliga länder, multilaterala institutioner och övriga sociala aktörer deltar, och där man samarbetar i syfte att utforma strategier för inkluderande och hållbar utveckling i enlighet med kraven i 2030-agendan. Vi vill återigen påpeka att de regionala och lokala myndigheterna bör delta i denna samsamarbetsinriktade insats och tillföra kunskaper och resurser från sina respektive verksamhetsområden.

25. Kommittén betonar den avgörande roll som det decentraliserade samarbetet kan få när det gäller att bilda partnerskap med många olika aktörer i syfte att åstadkomma förändringar i utvecklingsländerna i enlighet med 2030-agendan. Bidraget från denna typ av samarbete och dess komplementaritet med andra typer av samarbete bör erkännas i det nya samförståndet om utveckling.

26. EU och medlemsstaterna bör underlätta samordningsprocesserna, fördelningen av uppgifterna och samstämmigheten mellan aktörerna inom ramen för det globala partnerskapet. Detta mål skulle lättare kunna uppnås om EU och medlemsstaterna stärker den gemensamma programplaneringen beträffande utvecklingssamarbetet med utgångspunkt i gemensamma visioner som framförhandlats med partnerländerna. Det är emellertid nödvändigt att de regionala och lokala myndigheterna deltar i dialog- och samrådsförfarandet.

27. Samordningsinsatsen bör dessutom utmyнна i införandet av gemensamma vägledande program i partnerländerna. Vi betonar också vikten av att när så är möjligt genomföra gemensamma åtgärder på nationell, regional och internationell nivå för att förbättra de sammantagna effekterna av EU:s och medlemsstaternas åtgärder. Dessutom bör aktörerna inom det decentraliserade samarbetet även delta i utformningen och genomförandet samt övervakningen och utvärderingen av programmen.

28. När så är möjligt bör man i partnerländerna använda sig av de samarbetsmöjligheter, till exempel direkt budgetstöd eller EU:s förvaltningsfonder, som möjliggör samordning mellan olika aktörer och en mer integrerad och flexibel användning av resurserna i partnerländerna.

29. Kommittén håller med kommissionen om att det är relevant att mobilisera omfattande offentliga och privata medel, både inhemska och internationella, för att uppnå målen i 2030-agendan i enlighet med Accrahandlingsplanen. I detta syfte är det viktigt att utnyttja offentliga resurser för att uppåda och mobilisera privata medel till förmån för utveckling via innovativa finansiella instrument och olika former av blanding (kombination av stöd och lån). Vi vill emellertid påpeka att det är nödvändigt att de medel som mobiliseras förses med lämpliga garantier för i) att de klart och tydligt är avsedda för utveckling, ii) att de motsvarar partnerlandets prioriteringar, iii) att de utgör ett tydligt komplement till de offentliga medlen, samt iv) att de omfattas av effektiva mekanismer för kontroll av deras användning/destination och fortlöpande kontroller av huruvida de används för de utvecklingsmål som fastställts.

30. Kommittén betonar vikten av att man när det gäller EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete sammankallar, mobiliserar och involverar så många aktörer som möjligt för att stödja målen för hållbar utveckling, däribland de lokala och regionala myndigheterna, den privata sektorn, det civila samhället och den akademiska världen, var och en på basis av deras respektive kapacitet, erfarenheter och resurser. Kommittén vill uppmärksamma det faktum att decentraliserat samarbete är en form av samarbete som är särskilt lämplig när det gäller att främja och samordna sådana partnerskap med många olika aktörer som är baserade på lokal nivå. Kommittén uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja de regionala och lokala myndigheterna för att göra det möjligt för dem att införliva målen för hållbar utveckling i sin politik, och understryker att decentraliserat samarbete är ett särskilt lämpligt område när det gäller att skapa utrymme för ett globalt medborgarskap med syftet att få medborgarna att reflektera över målen för hållbar utveckling samt delta i den offentliga politiken för att dessa ska kunna uppnås och i övervakningen av tillämpningen av 2030-agendan.

31. Det är viktigt att stärka den tekniska och institutionella kapaciteten i partnerländerna för att ge dem möjlighet att främja övergången till inkluderande och hållbara utvecklingsstrategier, såsom efterlyses i 2030-agendan. Kommittén påpekar att denna process även måste inbegripa decentraliserade myndigheter i partnerländerna.

32. Kommittén betonar vikten av att man när det gäller EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete fördelar medlen på grundval av klara och tydliga regler och tar hänsyn till partnerländernas behov, strukturella brister och förmåga att mobilisera alternativa resurser. Samtidigt påpekar ReK att användningen av resurser och genomförandet av aktiviteter bör fokusera på att iakttä principen om att "inte lämna någon på efterkälken".

33. I linje med ovanstående påpekar kommittén att länderna med lägsta inkomsterna – och i synnerhet de minst utvecklade länderna och länder som har en instabil statsstruktur eller präglas av tidigare konflikter – bör vara de primära mottagarna av de mest förmånliga delarna av EU:s och dess medlemsstaters internationella bistånd.

34. Kommittén varnar dock för att ett stort antal medelinkomstländer lider av allvarliga strukturella begränsningar, med mycket varierande inbördes förhållanden, svaga institutioner och splittrade samhällen. Utvecklingssamarbete, inklusive ekonomiskt samarbete, kan vara värdefullt för att ge dessa länder möjlighet att övervinna sina begränsningar och främja en hållbar utveckling, som dessutom kan förbättra deras förmåga att delta mer aktivt i genomförandet av 2030-agendan.

35. Enligt kommitténs mening kan en ordnad migration bidra till en positiv utveckling i både ursprungs- och destinationsländerna, utöver att vara till nytta för migranterna själva. Kommittén anser att en kontrollerad migrationshantering bör vara en av utvecklingsinsatsernas målsättningar och att man bör sträva efter att ta fram lämpliga bestämmelser och adekvat stöd för att kunna värna om migranternas mänskliga rättigheter längs migrationsrutten och i destinationsländerna samt för att kunna erbjuda dem möjligheter i deras ursprungsländer, för att därmed mildra trycket från de okontrollerade migrationsströmmarna.

36. Kommittén konstaterar att instrumenten för utvecklingssamarbete inte bara omfattar specifikt internationellt bistånd, och att det finns medel som, även om de inte kan beräknas på samma sätt som det offentliga utvecklingsbiståndet, potentiellt sett kan bidra till att skapa utvecklingsmöjligheter. Enligt kommitténs mening bör EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete aktivt inkludera dessa instrument och anpassa de källor och instrument som används till de särskilda

förhållandena i vart och ett av partnerländerna, inklusive medelinkomstländerna.

37. Kommittén stöder kommissionens förslag om att lansera en ambitiös extern investeringsplan för att försöka mobilisera privata investeringar, stärka det tekniska biståndet till en lämplig utformning av projekt hos lokala myndigheter och företag och skapa ett gynnsamt företagsklimat, samtidigt som man på ett ansvarsfullt sätt tar hänsyn till de prioriteringar för den territoriella utvecklingen som fastställs av de lokala och regionala myndigheterna. Planen bör överensstämma med de mål som anges i 2030-agendan, och för att se till att den genomförs korrekt bör man underlätta de lokala och regionala myndigheternas deltagande.

38. ReK håller med kommissionen om att det är viktigt att stödja program för regional integration för att möjliggöra en förstärkning av utvecklingsprocesserna i de berörda länderna och förbättra tillhandahållandet av regionala kollektiva nyttigheter, i syfte att förbättra genomförandet av 2030-agendan. Kommittén noterar att grannskapspolitiken har setts över mot bakgrund av de nya prioriteringar som följer av 2030-agendan, men vill samtidigt erinra om behovet av att inom ramen för denna politik stärka samarbetet mellan regionerna med hjälp av lämpliga stödåtgärder.

Förbättring av EU:s inverkan

39. Kommittén betonar att man måste fortsätta ansträngningarna för att förbättra effektiviteten i utvecklingssamarbetet genom att genomföra det man kommit överens om vid toppmötena i Rom, Paris, Accra och Busan. Samtidigt anser ReK att det är viktigt att stödja uppbyggnaden av institutionell kapacitet i partnerländerna, däribland uppmuntra partnerländerna att i de nationella planeringsdokumenten ta hänsyn också till de lokala och regionala myndigheternas viktigaste prioriteringar, för att se till att samarbetsinsatserna ger resultat och återspeglar alla behoven på territoriet i fråga och hos invånarna.

40. Enligt ReK:s mening räcker utvecklingssamarbete i sig inte till för att finansiera de förändringar som är nödvändiga mot bakgrund av 2030-agendan, och därför betonar kommittén behovet av att EU och medlemsstaterna använder samarbetet som en mekanism för att uppbåda ytterligare resurser från andra källor som kan fungera som en katalysator när det gäller att ändra incitamenten och främja positiva förändringar i utvecklingsländerna.

41. Kommittén upprepar att EU-länderna måste fullgöra sina åtaganden om de vill framstå som trovärdiga aktörer på det internationella planet, och anser därför att de bör föresätta sig att nå de mål som EU åtagit sig inom ramen för den internationella dagordningen för utvecklingsfinansiering. ReK anser även att länderna bör uppfylla de åtaganden som gjorts inom FN:s ramkonvention om klimatförändringar, inbegripet överenskommelserna beträffande finansiering av miljöåtgärder.

42. ReK understryker vikten av att anpassa samarbetet till omfattningen av de instrument och åtgärder som, utöver stödet, tas i bruk inom det internationella systemet för att stödja utvecklingsprocesserna, och erinrar i detta avseende om betydelsen av att följa upp OECD:s arbete med att ta fram nya mätinstrument för området för utvecklingsfinansiering, inklusive det nya begreppet "Total Official Support for Sustainable Development" (totalt officiellt stöd till hållbar utveckling).

43. När det gäller många av de problem som behandlas i 2030-agendan saknas det enligt ReK:s mening effektiva tekniska lösningar, och det är nödvändigt att söka efter alternativ som bygger på kreativitet, främjandet av kunskap samt teknisk och social innovation. Kommittén anser att decentraliserat samarbete på detta område kan spela en betydelsefull roll genom att det vidareförmedlar erfarenheter från den lokala och regionala nivån.

44. ReK konstaterar att 2030-agendan inte kommer att kunna genomföras om man inte avsevärt förbättrar samstämmigheten mellan de politiska strategierna och beaktar hur utvecklingsmålen påverkas av den offentliga politiken som helhet. Dessutom betonar kommittén att framsteg i fråga om samstämmighet måste göras både inom områdena för offentliga åtgärder (horisontellt) och mellan olika förvaltningsnivåer (på nationell, regional och lokal nivå samt på EU-nivå) med hjälp av strategier som inbegriper hela statsförvaltningen ("Whole of Government") i offentlig politik och offentliga program på både kort, medellång och lång sikt.

45. ReK uppmärksammar behovet av att alla aktörer inom EU-samarbetet deltar i en satsning på att främja öppenhet, som bör inbegripa de resurser som var och en av dem mobiliserar. De offentliga myndigheterna (på EU-nivå och på nationell, regional och lokal nivå) bör ligga i täten i denna satsning för att förbättra ansvarigheten och kvaliteten i sina åtgärder.

46. Att förändringsinsatser genomförs ute på fältet, med deltagande av lokala aktörer och med stöd av decentraliserat samarbete, kan vara det bästa sättet att främja en solid och bred övergång till mer inkluderande och hållbara utvecklingsmodeller.

47. Mot bakgrund av ovanstående upprepar Europeiska regionkommittén sitt erbjudande att bidra till genomförandet av 2030-agendan och till utbytet av kunskaper och erfarenheter med övriga offentliga myndigheter och deras motsvarigheter i utvecklingsländerna genom informations- och diskussionsplattformen för regionala och lokala myndigheter på utvecklingsområdet, dialogen om decentraliserat samarbete, som anordnas vartannat år, samt de internationella forumen inom församlingen för lokala och regionala myndigheter i EU och Medelhavsområdet (Arlem) och konferensen för regionala och lokala myndigheter i länderna inom det östliga partnerskapet (Corleap). Kommittén vill stimulera till och samordna ett decentraliserat samarbete mellan EU:s lokala och regionala myndigheter och grannländernas lokala och regionala myndigheter inom ramen för specifika initiativ, såsom Nicosia-initiativet för Libyen.

48. Kommittén anser också att det är viktigt att utveckla en effektiv kommunikationspolitik i fråga om hållbar utveckling för att främja en vision som är mer välunderbyggd i fråga om utmaningarna och de strategier som bör tillämpas, och som leder till ett mer medvetet och aktivt stöd från medborgarnas sida, där man ser utvecklingssamarbetet och de åtaganden som gjorts i och med 2030-agendan som en investering i framtiden. Det är också nödvändigt att göra EU-medborgarna införstådda med vikten av utvecklingssamarbetets mål genom att tydliggöra de ömsesidiga fördelar som denna politik medför, såsom att skapa regional stabilitet. Slutligen är det nödvändigt att synliggöra åtgärder som genomförs av de olika aktörer som deltar i denna process, till exempel lokala och regionala myndigheter, särskilt i de yttersta randområdena, med tanke på att dessa regioner under flera år har utvecklat framgångsrika strategier för samarbete med sina grannländer.

Uppföljning av våra åtaganden

49. Kommittén stöder att alla aktörer inom samarbetet stegvis anpassar sina rapporteringssystem och övervakningsindikatorer till innehållet i 2030-agendan, samt att man utarbetar gemensamma sammanfattande rapporter i vilka man redogör för de framsteg som gjorts i fråga om 2030-agendan så att dessa kan läggas fram vid FN:s politiska högnivåforum. ReK framhåller att de regionala och lokala myndigheterna bör delta aktivt i utarbetandet av dessa rapporter och att de bör redogöra för de åtgärder som vidtagits inom de områden som omfattas av deras behörighet och genom decentraliserat samarbete.

50. Kommittén håller med om att man behöver förstärka de statistiska systemen för uppföljning av 2030-agendan och uppmärksammar behovet av att en sådan förstärkning även äger rum när det gäller utarbetandet av information av regional och lokal karaktär för att se till att framstegen kommer alla sektorer och territorier till godo.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Ett effektivt system för vattenförvaltning: en strategi för innovativa lösningar

(2017/C 207/09)

Föredragande: Cees LOGGEN (NL-ALDE), ledamot, provinsstyrelsen, Noord-Holland

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Rent vatten i tillräckliga mängder är som källan till liv oundgängligt för vår hälsa och vår välfärd. Vatten erbjuder många möjligheter till utveckling men utgör också ett hot. Översvämningar, torka och låg vattenkvalitet utgör ett hot mot våra liv, vår hälsa och vårt välbefinnande.
2. Kommittén lovordar Europeiska kommissionen för att den år 2000 införde ramdirektivet för vatten som – kompletterat med mer specifik EU-lagstiftning ⁽¹⁾ – har rationaliserat en stor del av de äldre bestämmelserna, har fastställt en strategi för vattenförvaltning som bygger på avrinningsområden och har infört ambitiösa mål på lång sikt för vattenförvaltningen.
3. För närvarande arbetar kommissionen med följande delar av den europeiska vattenpolitiken:
 - a) Översynen av ramdirektivet för vatten (2000/60/EG) under 2019: Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) har gjort en analys med titeln "Water Legislation – Cost of Non-Europe Report". I analysen kartläggs genomförandeproblemen.
 - b) Åtgärder, bl.a. ett förslag till ett lagstiftningsinstrument för att utveckla återanvändningen av vatten: att återanvända vatten är en central del av det europeiska miljöindustriella landskapet. Initiativet att främja återanvändning av vatten är en nyckelfaktor i handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, och då krävs ett lagstiftningsförslag om minimikrav på återanvänt vatten för t.ex. bevattning och grundvattenbildning.
 - c) Den kommande översynen av dricksvattendirektivet (98/83/EG) under 2017: Samråden och förstudierna har visat på behovet av att förbättra EU:s dricksvattenpolitik med avseende på genomförandet av människors rätt till vatten och sanitet.
 - d) Den eventuella översynen av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG).
4. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på att i de flesta medlemsstater har de lokala och regionala myndigheterna institutionella och politiska uppgifter och befogenheter inom vattenförvaltning och att de därmed sörjer för det konkreta genomförandet av de flesta EU-direktiv om vatten. Lokala och regionala myndigheter har dessutom för det mesta ansvar för politikområden som är viktiga för en hållbar vattenförvaltning, t.ex. fysisk planering, infrastruktur, rörlighetspolitik, beviljande av tillstånd, jordbruk och naturvård, vattenförsörjning, yt- och grundvattenskydd, klimatanpassning och skydd mot översvämningar.
5. Kommittén noterar rådets slutsatser om hållbar vattenförvaltning av den 17 oktober 2016. Kommittén stöder rådets slutsatser att vatten är en topprioritering och instämmer i konstaterandet att vattenfrågorna varierar inom EU och att det därför finns ett behov av flexibilitet i valet av lösningar, däribland behovet av att ta itu med infrastruktur för reglering av vattenresurserna i syfte att uppnå en hög nivå avseende ekologisk status och vattenförekomst samt tillgodose efterfrågan.

⁽¹⁾ Grundvattendirektivet (2006), direktivet om miljökvalitetsnormer (2008), direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (1991), nitratdirektivet (1991), det nya badvattendirektivet (2006), dricksvattendirektivet (1998), översvämningdirektivet (2007), ramdirektivet om en marin strategi (2008) samt två kommissionsbeslut om ekologisk status (2005 och 2008).

6. Kommittén framhåller därför vikten av att respektera subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Den nationella, regionala och lokala bakgrunden är avgörande, t.ex. vid åtgärder i samband med återanvändning av vatten eller effektivitetsförbättringar på efterfrågesidan (vattenbesparingar), eftersom graden av tillgång till vatten varierar. Det är därför viktigt att man ur ett europeiskt perspektiv skapar det utrymme som krävs för att man på nationell, regional och lokal nivå ska kunna se närmare på problematiken och vidta de åtgärder som krävs.
7. Kommittén uppmärksammar den mycket ambitiösa, frivilliga agendan om vattenförvaltning i städer fram till 2030, som upprättades vid konferensen om städer och vatten i Leeuwarden i februari 2016, och uppmanar Europas städer att ansluta sig till denna.
8. Kommittén stöder kommissionens avsikt att under 2017 inom ramen för genomförandet av handlingsplanen för den cirkulära ekonomin lägga fram ett förslag till minimikrav för återanvändning av vatten och en (Refit-)översyn av dricksvattendirektivet⁽²⁾. I samband med detta måste man dock se till att eventuella negativa effekter inte får oproportionerliga följder för andra sektorer, t.ex. för jordbruket.
9. Kommittén betonar att man bör ta hänsyn till regionala skillnader när det gäller vattentillgången. Återanvändning av vatten bör inte göras till ett omotiverat krav, men kan erbjuda lösningar i de regioner där vattentillgången är ett problem.
10. Kommittén uppmanar i detta sammanhang kommissionen att mot bakgrund av en balanserad och sammanhängande strategi se till att återanvändningen av vatten enbart sker som ett ytterligare vattenförsörjningsalternativ och åtföljs av parallella effektivitetsförbättringar på efterfrågesidan samt att de eventuella effekterna av en minskad tillgång på vatten undersöks och beaktas.
11. Kommittén anser att det är mycket viktigt att de lokala och regionala myndigheterna genom detta yttrande på eget initiativ lägger fram rekommendationer om ett bättre genomförande av EU:s vattenlagstiftning och att de förblir nära involverade i den framtida europeiska vattenpolitiken.

Bakgrund till och avgränsning av yttrandet

12. Kommittén har redan flera gånger tagit ställning till frågor som rör vattenförvaltning. Detta yttrande på eget initiativ utgör en uppföljning av tidigare ReK-yttranden såsom
 - a) yttrandet om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område", CdR 1120/2012⁽³⁾,
 - b) yttrandet om "EU:s sjunde miljöhandlingsprogram", CdR 593/2013⁽⁴⁾,
 - c) yttrandet om "Tilldelning av koncessioner", CdR 100/2012⁽⁵⁾,
 - d) yttrandet om "De lokala och regionala myndigheternas roll i främjandet av hållbar vattenförvaltning", CdR 5/2011⁽⁶⁾.
13. När det gäller klimatförändringarnas inverkan på vattenförvaltningen betonar kommittén att de politiska åtgärderna på lokal, regional, nationell och europeisk nivå måste knyta nära an till åtgärderna i EU:s strategi för anpassning till klimatförändringarna och hänvisar i detta sammanhang till yttrandet "Mot en ny EU-strategi för anpassning till klimatförändringarna – ett integrerat tillvägagångssätt", CdR 2430/2016.
14. Kommittén erkänner att vatten är ett mycket brett politikområde och anser att detta yttrande på eget initiativ bör inriktas på inhemsk vattenförvaltning, dvs. vattenkvaliteten, bristen på sötvatten samt skyddet mot översvämningar. Detta yttrande omfattar således inte förvaltningen av vattnet i hav och världshav och därmed inte heller ramdirektivet om en marin strategi och direktivet om fysisk planering i kust- och havsområden, vilka behandlas i tidigare yttranden från ReK.

Vikten av god vattenförvaltning

15. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på de stora utmaningar beträffande vattenförvaltningen som väntar till följd av klimatförändringarna och en allt intensivare markanvändning:

⁽²⁾ Kommissionens arbetsprogram 2017, COM(2016) 710 final, bilaga I.

⁽³⁾ EUT C 17, 19.1.2013, s. 91.

⁽⁴⁾ EUT C 218, 30.7.2013, s. 53.

⁽⁵⁾ EUT C 277, 13.9.2012, s. 74.

⁽⁶⁾ EUT C 259, 2.9.2011, s. 13.

- a) På kort sikt förvärrar den ökande variationen i årsfördelningen av nederbörd risken för översvämningar och torrperioder. Vattnets ökande temperatur och växlingarna mellan extrema väderfenomen, inbegripet översvämningar och torka, påverkar vattenkvaliteten. Dessutom påverkar förändringarna i vattenmängd och vattenkvalitet tillgången till vatten, dess stabilitet och dess tillgänglighet, vilket får återverkningar både för hur befintlig infrastruktur fungerar och används och för förvaltningsmetoderna.
- b) På medellång sikt är utmaningen att verkligen uppnå de önskade målen för vattenkvalitet.
- c) På längre sikt blir följderna av de stigande havsnivåerna och bristen på (söt)vatten den största utmaningen, med stora socioekonomiska konsekvenser, såsom migration från områden som havet kommer att översvämma och/eller områden där det inte längre finns sötvatten på grund av vattenbrist. På samma sätt kommer de förväntade förändringarna i fråga om nederbörd och temperatur förmodligen att få konsekvenser även vad gäller förekomsten av översvämningar, med stora socioekonomiska och hälsomässiga följder.

16. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på vattensektorns stora ekonomiska värde och det ekonomiska intresset av god vattenförvaltning. Ett par exempel:

- a) Den globala tillförseln och reningen av samt försörjningen med vatten är en kritisk faktor för vårt samhälle: Den tryggar vår föda, sanitet, hälsa och välfärd. Av den totala världsekonomin på ca 70 biljoner euro är ca 63 biljoner euro direkt beroende av vatten ⁽⁷⁾.
- b) Enligt en färsk FN-rapport är en miljard arbetstillfällen, eller 40 % av det totala antalet arbetstillfällen, i världen starkt beroende av vatten, och ytterligare en miljard arbetstillfällen är delvis beroende av vatten. Detta innebär att 80 % av arbetstillfällena i världen är beroende av vatten ⁽⁸⁾.
- c) Den europeiska vattensektorn består av 9 000 aktiva små och medelstora företag, och bara de allmännyttiga företagen står för 600 000 arbetstillfällen ⁽⁹⁾.
- d) Det totala beräknade bruttoförelägningsvärdet hos branschen för sanitet och vattenförsörjning uppgick år 2010 till 44 miljarder euro och motsvarade ca 500 000 arbetstillfällen samma år ⁽¹⁰⁾.
- e) Under de senaste 15 åren har översvämningar lett till minst 25 miljarder euro i försäkrade skador. Därtill kommer oförsäkrade skador. Enbart under 2014 uppgick de uppskattade skadorna till nästan 5 miljarder euro. Enligt prognoserna kommer detta årliga skadebelopp att vara fem gånger högre år 2050 ⁽¹¹⁾.

Behovet av ett annat slags politik

17. Med tanke på att det ännu råder stor osäkerhet om omfattningen på och inverkan av de framtida vattenproblemen och även regelverket skiljer sig åt anser kommittén att en politik som bygger på en "mall" kan betraktas som en bra utgångspunkt för att förbättra förbindelserna mellan olika institutioner och utforska nya innovativa metoder för politikutformning, som möjliggör samarbete mellan olika sektorer i strävan efter att uppnå synergieffekter och undgå konflikter. Det krävs att vi genomför vad som kan kallas en "anpassningsbar politik". I nedanstående diagram anges de olika möjligheterna.

		Normer och värderingar	
		förenliga	olika
Kunskaper	samsyn	Planerad politik	Förhandlingar om normer
	kontrovers	Förhandlingar om kunskaper	Anpassningsbar politik

⁽⁷⁾ WssTP Water Vision 2030 *The Value of Water: Towards a Future proof model for a European water-smart society*, oktober 2016, <http://wsstp.eu/publications/>

⁽⁸⁾ FN, *World Water Development Report 2016*.

⁽⁹⁾ COM(2012) 216 final.

⁽¹⁰⁾ Eurostat (2013) i COM(2014) 363 final.

⁽¹¹⁾ Forzieri, G. m.fl., "Multi-hazard assessment in Europe under climate change", *Climatic Change*, vol. 137, utgåva 1, juli 2016, s. 105–119.

18. Kommittén uppmanar kommissionen att inom ramen för den kommande översynen av dricksvattendirektivet, åtgärderna beträffande återanvändning av vatten, den eventuella översynen av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och på sikt översynen av ramdirektivet för vatten undersöka möjligheterna till anpassningsbar politik inom vattenpolitiken. Denna undersökning bör inriktas på de viktigaste villkoren för anpassningsbar politik, dvs. helhetssyn, informationsutbyte, flexibilitet och differentiering beträffande mål och insatser samt innovation. När kommissionen undersöker möjligheterna för en ny politik bör den samråda med lokala och regionala myndigheter för att se till att eventuella framtida förslag ligger i de lokala och regionala myndigheternas intresse och stöder snarare än begränsar deras befogenheter.

Heltäckande politik

19. Kommittén uppmanar kommissionen att omforma sin till stor del sektorsspecifika vattenpolitik till en heltäckande politik och att i detta sammanhang se till att vattenförvaltning införs som ett övergripande inslag på andra politikområden med nära koppling till denna resurs, t.ex. människors konsumtion, energi, jordbruk, fiske, turism och miljö.

20. Kommittén anser att försiktighetsprincipen och principen om att förorenaren betalar bör fortsätta att användas som utgångspunkt på vattenpolitikens område. I en differentierad strategi bör dock alla möjligheter stå öppna så att man når fram till de mest verksamma och effektiva lösningarna, så att man – i undantagsfall – kan frångå utgångspunkten. De nämnda lösningarna kommer till stånd genom användning av vetenskapliga metoder som är innovativa, specifika och miljömässigt hållbara.

21. Kommittén vill i detta avseende fästa uppmärksamheten på att energi respektive energikostnader kan utgöra ett stort hinder för tillämpningen av innovation och okonventionella lösningar på vattenbristen, t.ex. transport av vatten till torkdrabbade områden eller avsaltninganläggningar, och understryker att användningen av förnybar energi i detta sammanhang, liksom själva vattnets potential som energikälla, måste beaktas vid utformningen av EU:s politik.

22. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på den ökande användningen av läkemedel, t.ex. antibiotika, vars aktiva substanser via avloppet hamnar i ytvattnet. Detta leder inte bara till större ansträngningar för omvandling av ytvatten till dricksvatten utan kan också leda till en större risk för att bakterier blir resistenta. En möjlig lösning på detta problem är att man tillämpar en strategi som riktas in på de diffusa källorna till läkemedelsläckage: läkemedelsavfall och läkemedelsrester i urin och exkrementer.

23. ReK uppmanar medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att i sin vattenpolitik införliva begreppen grön infrastruktur och åtgärder för naturlig vattenuptagning utöver eller som alternativ till traditionella grå strukturåtgärder (t.ex. för att minska det hydromorfologiska trycket i avrinningsområden) i sina operativa program inom ramen för utnyttjandet av ESI-fonderna (t.ex. för att återställa våtmarker och skogar) eller i stadsplaneringen (t.ex. för att lagra regnvatten [för återanvändning] eller öka vattenuptagningen för att minska konsekvenserna av översvämningar).

24. Kommittén uppmärksammar behovet av att förbättra vattenförvaltningen genom att skydda försörjningen av rent vatten i samband med naturkatastrofer ⁽¹²⁾.

25. Kommittén uppmanar lokala och regionala myndigheter att samarbeta med försäkringsbolag och den nationella regeringen för att se till att alla hushåll, jordbruk och företag som skulle kunna drabbas av översvämningar kan få ett försäkringsskydd till överkomligt pris. Det behövs också ytterligare arbete för att garantera att alla berörda parter inser att uppbyggnaden av motståndskraft redan från början är det mest effektiva sättet att minimera riskerna och minska de långsiktiga kostnaderna till följd av naturkatastrofer.

Informationsutbyte mellan dem som genomför politiken och de politiska beslutsfattarna

26. Målen på de olika politikområdena är om de betraktas för sig godtagbara (planerad politik). Vid genomförandet av de nödvändiga åtgärderna uppstår dock ofta motsättningar. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på att man i regionerna och kommunerna, där genomförandet äger rum, ofta måste göra en avvägning mellan sådana motstridiga åtgärder.

27. Kommittén uppmanar kommissionen att förstärka informationsutbytet mellan dem som genomför vattenpolitiken, dvs. de lokala och regionala myndigheterna, och de politiska beslutsfattarna i Bryssel samt att ta hänsyn till information om t.ex. motstridiga mål i sin nya politik eller vid anpassningar av politiken.

⁽¹²⁾ CdR 2646/2014.

Översyn och genomförande av befintlig lagstiftning

28. ReK förväntar sig att den planerade översynen av dricksvattendirektivet kommer att förbättra övervakningssystemen och analysparametrarna, förbättra medborgarnas tillgång till information om dricksvattenkvaliteten, angripa problemet med läckor, utveckla regelverket för små eller enskilda dricksvattenleverantörer, föreslå lösningar på de problem som uppstår när material kommer i kontakt med dricksvatten samt uppdatera de befintliga undantagen från lagstiftningen.

29. ReK insisterar på att man i samband med den framtida översynen av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse särskilt bör sträva efter att förbättra övervakningen, rapporteringen och den offentliga spridningen av uppgifter och beakta kopplingarna till den cirkulära ekonomin och resurseffektiviteten inom EU. Vid rapporteringen bör medlemsstaterna åtminstone avlastas i den utsträckning som de redan fullgjort sina skyldigheter.

30. Kommittén välkomnar kommissionens nya strategi för bedömningen av "avståndet till efterlevnad", som fokuserar på de återstående luckorna i det korrekt insamlade, anslutna och renade avloppsvattnet och som kompletterar den officiella bedömning av efterlevnaden av rättsliga förpliktelser som följer av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (avloppsdirektivet). Kommittén noterar med tillfredsställelse att kommissionen i sin åttonde rapport om genomförandet av avloppsdirektivet för första gången har behandlat och inkluderat resultat på regional nivå, och uppmanar kommissionen att behålla både "avståndet till efterlevnad" och de regionala strategierna och vidareutveckla dem i samarbete med lokala och regionala aktörer.

31. Kommittén uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att minska vattenbristen och ytterligare öka vatteneffektiviteten, särskilt genom att

- a) tydligt prioritera styrningen av efterfrågan på vatten och vatteneffektiviteten i bevattning, byggnader och i energisektorn,
- b) få bukt med överuttag genom att se över tillstånd och förbättra tillsynen i enlighet med ramdirektivet för vatten,
- c) vidta åtgärder i ett så tidigt skede som möjligt i produktpolitiken, inbegripet framtida lagstiftning, för att öka vatteneffektiviteten hos anordningar i arbetsplanerna enligt ekodesigndirektivet,
- d) ytterligare stödja vattenmätare för alla sektorer och användare,
- e) åtgärda vattenförluster på grund av läckage genom att främja infrastruktursatsningar som även finansieras via adekvata vattenpriser och lämpliga tillsynsåtgärder.

Flexibilitet och differentiering beträffande mål

32. Kommittén konstaterar att det råder spänningar mellan målen om vattenkvalitet och den gemensamma jordbrukspolitiken, och uppmanar kommissionen att verka för en bättre avstämning av dessa båda politikområden. EU bör undvika att förstärka sådana motsättningar och de relaterade administrativa bördorna av att behöva genomföra potentiellt motstridiga bestämmelser, utan i stället eftersträva de mest effektiva, kostnadseffektiva och ömsesidigt förstärkande kompromisserna.

33. ReK ser det som både lämpligt och nödvändigt att i ramdirektivet för vatten integrera direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket, i syfte att se till att åtgärderna blir enhetliga för att uppnå en god status hos vattenförekomsterna och en adekvat tillgång till vatten för människor.

34. Kommittén uppmanar kommissionen att undersöka möjligheterna till en mer flexibel och differentierad vattenpolitik. Flexibilitet är nödvändigt på grund av osäkerheten beträffande de framtida vattenproblemen. Det gör att målen och tillvägagångssättet i vattenpolitiken oundvikligen kommer att behöva hitta en balans mellan den nödvändiga rättssäkerheten för att möjliggöra långsiktig planering och fleråriga, kostnadskrävande investeringar å ena sidan, och behovet av att anpassa sig till nya omständigheter när så är nödvändigt, å andra sidan. Att differentiera målen beroende på tidpunkt och plats är därför nödvändigt för att förstärka åtgärdernas effektivitet och öka stödet för åtgärderna⁽¹³⁾, utan att sänka ambitionsnivån.

⁽¹³⁾ T.ex. är åtgärder mot översvämningar eller för att förbättra vattenkvaliteten som vidtas uppströms i ett avrinningsområde mycket effektivare än åtgärder som vidtas nedströms. Naturligtvis bidrar regionerna nedströms till de åtgärder som vidtas uppströms.

35. Kommittén uppmanar kommissionen att utarbeta ett alternativ till övervakningsnormen "one out, all out" i ramdirektivet för vatten. Principen om "one out, all out" ger en mindre bra bild av det verkliga ekologiska och kemiska tillståndet och de insatser som redan gjorts för att förbättra vattenkvaliteten. Bland annat för att bibehålla stödet för de nödvändiga åtgärderna måste man ta fram ett övervakningsinstrument som gör rättvisa åt de resultat som redan uppnåtts i medlemsstaterna.

Forskning och innovation

36. Utöver politisk innovation är kommittén övertygad om att ytterligare tekniska innovationer är av yttersta vikt för att hantera rådande och framtida vattenproblem⁽¹⁴⁾. För att stödja denna typ av innovation betonar ReK de eventuella fördelarna med en europeisk åtgärdsagenda för vatteninnovation på EU-nivå för ett hållbart och cirkulärt vattensmart samhälle. En sådan ram skulle bidra till att få medlemsstaterna och lokala och regionala myndigheter att med stöd från kommissionen tillämpa systematiska innovativa strategier och inrätta eller underlätta partnerskap inom vatteninnovationsprojekt. Visserligen utvecklas, förstärks och utökas de nuvarande kunskapsplattformarna och finansieringsmöjligheterna för innovationer kraftigt, men kommittén ser två hinder som står i vägen för införandet av innovativa lösningar. Därför uppmanar ReK kommissionen att göra följande:

- a) Att ytterligare minska den administrativa bördan för att få tillgång till de europeiska innovationsfonderna genom samarbete och investeringar för att förhindra stora och långvariga utmaningar för vattenförvaltningen runt om i EU. En viktig punkt som bör uppmärksammas är det motstridiga regelverket i fråga om statligt stöd och näringslivets svårigheter att få tillgång till innovationsfonderna.
- b) Att undersöka möjligheterna till utrymme för att experimentera när begränsningar från andra politikområden hindrar genomförandet av innovativa lösningar.

Slutsats

37. Vattenförvaltningen är ett kapitalintensivt politikområde där det görs stora investeringar. Dessa investeringar kommer bara att öka i framtiden. Genom att man intar en bredare syn vid fastställandet av problemen och de möjliga lösningarna samt förbättrar integrationen av närliggande politikområden (t.ex. jordbruk, energi och hälsa), såsom redan förespråkas i den befintliga lagstiftningen, minskar risken för desinvesteringar och skapas det nya möjligheter och därigenom en grogrund för innovation. Utmaningen består i att fatta förnuftiga beslut som gör rättvisa åt det som vi nu vill behålla, men samtidigt skapar tillräckligt med utrymme för att tackla framtidens osäkra utmaningar i fråga om att förvalta livets källa, dvs. *manage the source of life!*

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹⁴⁾ T.ex. är avloppsvatten efter sekundär rening en bra källa till dricksvattenframställning, särskilt i förhållande till avsättning. Man måste dock vinna allmänhetens acceptans.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Mot en ny EU-strategi för anpassning till klimatförändringarna – ett integrerat tillvägagångssätt

(2017/C 207/10)

Föredragande: Sirpa HERTELL (FI-EPP), ledamot, stadsfullmäktige, Esbo

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Många av kommitténs ursprungliga rekommendationer om EU:s anpassningsstrategi (CdR 3752/2013) är fortfarande giltiga och bör beaktas i anslutning till det här yttrandet. ReK vill i synnerhet fästa uppmärksamheten på förslagen om att mer direkt koppla anpassningsstrategin till tanken på klimattålighet och vidareutveckla tanken på/utvärderingarna av olika territoriers "sårbarhet", på förslaget om att lägga större vikt vid anpassningslösningar som bygger på grön infrastruktur samt hänsyn till biologisk mångfald och ekosystem samt på varningen för att det kan bli nödvändigt att utarbeta scenarier för anpassning till en temperaturökning som inte är begränsad till 2 °C om de globala insatserna inom ramen för Parisavtalet inte blir framgångsrika.

2. Europeiska regionkommittén konstaterar att arbetet fortskrider med alla åtta åtgärder i EU:s strategi för anpassning till klimatförändringarna och att man börjar skönja resultat (t.ex. antagandet av nationella anpassningsstrategier i 75 % av EU:s medlemsstater och lanseringen av Mayors Adapt-initiativet som numera ingår i borgmästaravtalet) och ser därför fram emot kommissionens utvärdering och översyn av strategin för anpassning till klimatförändringarna. Kommittén betonar att detta är en fortlöpande process där medlemsstaterna också kontinuerligt bör uppdatera sina egna strategier för att hålla jämna steg med utvecklingen i kunskapsbasen samt de berörda regelverken och internationella avtalen.

A. STYRNING

Stärka ramen för flernivåstyre

3. Även om kommissionen och medlemsstaterna är nyckelaktörer vid inrättandet av den politiska och rättsliga ramen, befinner sig de lokala och regionala myndigheterna i frontlinjen när det gäller att minska sina områdens sårbarhet för klimatförändringarnas olika effekter genom konkreta anpassningsåtgärder, och därför vill kommittén understryka att en välfungerande ram för flernivåstyre är av avgörande betydelse.

4. Kommissionen bör uppmantra ett starkare samarbete mellan olika styresnivåer (EU, medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna) för att samordna prioriteringar, minimera motstridiga eller parallella osammanhängande processer, maximera synergierna mellan de strategier och planer som utarbetas på EU-nivå och nationell nivå samt de som utarbetas på regional och lokal nivå, för att på så sätt garantera större politisk enhetlighet, men även en samordnad och kompletterande verksamhet.

5. ReK stöder EU-initiativ såsom borgmästaravtalet för klimat och energi och de nya partnerskapen för EU-agenan för städer som främjar uppkomsten av samordnade förvaltningsmodeller och samarbetsplattformar på flera nivåer. De bör anses spela en roll när det gäller att diskutera kommuners och regioners behov och förbättra samarbetet. Vi ser också fram emot ett snabbt bildande av partnerskap inom agendan för städer om den tematiska prioriteringen klimatanpassning, inklusive dess ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner.

6. I detta sammanhang vill vi understryka behovet av ett större deltagande från kommuner och regioner vid utarbetandet och genomförandet av de nationella strategierna och planerna för klimatanpassning. Vi uppmanar därför EU:s medlemsstater att inrätta lämpliga institutionella strukturer eller plattformar för att främja en fortlöpande dialog och ett närmare samarbete (t.ex. genom arbetsgrupper) med beaktande av medlemsstaternas särdrag, och uppmanar kommissionen att stödja och uppmantra denna utveckling.

7. Regionernas viktiga roll bör beaktas bättre i översynen av EU:s strategi för anpassning till klimatförändringarna (t.ex. genom ett särskilt kapitel) och deras insatser ges mer stöd. Regionerna har en samordnande/medlande roll i anpassningsprocessen och ser till att de prioriteringar som fastställs av medlemsstaterna motsvarar behoven och

förväntningarna på lokal nivå och vice versa. De kan även fungera som katalysatorer och stödja de insatser som de lokala myndigheterna har inlett genom att stärka deras motståndskraft mot klimat- och katastrofrisker, bygga upp kapacitet och utnyttja tillgänglig finansiering. Denna funktion kan illustreras av de regioner som redan anslutit sig till borgmästaravtalet och agerar som "samordnare". ReK uppmanar kommissionen att ge ett större erkännande åt det ansvar och de åtgärder som inte bara de lokala utan också de regionala myndigheterna åtar sig och genomför inom ramen för initiativet borgmästaravtalet (på samma sätt som nu sker inom Regions Adapt-initiativet).

8. Kommittén påpekar att de lokala och regionala myndigheterna betraktar avsaknaden av en preskriptiv rättslig ram som ett hinder för åtgärder i vissa medlemsstater. De skulle därför välkomna ett tydligare mandat från EU och de nationella myndigheterna att vidta anpassningsåtgärder. På nationell nivå välkomnar ReK de ansträngningar som vissa medlemsstater nyligen gjort för att integrera klimatanpassning i specifik lagstiftning (t.ex. som en följd av vattenramdirektivet och översvämningdirektivet).

9. ReK uppmanar kommissionen att undersöka hur många lokala och regionala myndigheter på EU-nivå och per medlemsstat som har en anpassningsstrategi eller anpassningsplan. På grundval av detta skulle kommissionen i samarbete med de lokala och regionala myndigheterna kunna föreslå EU-omfattande och nationella mål för att främja vidareutvecklingen av lokala och regionala anpassningsstrategier/anpassningsplaner från de lokala och regionala myndigheternas sida.

B. DELTAGANDE och FÖRVALTNING

Stärka engagemanget från flera olika aktörer och bryta upp "silotänkandet"

10. Förutom en välfungerande ram för flernivåstyre krävs det att man vid översynen av EU:s strategi för anpassning till klimatförändringarna lägger större vikt vid deltagande av flera olika aktörer och en sektorsövergripande (i stället för en silobaserad) strategi för effektivare och integrerade lokala anpassningsåtgärder. I översynen kunde man integrera (eller hänvisa till) några konkreta exempel som påvisar fördelarna med att arbeta tillsammans i stället för separat så att man kan ta fram gemensamma lösningar på lokal och regional nivå. Deltagandefrämjande strategier som dessa bör ges mycket uppmuntran och stöd, exempelvis genom EU-finansierade projekt (t.ex. inom ramen för framtida ansökningsomgångar till programmen Life eller Horisont 2020).

11. Vi understryker vikten av att noggrant undersöka vilka framgångsfaktorer och hinder som finns för olika former av samarbete mellan forskare, användare och politiska beslutsfattare på lokal och regional nivå. Denna information bör leda fram till praktiska rekommendationer som bygger på konkreta exempel på partnerskap (med flera aktörer eller offentlig-privata) som bör ges stor spridning, t.ex. via EU:s klimatanpassningsportal Climate-Adapt.

12. Man måste öka medvetenheten om att det är nödvändigt att vidta integrerade anpassnings- och begränsningsåtgärder via alla tänkbara kommunikationskanaler för att uppnå största möjliga synergier mellan klimatpolitikens båda delar samt undvika olämpliga former av anpassning. I detta syfte uppmanar ReK kommissionen att vid översynen undersöka innovativa mekanismer för att öka medvetenheten, öka acceptansen bland lokala och regionala aktörer (t.ex. medborgare och företag) samt främja förändrade beteenden.

Investera i kapacitetsuppbyggnad och kunskapsutbyte

13. Kommittén betonar vikten av att bygga upp ytterligare kapacitet och ta itu med kunskapsluckorna i europeiska kommuner och regioner, och anser att Climate Adapt-portalerna och det relaterade verktyget för anpassningsstöd i städer är en god utgångspunkt för detta. Det senare måste dock fortlöpande konsolideras och berikas, ytterligare främjas och knyts närmare plattformen för borgmästaravtalet, samt bli mer användarvänligt. ReK uppmanar kommissionen att samråda med kommuner och regioner så att de tillsammans kan skraddarsy Climate Adapt-portalerna så att den motsvarar behoven på bästa möjliga sätt, och besluta om verktyget ska integreras i borgmästaravtalets webbplats.

14. ReK betonar behovet av fortsatt insamling av exempel på god praxis som testats i praktiken. De kartlagda exemplen på god praxis i kommuner och regioner måste lagras på en enda, enkelt sökbar förvaringsplats som är tillgänglig för allmänheten (t.ex. Climate Adapt-portalerna och/eller riktmärkeskatalogen på borgmästaravtalets webbplats) för att underlätta erfarenhetsutbyte mellan personer som arbetar inom samma område. En sådan databas bör i synnerhet innehålla lämpliga funktioner för att hjälpa till att identifiera exempel som bygger på liknande förhållanden (t.ex. i fråga om klimatrisker eller befolkningstäthet) eller liknande geografiska särdrag (såsom belägenhet i bergsområden eller i närheten av berg, floder eller havet) i syfte att ta fram anpassningstypologier. ReK är redo att bidra till kartläggningen av framgångsrika regionala

modeller och mobiliseringen av pionjärregioner, till att börja med det arbete som utförs av ENVE-utskottet och gruppen av ReK:s ambassadörer för borgmästaravtalet, som bör utökas och främjas.

15. Vi betonar att kunskapsutbyte också ska främjas genom samarbete städer emellan. Lämpliga peer-to-peer- och mentorskapsverksamheter ska kartläggas, främjas och tilldelas tillräcklig finansiering av kommissionen. De program för partnersamverkan som redan föreslagits inom ramen för borgmästaravtalet har visat sig framgångsrika och värdefulla och bör därför tjäna som förebild och utökas i framtiden (t.ex. genom årliga ansökningsomgångar).

16. Kommittén uppmanar kommissionen att öka sina ansträngningar för att skapa en gynnsam ram för kapacitetsuppbyggnad i kommuner och regioner. Den stora mängd initiativ, verktyg och program som redan finns inom EU och som erbjuder olika kapacitetsuppbyggnadsmöjligheter för kommuner och regioner (t.ex. workshoppar, webbseminarier och vägledande material), skapar för närvarande förvirring bland stödmottagarna.

17. Även om vissa ansträngningar görs – exempelvis med den nyligen inrättade nya portalen för den gemensamma kontaktpunkten inom ramen för EU-agendan för städer – bör kommissionen förtydliga vad som är specifikt för och vad som är kompletterande mellan de olika tjänster som kommuner och regioner erbjuds på anpassningsområdet eller områden med koppling till det, och åta sig att fylla de kunskapsluckor som uppstår under kartlägnings- och insamlingsprocessen. När det gäller denna process uppmanar ReK kommissionen att

- a) dra största möjliga nytta av dess viktigaste EU-initiativ för kommuner och regioner om anpassning – borgmästaravtalet om klimat och energi – och göra det till det främsta paraplyinitiativet för lokala klimatåtgärder,
- b) fortsätta att integrera klimatanpassningshänsyn i andra befintliga EU-initiativ med koppling till städer, regioner eller landsbygd,
- c) stärka synergierna med andra partnerinitiativ (t.ex. Regions Adapt, Under2MoU, och kampanjen för motståndskraftiga städer) i syfte att dra nytta av erfarenheterna och sakkunskapen från dessa initiativ, säkerställa en större enhetlighet och stimulera till gemensamma åtgärder till gagn för kommuner och regioner.
- d) främja kopplingar till nationella, regionala och lokala initiativ som syftar till att uppnå ambitiösa mål, oavsett om de är anslutna till något av ovannämnda initiativ eller inte, och erbjuda möjligheter till nätverksarbete och partnerskap.

Öka kunskapen om klimatrisker och sårbarhet

18. Alla styresnivåer, inbegripet kommuner och regioner, behöver ha god kunskap om klimatrisker och sårbarhet i deras områden för att vägleda dem i deras beslutsfattande och politiska processer. ReK uppmanar därför kommissionen att öka sitt stöd för risk- och sårbarhetsbedömningar på lokal och regional nivå, eftersom det är där alla anpassningsstrategier börjar, samt att stödja evidensbaserade åtgärder.

19. Lokala och regionala myndigheter påpekar regelbundet att 1) avsaknaden av (tillgång till) användbara och begripliga klimatuppgifter och 2) bristen på sakkunskap och erfarenhet när det gäller att tolka dessa uppgifter utgör hinder för att vidta klimatanpassningsåtgärder. Det behövs därför mer stöd – genom dokumentation och utbyte av god praxis – för att för det första vägleda dem genom den befintliga informationen och för det andra hjälpa dem att anpassa och tolka effekterna på lokal/regional nivå.

20. Vi uppmanar kommissionen att ge ytterligare stöd till kommunernas och regionernas pågående arbete med klimatmålen och riskbedömningarna genom att stärka (forsknings)verksamhet med koppling till kartläggningen av lämpliga verktyg och metoder (för riskmodeller), utvecklingen av (makro)regionala scenarier för klimatpåverkan och inrättandet av nätverk för klimattjänster (inom ramen för programmet Horisont 2020) på internationell nivå, EU-nivå, nationell nivå och lokal och regional nivå. Sådana nätverk för klimattjänster mobiliserar personer som har relevant sakkunskap och information (t.ex. inom forskarvärlden) och gör befintlig information och kunskap tillgänglig och begriplig för de lokala och regionala politiska beslutsfattarna.

21. Kommittén betonar vikten av att stödja offentliggörandet av klimatrisker i syfte att främja anpassningsåtgärder och stimulera investeringar. Flera nya frivilliga och/eller privatledda initiativ om offentliggörande av klimatrisker håller på att växa fram och skulle kunna stödjas och främjas ytterligare av kommissionen.

22. ReK välkomnar därför kommissionens initiativ att undersöka möjligheter till samarbete med försäkringssektorn, eftersom denna sektor är en viktig källa till uppgifter och potentiella investeringar. Vi uppmanar kommissionen att bedöma försäkringsmekanismer som kan ge incitament till att förebygga risker och bidra till att minska skador samt att arbeta med försäkringsbolagen för att se till att de delar sin kunskap och sakkunskap om riskmodellering och katastrofriskhantering med den offentliga sektorn. Befintliga framgångsrika partnerskap bör synliggöras ytterligare i översynen i syfte att inspirera och motivera andra. Kommittén framhåller att även det omvända kan vara fallet, dvs. att kommuner eller regioner som försäkringsgivare bedömer vara utsatta för "hög risk" också möter särskilda hinder för investeringar och utveckling, och uppmanar i detta sammanhang kommissionen att i översynen undersöka hur dessa problem kan åtgärdas.

Undersöka socio-ekonomiska fördelar

23. Översynen bör ytterligare lyfta fram fördelarna med att utföra en bedömning av de socio-ekonomiska konsekvenserna av klimatanpassningsåtgärderna. En sådan socio-ekonomisk analys vägleder beslutsfattarna genom att ge dem en tydligare överblick över de potentiella kostnaderna och fördelarna med anpassning i jämförelse med att inte vidta några åtgärder, och bidrar därför till att öka medvetenheten, förstå kapacitetsbegränsningarna och kartlägga de ekonomiskt mest bärkraftiga alternativen.

24. Kommuner och regioner behöver mer information om de olika befintliga metoder som kan tillämpas vid en sådan bedömning (t.ex. kostnader-fördelar, multikriterier, beslutsfattande av aktörer, försök och iakttagelse) och deras relevans i olika sammanhang, och föreslår därför att kommissionen tillhandahåller lämpligt stöd genom sina referensplattformar Climate Adapt och borgmästaravtalet.

Övervakning, rapportering och utvärdering av åtgärderna

25. Kommittén betonar behovet av att tillhandahålla de lokala och regionala myndigheterna med lämpliga verktyg och indikatorer för övervakning, rapportering och utvärdering för att sprida information och stödja den lokala klimatanpassningsplaneringen. Den senare skulle även kunna främjas ytterligare genom referensplattformar för anpassning (Climate Adapt och borgmästaravtalet).

26. Kommittén är övertygad om att det är viktigt att se till att de internationella, europeiska, nationella och regionala/lokala ramarna för övervakning, rapportering och utvärdering är ömsesidigt kompatibla och bygger på varandra – detta kommer att säkerställa enhetlighet och minimera bördan för kommunerna och regionerna.

27. ReK välkomnar de framsteg som har gjorts i detta avseende sedan offentliggörandet av EU-strategin för klimatanpassning med utvecklingen av resultattavlan för anpassningsberedskap för EU:s medlemsstater och borgmästaravtalets övervaknings- och rapporteringsmall för anslutna städer, och välkomnar de starka kopplingar som garanteras mellan dessa båda. Kommittén anser emellertid att användningen av dem måste främjas ytterligare och att det krävs mer vägledning (t.ex. genom borgmästaravtalets webbplats).

28. Kommittén understryker att man fortfarande måste undersöka fler synergier med andra partnerinitiativ som föreslås parallellt på internationell eller europeisk nivå (t.ex. Regions Adapt, Craft, kampanjen för motståndskraftiga städer) och som har egna system för övervakning, rapportering och utvärdering, men påpekar att ytterligare insatser för harmonisering eller samarbete inte bör ske på bekostnad av kommunernas/regionernas behov och intressen.

C. FINANSIERING

Stödja tillgången till offentlig finansiering

29. ReK välkomnar de befintliga europeiska finansieringsinstrumenten till stöd för lokala och regionala klimatåtgärder (såsom de europeiska struktur- och investeringsfonderna, men även Horisont 2020, Life, Europeiska unionens solidaritetsfond, finansieringsmekanismen för naturkapital), men betonar att tillgången till dessa medel dock fortfarande är den största utmaningen för kommuner och regioner. ReK uppmanar därför kommissionen att bistå de europeiska lokala och regionala myndigheterna med 1) lättåtkomlig och begriplig information om medel och finansieringsinstrument för utveckling och genomförande av deras handlingsplaner och 2) ytterligare vägledning och stöd i fråga om hur man får tillgång till och tillämpar befintliga instrument, och eventuellt även kombinerar dem (t.ex. genom skräddarsydd fortbildning).

30. ReK påminner om sitt förslag om att anta ett synsätt som bygger på hela livscykeln när man ska bedöma kostnaderna och fördelarna med kapital för att säkerställa en långsiktig återbäring i samband med investeringar i klimattålighet. Det bör vara ett krav att konton och riskregister tar hänsyn till de ekonomiska, miljörelaterade och sociala konsekvenserna av åtgärder och kapitalinvesteringar som inte är anpassade till det förändrade klimatet eller av uteblivna åtgärder.

31. Kommittén hoppas att översynen kommer att fästa större vikt vid regionernas potentiella roll när det gäller att underlätta tillgången till vissa finansieringssystem. Vissa regioner erbjuder redan hjälp med att förvalta och omfördela medel från de europeiska strukturfonderna, sammanföra småskaliga projekt som inrättats i kommunerna eller erbjuda direkt finansiering. ReK betonar dock att ytterligare vägledning fortfarande behövs för att hjälpa dessa förvaltningsmyndigheter att utnyttja de tillgängliga EU-fondernas och de innovativa finansiella instrumentens fulla potential.

32. Vi uppmanar kommissionen att ytterligare undersöka idén med snabbare tillgång till finansieringsinstrument för vissa lokala och regionala myndigheter på grundval av faktorer såsom offentligt åtagande att genomföra omfattande anpassningsåtgärder (t.ex. genom att ansluta sig till borgmästaravtalet), att ha genomfört en omfattande risk- och sårbarhetsbedömning eller att ha utvecklat en handlingsplan för klimatanpassningsåtgärder. En översyn av villkoren för att få tillgång till vissa medel eller urvals- och tilldelningskriterier för bidrag inom de olika programmen (såsom Horisont 2020 och Life) från kommissionens sida skulle möjliggöra och gynna en snabbare tillgång. Denna möjlighet bör utforskas mer ingående också inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna, och man bör rekommendera alla förvaltningsmyndigheter att utnyttja den möjlighet som redan finns i ett antal regionala operativa program att prioritera åtgärderna i de handlingsplaner för hållbar energi och de handlingsplaner för hållbar energi och klimatåtgärder som antagits av de kommuner som skrivit under borgmästaravtalet.

Finjustera befintliga finansieringsinstrument

33. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ – inom ramen för förberedelserna inför nästa fleråriga budgetram – att utvärdera framstegen i genomförandet av EU:s olika fonder samt användningen av bidrag och andra finansieringsinstrument (t.ex. erfarenheter från Life-programmet och integrering av klimatåtgärder i ESI-fonderna). Detta bör bidra till att 1) föreslå rätt mix av både integrerade och mer anpassningsspecifika finansieringsinstrument utan att minska de nödvändiga budgetmedlen för begränsning av klimatförändringarna, och 2) utarbeta rekommendationer för de kommande ansökningsomgångarna för projekt (inom t.ex. Life och Horisont 2020), för att på så sätt fylla de återstående luckorna i finansieringen av de lokala klimatanpassningsåtgärderna.

34. Kommunerna och regionerna betraktar Life-programmet, och särskilt dess integrerade projekt för klimatpolitik, som ett av de viktigaste finansiella verktygen för att testa, göra pilotprojekt med och demonstrera anpassningsåtgärder med ett sektorsövergripande arbetssätt och i stor territoriell skala (regionalt, multiregionalt, nationellt eller transnationellt). ReK uppmanar därför med eftertryck kommissionen att utvidga och ge ytterligare stöd till det.

Främja investeringar

35. Många av EU:s kommuner och regioner har en enorm outnyttjad potential att locka mer investeringar och många av dem står också inför allvarliga hinder när det gäller de egna investeringarna.

36. Kommissionen bör därför fortsätta att undersöka innovativa sätt att kanalisera investeringar på området klimatanpassning till de lokala och regionala myndigheterna. ReK uppmanar kommissionen att tillhandahålla lämplig rådgivning, vägledning och stöd från sakkunniga när det gäller att förbereda hållbara investeringar (t.ex. genom Europeiska centrumet för investeringsrådgivning eller annan riktad kapacitetssuppleveringsverksamhet) och säkra finansiering. Översynen skulle kunna ge exempel på mekanismer för att engagera privata investerare och samarbeta med försäkringsbolag – och kommissionen bör även fortsättningsvis stödja pilotinitiativ som går i denna riktning.

Blanda och kombinera offentliga och privata medel

37. Kommunerna och regionerna bör få hjälp att finna den kombination av offentliga och privata medel – från internationella, europeiska, nationella och lokala källor – som utifrån deras lokala förhållanden är lämpligast för att finansiera anpassningsåtgärderna. Såsom framhålls i halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen 2014–2020 ska kommissionen ytterligare undersöka hur man kan ta itu med de kvarstående investeringsbehoven genom att samla europeiska, nationella och privata medel.

D. INTERNATIONELLA INSATSER

En internationell utmaning som kräver internationella insatser

38. Under de senaste åren har den internationella dialogen om klimatfrågor intensifierats och lett fram till nya internationella avtal, såsom Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030, 2030-agendan för hållbar utveckling och Parisavtalet om klimatförändringar. Kommittén uppmanar därför kommissionen att ytterligare integrera sina insatser i dessa globala ramar, stärka sin roll som förebild och bidra till synergier mellan dem.

39. Översynen bör bättre återspegla den gränsöverskridande aspekten av klimatriskhantering. I detta sammanhang framstår makroregionalt samarbete som en relevant strategi för att främja EU:s klimatanpassning genom att underlätta informationsutbyte och sammanföra insatser över administrativa gränser. Därför bör kommissionen överväga att utvidga och ytterligare stödja sina transnationella pilotinitiativ, t.ex. i Donau-, Östersjö- och Alpregionerna samt i den adriatisk-joniska regionen, till andra makroregioner i Europa och resten av världen.

40. Kommittén uppmanar kommissionen att kraftigare betona fördelarna med samarbete mellan regioner (och mellan kommuner). I detta avseende bör det nya globala borgmästaravtalet för klimat och energi ge andra regioner i världen nya möjligheter att dra nytta av de europeiska erfarenheterna och exemplen, men också ge de europeiska lokala och regionala myndigheterna möjlighet att lära sig av sina motsvarigheter på andra kontinenter.

41. Med hänsyn till UNFCCC:s senaste prognoser om framtida migrationsströmmar bör man i översynen redogöra närmare för kopplingen mellan klimatanpassning och migration och därför införa ett nytt kapitel om de utmaningar och möjligheter som klimatbetingad migration medför. I detta sammanhang bör kommissionen undersöka hur man kan ge större stöd till kommuner och regioner när det gäller att hantera migranternas och flyktingarnas rörlighet och eventuellt integrationen av dem.

42. Sammanfattningsvis skulle Europeiska regionkommittén vilja uttrycka sin vilja att delta i processen för samråd med berörda parter angående översynen av EU:s strategi för anpassning till klimatförändringarna, som ska ledas av kommissionen under början av 2017, och anser att rekommendationerna i detta yttrande – men även i andra yttranden med koppling till klimatanpassningen⁽¹⁾ – utgör en god utgångspunkt för kommande diskussioner.

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹⁾ "Ett effektivt system för vattenförvaltning: en strategi för innovativa lösningar", föredragande: Cees Loggen.
"Halvtidsutvärdering av Life-programmet", föredragande: Witold Stepień.
"En handlingsplan för Sendairamen för katastrofriskreducering 2015–2030. En katastrofriskbaserad strategi för all EU-politik", föredragande: Adam Banaszak.
"Genomförande av det globala klimatavtalet – ett territoriellt förhållningssätt till COP22 i Marrakech", föredragande: Francesco Pigliaru.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stöd till unga europeiska jordbrukare

(2017/C 207/11)

Föredragande: Arnold Hatch (UK-ECR), ledamot, Craigavon Borough Council

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Endast 6 % av alla personer som driver jordbruk i EU är under 35 år, medan mer än hälften är över 55 år. Den ökade andelen äldre personer är utmärkande för EU:s befolkning rent generellt på grund av en ökad förväntad livslängd och minskande födelsetal. Denna trend är dock tydligare inom jordbruket än inom andra näringsgrenar. I takt med att äldre jordbrukare lever längre och har starka incitament att fortsätta med jordbruket och få anledningar att sluta blir Europas arbetskraft inom jordbruket allt äldre, vilket skapar betydande hinder för nya aktörer.
2. Äldre jordbrukares ovillighet att överlåta sitt jordbruk beror i allmänhet också på att det är en lokalt förankrad livsstil som fortsätter även efter den lagstadgade pensionsåldern. I detta avseende skiljer sig jordbruk från många andra ekonomiska verksamheter. Hindren för att överlåta ett jordbruksföretag uppstår ofta på grund av att det är svårt för äldre personer som driver jordbruk att lämna sina gårdar och fasa ut jordbruket eftersom de bor på samma plats som de bedriver jordbruksverksamheten. Den allmänna kompetensflykten från landsbygden förvärrar problemet genom att en alltmer välutbildad arbetskraft inte längre är intresserad av arbeten inom jordbruket.
3. För många ungdomar är jordbruk inte någon lockande yrkesbana på grund av låga inkomster, låg avkastning, långa arbetstider, få möjligheter att ta semester – särskilt för boskapsuppfödare – och de många risker och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med yrket. Även om ett direkt övertagande inom samma familj fortfarande är det vanligaste sättet att komma in i jordbruksbranschen finns det tecken som tyder på att antalet nya aktörer som inte har arvt sin gård blir allt större. De utmaningar som landsbygden står inför – begränsad eller problematisk tillgång till transporter, dåliga kommunikationer, utbildning, kulturella och sociala tjänster samt hälso- och sjukvård – förvärrar problemet. För att stanna på landsbygden behöver ungdomar en utvecklad landsbygdsekonomi med tjänster och fritidsaktiviteter. I annat fall föredrar de ofta att flytta till städer och ägna sig åt yrken utanför jordbrukssektorn.
4. Bristen på ungdomar som arbetar inom jordbruket utgör ett hot mot landsbygdsområdenas ekonomiska och sociala hållbarhet. Att stödja unga jordbrukare är en förutsättning för att bevara jordbruket i hela EU och hålla landsbygdsområden levande, i syfte att uppnå det mål om territoriell sammanhållning som fastställs i Lissabonfördraget.
5. Vi upprepar vår uppmaning till kommissionen och medlemsstaterna om att vara mer proaktiva när det gäller att uppmuntra och underlätta etableringen av ungdomar på landsbygden, i synnerhet kvinnor, genom att främja verksamhet som gör det lättare för jordbrukare att förena yrkesliv och familjeliv⁽¹⁾.
6. Det behövs ytterligare insatser för att kartlägga och ta itu med de hinder som kvinnor fortfarande ställs inför när de inleder och bygger upp en karriär inom sektorn.
7. Kommittén har tagit del av "Young Farmers Manifesto" (manifest för unga jordbrukare), som lanserades 2015 av Europeiska rådet för unga jordbrukare, där man efterlyser tillgång till mark och krediter genom offentliga stödåtgärder, reglering i syfte att minska användningen av otillbörliga affärsmetoder inom livsmedelskedjan, åtgärder för att minska inkomstvolatiliteten för unga jordbrukare, rättsligt skydd av alla EU-standarder i handelsförhandlingar, en förstärkning av säljfrämjande åtgärder för EU-producenter samt stöd när det gäller tillgång till land i syfte att bevara och skydda mark och optimera unga jordbrukares markanvändning för livsmedelsproduktion.

⁽¹⁾ EUT C 225, 27.7.2012, s. 174.

8. ReK delar den oro som uttrycks i Cork 2.0-deklarationen av den 6 september 2016 när det gäller avfolkningen av landsbygden och ungdomars utflyttning samt behovet av att se till att landsbygdsregioner och landsbygdssamhällen (landsbygdsområden, gårdar, byar och mindre städer) förblir attraktiva platser att bo och arbeta på genom att man förbättrar tillgången till tjänster och möjligheter för landsbygdsinvånare och främjar företagande inom såväl traditionella landsbygdssektorer som nya ekonomiska sektorer.

Finansiering

9. Den pågående ekonomiska krisen har gjort det svårare att få tillgång till lån för många unga företagare på landsbygden, som ofta saknar de säkerheter som krävs för att få lån och kan ställas inför onödig byråkrati.

10. Kommittén välkomnar inrättandet av det garantiinstrument för jordbruket som kommissionen och Europeiska investeringsbanken föreslog i mars 2015 och som ska göra det lättare för unga jordbrukare att få tillgång till krediter.

11. Det är positivt att man inom reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken 2014–2020 har infört nya åtgärder för att stödja unga jordbrukare när det gäller att etablera jordbruk. Kommittén är dock orolig för att onödig byråkrati kan hindra utnyttjandet av dessa åtgärder. Man måste förhindra att onödig byråkrati hindrar unga jordbrukare från att utnyttja de nya åtgärderna på bästa möjliga sätt. I ett antal medlemsstater utnyttjar unga jordbrukare t.ex. konstruktioner med partnerskap. EU-åtgärderna bör därför knyta an till sådana lokala rättsliga och finansiella strukturer.

12. Vi uppmanar medlemsstaterna att utnyttja möjligheterna inom ramen för den nya gemensamma jordbrukspolitiken att stödja unga jordbrukare och främja ett generationsskifte, t.ex. genom stöd inom ramen för artiklarna 50 och 51 i förordning (EU) nr 1307/2013.

13. ReK vill rikta uppmärksamheten på de möjligheter för unga jordbrukare som ESI-fonderna ⁽²⁾ erbjuder när det gäller att utforma och genomföra finansieringsinstrument i form av lån, garantier och aktiefonder i syfte att ge de som behöver det tillgång till finansiering.

14. De unga jordbrukarnas ekonomiska ställning är dock som starkast och mest effektiv efter den faktiska överlåtelsen. För att stärka de unga jordbrukarnas ekonomiska ställning vid överlåtelse i konstruktioner med partnerskap måste man ändra artikel 50.5 i förordning (EU) nr 1307/2013. ReK föreslår därför att man vid en eventuell framtida översyn av förordningen stryker hela andra meningen i artikel 50.5, vilket leder till följande text: "Stödet till unga jordbrukare ska beviljas per jordbrukare under en längsta period på fem år". ReK uppmanar dessutom kommissionen att genomföra en tillfällig lösning som innebär att de unga jordbrukarna på bästa möjliga sätt kan utnyttja dessa åtgärder.

15. Kommissionen fastställer i den omnibusförordning som föreslogs 2016 att man har för avsikt att utvidga möjligheten att tillhandahålla stöd i form av finansieringsinstrument även för nyetableringsstöd till unga jordbrukare, vilket kommer att göra det möjligt att öka finansieringsnivåerna för denna grupp med tanke på hur dessa instrument fungerar (stöddelen av ett lån eller en garanti är mycket lägre än om det handlar om ett bidrag).

16. ReK anser att man först och främst bör stödja familj jordbruk med tanke på att de skapar mervärde och sysselsättning och bidrar till att göra det möjligt för nya generationer av jordbrukare att komma in i sektorn, eftersom det är lättare att överlåta jordbruksföretag som är livskraftiga och av rimlig storlek.

Marktillgång och förhindrande av markrofferi ⁽³⁾

17. Europeiska kommissionens rapport om unga jordbrukares behov visar att tillgängligheten till mark som kan köpas och arrenderas är det största problemet för unga jordbrukare och nya jordbrukare ⁽⁴⁾.

⁽²⁾ Regleras i artiklarna 37–46 i förordningen om gemensamma bestämmelser (EU) 1303/2013 och dess delegerade akter och genomförandeakter.

⁽³⁾ Med markrofferi avses uppköp av jordbruksmark i stor skala utan att först tillfråga lokalbefolkningen eller inhämta dess godkännande. Detta minskar i slutändan lokalbefolkningens möjligheter att driva jordbruksföretag på ett oberoende sätt.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/2015/young-farmers/final-report-1_en.pdf

18. Kommittén konstaterar med oro att jordbruket allt snabbare håller på att lämna familj jordbruksmodellen, i sådan utsträckning att 2014 utsågs till internationella året för familj jordbruk för att uppmärksamma denna fråga globalt. På grund av att mark ofta är en säker investering för investerare utanför jordbrukssektorn blir det allt svårare för unga jordbrukare att få tillgång till mark för att starta ett jordbruksföretag.

19. Vi uppmanar kommissionen att utvärdera hur EU-politiken direkt och indirekt påverkar markkoncentrationen och markrofferiet i Europa. Den gemensamma jordbrukspolitiken och de bidrag som beviljas inom ramen för denna politik gynnar exempelvis uttryckligen stora gårdar och marginaliserar små gårdar, och kan påverka olika sektorer på olika sätt.

20. Flera medlemsstater har nationella bestämmelser som förhindrar en påtvingad markkoncentration och utlänningars uppköp av mark, till exempel genom att de innehåller en förköpsrätt. Vi anser att medlemsstaterna och regionerna bör ges större befogenheter att reglera jordbruksmark och fastställa restriktioner på detta område, i synnerhet för att ta itu med fenomenet med markrofferi och markkoncentration i Europa, som begränsar unga jordbrukares möjligheter i början av deras yrkesbana.

21. Även om Europeiska kommissionen har mycket små möjligheter att påverka lagstiftningen avseende handel med mark (som är en nationell behörighet) skulle följande idéer kunna undersökas närmare:

- Uppmuntra användningen av de möjligheter som landsbygdsutvecklingen erbjuder för att stödja nya åtgärder för att främja mobilitet inom markägande (markbanker, initiativ för att förmedla jordbruksmark och andra initiativ som bedrivs på lokal nivå för att främja tillgång till mark för nya aktörer).
- Bredda stödåtgärdernas tillämpningsområde till att omfatta nya affärsmodeller för jordbruk (i synnerhet innovativa typer av partnerskap mellan jordbrukare).
- Uppmuntra en mer aktiv nationell politik genom EU-rekommendationer om tillgång till mark med bästa praxis (beroende på ambitionsnivå).

22. Industri, fritidsaktiviteter och, framför allt, en ökande urbanisering leder till en snabb nyutveckling och förlust av jordbruksmark. Vi anser därför att lokalsamhällena bör göras delaktiga i beslut om markanvändning och därigenom ges ytterligare rättigheter och möjligheter.

Sysselsättning och utbildning

23. ReK framhåller vikten av att ge unga jordbrukare långsiktiga utsikter i syfte att ta itu med avfolkningen av landsbygden. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa initiativ för att stödja företagande, framväxande branscher och arbetsmarknaden inom jordbruk och skogsbruk i syfte att skapa nya och bevara befintliga arbetstillfällen inom jordbruket samt göra dem mer attraktiva för ungdomar.

24. Unga jordbrukare har ett stort och mycket varierande behov av utbildning och information. För vissa är tekniska kunskaper och färdigheter som rör utvecklingen av en jordbruksstrategi allra viktigast, medan andra behöver företagarkompetens (t.ex. färdigheter som rör marknadsföring, nätverkande, kommunikation och finansiering) för att bevara gårdens lönsamhet. Unga jordbrukare är inte alltid medvetna om att de skulle kunna dra nytta av dessa olika typer av färdigheter, utan tenderar att driva sina gårdar på ett traditionellt sätt och inte tycka att det behövs någon förändring.

25. Av denna anledning bör man satsa mer på att öka medvetenheten om dessa möjligheter och fördelarna med att höja kompetensen genom utbildning på gymnasie- eller högskolenivå. Lokala och regionala myndigheter har tillsammans med nationella organ och EU-organ en viktig roll att spela i detta avseende.

26. Unga jordbrukare är också unga företagare. Därför framhåller kommittén den betydande potentialen hos programmet "Erasmus för unga företagare" (som finansieras genom ramprogrammet Cosme för små och medelstora företags konkurrenskraft). Programmet, som ger möjlighet till gränsöverskridande utbyten som ger nya – eller blivande – företagare tillfälle att dra nytta av etablerade företagares erfarenhet, bör utnyttjas ordentligt och genomföras även i primärsektorn.

27. Vi påminner om att kommittén i sitt yttrande om innovation och modernisering av landsbygdsekonomin rekommenderade att yrkesutbildningsutbudet på landsbygden bör moderniseras och anpassas till de globala konkurrensvillkoren och de lokala företagens behov, samt att man bör verka för att en större andel av Europeiska socialfondens medel avsätts till yrkesutbildning i landsbygdsområden ⁽⁵⁾.

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA
Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽⁵⁾ EUT C 120, 5.4.2016, s. 10.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Behovet av och vägen mot en EU-strategi för alkoholrelaterade frågor

(2017/C 207/12)

Föredragande: Ewa-May KARLSSON (SE-ALDE) ledamot, kommunfullmäktige, Vindelns kommun

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ETT EU-ARBETE KRING ALKOHOLRELATERADE FRÅGOR

Hänsyn ska tas till subsidiaritet, kontext och arbetstillfällen

1. Kommittén anser rent generellt att termerna "överdriven" konsumtion, "skadlig" konsumtion och "missbruk" måste definieras enligt vetenskapliga kriterier.
2. Europeiska regionkommittén konstaterar att skadligt alkoholbruk innebär stora samhällskostnader. Kommittén understryker att de europeiska medborgarnas välbefinnande, hälsa och välfärd bör ha företräde framför ekonomiska intressen.
3. Åtgärder inom hälsoområdet syftar enligt fördraget till att förbättra folkhälsan, främja forskningen samt att förebygga sjukdomar och hälsofaror, inklusive faror kopplade till levnadsvanor som alkoholmissbruk.
4. Under graviditeten, den tidiga barndomen och ungdomen är barn särskilt känsliga för exponering för alkohol och de neurologiska skador som beror på störningar i nervsystemets utveckling.
5. Arbetet med alkoholrelaterade frågor ska respektera subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och syfta till att komplettera den nationella politiken på området, medlemsstaternas folkhälsoarbete och uppmuntra till samarbete mellan medlemsstaterna.
6. Europeiska regionkommittén påpekar att hänsyn ska tas till nationella alkoholvanor, hälsoläge och fördelning av hälsa samt kulturell, geografisk och historisk kontext. Det är viktigt att de skilda förutsättningarna och behov som råder för olika regioner och kommuner i Europa beaktas.
7. Europeiska regionkommittén framhåller att EU:s institutioner har en viktig funktion för att på olika sätt stödja medlemsstaterna att främja forskning samt för att utvärdera policys, åtgärder, insatser och effekter av förändrade lagar och restriktioner.
8. Regionkommittén noterar betydelsen av vinsektorn som förser 3 miljoner människor med arbete⁽¹⁾, ölindustrin som omfattar 2,3 miljoner arbetstillfällen längs med hela produktionskedjan⁽²⁾ samt spritsektorn, som står för cirka en miljon arbetstillfällen inom produktion och försäljning⁽³⁾. Produktion gynnar dessutom besöksnäringen och bidrar på så sätt till ytterligare arbetstillfällen.

⁽¹⁾ <http://www.ceev.eu/about-the-eu-wine-sector>

⁽²⁾ http://www.brewersofeurope.org/uploads/mycms-files/documents/publications/2016/EU_economic_report_2016_web.pdf

⁽³⁾ <http://spirits.eu/spirits/a-spirit-of-growth/introduction-2>

Samhälleliga, sociala och ekonomiska konsekvenser av alkoholmissbruk

9. Europeiska regionkommittén konstaterar att alkohol är den största riskfaktorn för den globala sjukdomsburden för personer mellan 15 och 49 år, före rökning⁽⁴⁾. Medlemsstaternas statistik visar att alkoholkonsumtionen ligger bakom 1 av 7 dödsfall bland män och 1 av 13 dödsfall bland kvinnor i åldersgruppen 15–64 år⁽⁵⁾.
10. Europeiska regionkommittén är medveten om att riskbruk, missbruk och beroende av alkohol medför stora ekonomiska kostnader i form av produktionsbortfall (11,3 miljarder euro) och arbetslöshet (17,6 miljarder euro)⁽⁶⁾.
11. Europeiska regionkommittén noterar att de direkta sociala kostnaderna av alkoholrelaterade skador inom EU beräknats till 155,8 miljarder euro, varav merparten (82,9 miljarder euro) återfinns utanför hälso- och sjukvårdssystemet⁽⁷⁾. När även skador i andra hand räknas in, vilket inbegriper de skador som kan drabba samhälle och minderåriga flickor och pojkar, kvinnor och män kring dem som dricker alkohol, fördubblas alkoholens sociala kostnader⁽⁸⁾.
12. Europeiska regionkommittén betonar behovet av att vidta åtgärder för att förebygga våld, med särskild hänsyn till de mest utsatta grupperna och till specifika situationer, som till exempel sexuella övergrepp i miljöer för nattliv.
13. Europeiska regionkommittén betonar att de samhälleliga alkoholrelaterade kostnaderna i genomsnitt uppskattas till cirka 1,3 % av ett lands BNP⁽⁹⁾.
14. Alkoholmissbruk är en riskfaktor för över 60 kroniska sjukdomar. Kroniska sjukdomar ökar inom EU och vårdkostnaderna uppskattas till 700 miljarder euro per år⁽¹⁰⁾.

Det framtida arbetet med alkoholrelaterade frågor på EU-nivå

15. Europeiska regionkommittén efterfrågar en ny alkoholstrategi för EU och vill försäkra sig om att EU:s institutioner fortsätter stärka medlemsstaternas kapacitet och en effektiv samordning. Europeiska regionkommittén stöder därigenom både ministerrådets och Europaparlamentets krav på ett starkt politiskt ledarskap i frågan⁽¹¹⁾.
16. Europeiska regionkommittén påpekar att det gemensamma arbetet på EU-nivå bör innehålla rekommendationer och goda exempel på vad som kan göras för att stärka nationella, regionala och lokala aktiviteter.
17. Europeiska regionkommittén understryker att EU-kommissionen ska främja och inte hindra de medlemsstater som väljer att utveckla sitt alkoholförebyggande arbete.
18. Europeiska regionkommittén betonar vikten av att lokala och regionala myndigheter ges möjlighet att bidra med sina erfarenheter och sin kunskap, då dessa har rådighet över och bäst kunskap om behov och förutsättningarna för att förhindra skadligt bruk av alkohol och begränsa alkoholens negativa effekter på samhället. Den lokala nivån är särskilt viktig, eftersom den befinner sig närmast de människor och de samhällen som myndigheterna representerar.

⁽⁴⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

⁽⁵⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0017/190430/Status-Report-on-Alcohol-and-Health-in-35-European-Countries.pdf

⁽⁶⁾ Centre for Addiction and Mental Health (2012). "Alcohol consumption, alcohol dependence and attributable burden of disease in Europe".

⁽⁷⁾ Ibid.

⁽⁸⁾ Se fotnot 4.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf
Anderson P & Baumberg B (2006). "Alcohol in Europe: A public health perspective". London: Institute of Alcohol Studies.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/docs/reflection_process_cd_en.pdf

⁽¹¹⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52015XG1216\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52015XG1216(01))

19. Europeiska regionkommittén anser att kommissionens alkoholförebyggande arbete inom ramen för framtida satsningar på kroniska sjukdomar är bra men inte tillräckligt då det utelämnar det förebyggande perspektivet och skador i andra hand⁽¹²⁾.

20. I EU:s gemensamma arbete bör rekommendationer införlivas som syftar till att motverka att alkoholmissbruk och dess tillhörande risker utgör det viktigaste inslaget vid marknadsföringen av turistmål.

21. Det är viktigt att det strategiska arbetet kring alkoholrelaterade frågor stöder och samordnas med pågående internationellt arbete. I linje med detta understryker Europeiska regionkommittén att det fortsatta arbetet i högre utsträckning bör söka synergieffekter kopplat till WHO:s handlingsplan⁽¹³⁾ och FN:s hållbarhetsmål.

22. Europeiska regionkommittén påpekar att icke-statliga organisationer med sin sakkunskap och sina erfarenheter på internationell, nationell, regional och lokal nivå är viktiga aktörer för samverkan.

INRIKTNINGEN PÅ DET FRAMTIDA ARBETET MED ALKOHOLRELATERADE FRÅGOR PÅ EU-NIVÅ

Behov av arenor för samverkan på EU-nivå

23. Under de fyra år som gått sedan den tidigare alkoholstrategin gällde (2006–2012)⁽¹⁴⁾ har arbetet och de plattformar för samverkan som inrättades, CNAPA och EAHF, till viss del drivits vidare. Behovet av dessa och andra arenor inom vilka alkoholrelaterade frågor kan organiseras kvarstår. Den kompetens och de lärdomar som genererats måste tas tillvara och utvecklas.

24. Europeiska regionkommittén uppmärksammar att både "Action Plan on Youth Drinking and on Heavy Episodic Drinking" (handlingsplan om ungdomars drickande och berusningsdrickande) och "Joint Action on Reducing Alcohol Related Harm" (gemensam åtgärd för att minska alkoholrelaterade skador) avslutas under 2016. Det är oerhört viktigt att handlingsplanen för barn och ungdomar förlängs och/eller att det införs en ny handlingsplan.

25. Europeiska regionkommittén betonar vikten av stöd från EU-nivån till forskning och till att kunskap snabbare kan omsättas i praktik och nya arbetssätt. Det är viktigt att belysa hur åtgärder samtidigt kan bidra till att minska ojämlikhet i hälsa.

26. Europeiska regionkommittén är positiv till utbyte av goda exempel inom och mellan medlemsstater. Det är strategiskt viktigt, stimulerar till lärande, kunskap och identifiering av gemensamma frågor. Åtgärder och insatser bör baseras på evidens och beprövad erfarenhet för kostnadseffektivitet.

27. Europeiska regionkommittén framhåller vikten av en ändamålsenlig övervakning av alkoholpolitikens utveckling. Det är viktigt att vidareutveckla befintliga databaser där jämförbara, tillförlitliga och standardiserade indikatorer används till uppföljning och analys.

28. Europeiska regionkommittén anser att en vetenskaplig grupp skulle kunna inrättas för att stödja processen för vetenskaplig faktainsamling.

Marknadsföring och reklam av alkoholdrycker

29. Europeiska regionkommittén understryker att marknadsföring och reklam överskrider nationsgränser varför samverkan mellan medlemsstaterna är avgörande.

30. Åtgärderna mot barns och minderårigas exponering för marknadsföring och reklam av alkoholdrycker bör vara restriktiva och tvingande, dvs. man bör förbjuda såväl marknadsföring som reklam av alkohol till minderåriga.

⁽¹²⁾ Begreppet "skador i andra hand" syftar på de skador som kan drabba samhälle och individer kring den/de som dricker alkohol. Den engelska motsvarigheten är "alcohol's harm to others".

⁽¹³⁾ Se fotnot 4.

⁽¹⁴⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén om "En EU-strategi för att stödja medlemsstaterna i arbetet med att minska de alkoholrelaterade skadorna" (EUT C 197, 24.8.2007).

31. Europeiska regionkommittén framhåller vikten av att producenter och återförsäljare av alkoholhaltiga drycker strikt uppfyller bestämmelserna vad gäller marknadsföring och reklam.
32. Europeiska regionkommittén anser att arbetet med att minska barns och ungas exponering för marknadsföring och reklam om alkohol måste beakta marknadsföring via sociala medier och internet, liksom produktplacering samt andra produkter relaterade till alkoholmärken. Finland har sedan 2015 förbud mot att använda tävlingar och spel i marknadsföringen av alkohol och mot alkoholreklam på allmän plats och i sociala medier⁽¹⁵⁾.
33. Europeiska regionkommittén uppmärksammar att sponsring av idrotts- och kulturevenemang är en växande marknad och en kostnadseffektiv marknadsföringsstrategi. Unga är en grupp som på detta sätt nås och exponeras för marknadsföring av alkohol både på plats och via tv-sända evenemang.
34. Europeiska regionkommittén påpekar vikten av att det i samband men all verksamhet som rör marknadsföring och reklam för alkoholhaltiga drycker informeras om riskerna med missbruk.
35. Europeiska regionkommittén är medveten om att egenkontroll/självreglering används i stor utsträckning inom EU när det gäller marknadsföring av alkohol. Detta trots att det både råder oenighet om metoden har evidens på alkoholområdet⁽¹⁶⁾ och att det inte är tillräckligt för att skydda gravida kvinnor, barn och unga mot alkoholens negativa konsekvenser⁽¹⁷⁾.

Barns och ungdomars rättigheter

36. Europeiska regionkommittén påpekar att alltför många barn och unga växer upp i familjer med alkoholberoende och missbruk. Antal barn som lever i familjer med en skadlig alkoholkonsumtion uppskattas till mellan 5 och 9 miljoner i EU⁽¹⁸⁾. Dessa barn riskerar att få sämre förutsättningar för utbildning och god hälsa.
37. Europeiska regionkommittén anser det viktigt att identifiera de åtgärdsområden som bör utvecklas i medlemsstaterna för att minska den omfattande alkoholkonsumtionen bland ungdomar i syfte att trygga en säker och hälsosam miljö för barn och unga. Mot denna bakgrund framhålls vikten av att främja modeller för fritidssysselsättningar och fester som inte är relaterade till alkoholkonsumtion.
38. Graviteteten och amningen är särskilt sårbara perioder. Alkoholen bär skulden till störningar i samband med fetalt alkoholsyndrom, eftersom alkoholkonsumtion oavbrutet påverkar fostrets tillväxt och utveckling under hela graviteteten. Det finns inte någon säker mängd alkohol som en kvinna kan dricka under graviteteten.
39. Europeiska regionkommittén instämmer i att barnkonventionen innebär att skydda barn och unga mot alkoholens skadliga effekter. Konventionsstaterna ska i enlighet med artikel 33 tillämpa ett barnperspektiv samt efterfråga och omhänderta barnets eget perspektiv vid alla beslut som rör barn.
40. Förebyggande åtgärder under gravitetet, barndom och ungdom bör prioriteras genom att man främjar en kultur som präglas av förebyggande och hälsofrämjande åtgärder.
41. Europeiska regionkommittén påpekar att skolan är en viktig arena för att främja hälsa genom att stärka skyddsfaktorerna runt barnet, samt för tidig upptäckt av alkoholmissbruk och av barn som riskerar att fara illa. Skolbaserad utbildning för barn om risker med alkohol ska vara evidensbaserad, eftersom program och åtgärder enbart i informationssyfte inte är tillräckligt effektiva, och den måste i sin helhet nå ut till alla aktörer inom utbildningsväsendet, dvs. eleverna, deras familjer och lärarkåren.

⁽¹⁵⁾ <http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2013/20130070.pdf>

⁽¹⁶⁾ Babor, T. F. (2010). Alcohol: No Ordinary Commodity – a summary of the second edition. Missbruk.

⁽¹⁷⁾ CAMY. (2003). Alcohol Advertising on Sports Television 2001 to 2003: Center on Alcohol Marketing and Youth, Madden, P. A., & Grube, J. W. (1994). The frequency and nature of alcohol and tobacco advertising in televised sports, 1990 through 1992. *Am J Public Health*.

⁽¹⁸⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf, s. 6.

42. Europeiska regionkommittén framhåller att det är viktigt att minska alkoholmissbruket bland vuxna, bland annat genom utbildningsåtgärder, då vuxna förebilder är en förutsättning för att effekterna av förebyggande åtgärder riktade till unga och unga vuxna ska kunna optimeras. Utbildningsmaterial till både vuxna och barn bör vara utformat av oberoende forskningsbaserade organ. Därför är det viktigt att arbeta tillsammans med hotell- och restaurangbranschen i fråga om utbildning i en ansvarsfull utskänkning av alkoholhaltiga drycker, i syfte att minimera alkoholintag på missbruksnivå hos den vuxna befolkningen.

43. Europeiska regionkommittén anser det vara en prioritet att genomföra förebyggande program inom familjen med tanke på dess grundläggande betydelse för barns uppfostran och utbildning och överföringen av strategier, värderingar, förmågor och färdigheter.

Konsumentinformation – innehållsdeklaration med näringsinnehåll och kalorier

44. Europeiska regionkommittén uppmanar EU-institutionerna att förbättra alkoholmärkningen på EU-nivå och att färdigställa rapporten om hur alkoholförpackningar ska inkluderas i befintliga lagar om innehållsdeklarationer med ingredienser, näringsinnehåll och kalorier. Kommittén betonar att konsumenterna har rätt att veta vad produkter innehåller för att kunna göra informerade val.

45. Europeiska regionkommittén anser att en särskild varningstext riktad till gravida, barn, unga och fordonsförare är ett viktigt komplement och ett verktyg för att uppmärksamma och minska riskerna med alkohol. Det är viktigt att anpassa varningstexter för olika målgrupper. Kommittén välkomnar de åtgärder som vissa producenter och distributörer redan har vidtagit på detta område.

46. Europeiska regionkommittén rekommenderar att utbildning och informationskampanjer bör fokusera på att öka medvetenheten om riskerna med berusningsdrickande och om var råd, stöd och vård finns att få.

47. Europeiska regionkommittén understryker den viktiga roll som massmedia spelar när det gäller att noggrant informera om riskerna med alkoholkonsumtion.

Tillgänglighet till alkohol och försäljning av billig alkohol

48. Europeiska regionkommittén påpekar att socioekonomiskt sårbara grupper och unga drabbas hårdare av ohälsa och vill förhindra ökad ojämlikhet i hälsa. Ett problem är alltför lågt prissatt och lättillgänglig alkohol, vilket riskerar att leda till hög alkoholkonsumtion som i sin tur kan leda till leverskador och för tidig död⁽¹⁹⁾. Medlemsstaterna kan överväga gemensamma åtgärder inklusive forskning för att förhindra försäljning av mycket billig alkohol, vilket omfattar försäljning via internet.

49. Europeiska regionkommittén konstaterar att tillgänglighet till alkohol har betydelse för nivåer av skadligt alkoholbruk och alkoholrelaterade skador. Forskning visar att ökad tillgänglighet till alkohol leder till ökad konsumtion med ökad ohälsa och skador som följd⁽²⁰⁾.

50. Europeiska regionkommittén anser att medlemsstaterna kan stärka restriktioner och tillsyn av försäljning och köp ytterligare även om flertalet medlemsstater har en åldersgräns på 18 år. Andra möjligheter är att begränsa antalet försäljningsställen, att förbjuda alkoholkonsumtion och alkoholförsäljning på offentliga platser med angivande av tidsramar, att begränsa öppettider och serveringstillstånd samt att tillämpa en ansvarsfull alkoholserving genom utbildning för yrkesverksamma, återförsäljare och hotell- och restaurangbranschen. Restriktioner bör kompletteras med tillsyn av efterlevnad.

Förebyggande arbete på arbetsplatsen

51. Europeiska regionkommittén noterar att riskbruk, missbruk och beroende av alkohol ökar risken för både sjukfrånvaro och sämre arbetsprestation samt inverkar negativt på andra personer. Alkoholpåverkade personer är en säkerhetsrisk och inblandade i 20 till 25 procent av alla arbetsplatsolyckor. Arbetsplatsen är en viktig arena för förebyggande åtgärder mot skadligt bruk⁽²¹⁾.

⁽¹⁹⁾ http://www.easl.eu/medias/EASLimg/News/3f9dd90221ef292_file.pdf

⁽²⁰⁾ Se fotnot 4.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/health/alcohol/docs/science_02_en.pdf

52. ReK framhåller att man bör överväga möjligheten att en lagöverträdare deltar i utbildningsprogram som ett alternativ till böter eller andra kontrollerande åtgärder, särskilt om den misstänkte lagöverträdaren är minderårig.

53. ReK betonar att man på arbetsplatsen bör ta itu med alkoholanvändning genom tidiga insatser. Arbetsplatserna bör ha instruktioner för hur de ska agera i en sådan situation. Detta skulle vara bra förebyggande företagshälsovård.

54. Europeiska regionkommittén framhåller att den offentliga sektorn kan vara föregångare i det alkoholförebyggande arbetet för en trygg och säker arbetsmiljö, inte minst då många arbetstagare i sektorn tillhandahåller viktiga välfärdstjänster för medborgarna.

Förebyggande arbete inom hälso- och sjukvården

55. Europeiska regionkommittén ser behov av tillgång till tidiga insatser, vård och behandling samt att barn till föräldrar i behandling för alkoholberoende- och missbruk ska uppmärksammas och erbjudas råd och stöd. Ett sätt att förebygga sjukdom är att främja hälsosamma levnadsvanor genom att erbjuda stöd att förändra riskbruk av alkohol.

56. Kommittén anser det vara nödvändigt att i arbetslivet främja avtal mellan fackföreningar och arbetsgivarorganisationer som gör arbetsgivaren delaktig i de förebyggande åtgärder som utformas.

57. Europeiska regionkommittén konstaterar att alkoholrelaterade leversjukdomar ofta drabbar människor i arbetsför ålder. Det finns också ett medicinskt samband mellan alkoholmissbruk och många andra allvarliga sjukdomar: cancer, hjärt-kärlsjukdomar och psykisk ohälsa ⁽²²⁾.

Trafiksäkerhet

58. Europeiska regionkommittén påpekar att promillegränser i trafiken, informationsinsatser och utbildning samt tillsyn bidrar till högre trafiksäkerhet. Alkohol i trafiken ligger bakom 25 procent av alla dödliga bilolyckor inom EU ⁽²³⁾.

59. Europeiska regionkommittén är positiv till studien om alkohol och hur de kan minska antalet alkoholrelaterade trafikolyckor som kommissionen publicerade 2014 ⁽²⁴⁾.

60. Europeiska regionkommittén anser att ytterligare steg kan tas för att gemensamt öka trafiksäkerheten i EU, bland annat genom att följa upp alkoholrelaterade trafikolyckor och dela erfarenheter mellan medlemsstater om effektiva åtgärder inom området. Det är viktigt att nya bilförare har kunskap om konsekvenserna av alkohol i trafiken.

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽²²⁾ http://www.eurocare.org/library/updates/eurocare_eu_alcohol_strategy2

⁽²³⁾ http://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/behaviour/fitness_to_drive/index_en.htm

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/behavior/study_alcohol_interlock.pdf

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

121:A PLENARSESSIONEN DEN 8–9 FEBRUARI 2017

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Reform av det gemensamma europeiska asylsystemet – paket II och en unionsram för vidarebosättning

(2017/C 207/13)

Föredragande: Vincenzo Bianco (IT-PES), borgmästare, Catania**Referensdokument:** Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (omarbetning)

COM(2016) 465 final

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet och om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

COM(2016) 466 final

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU

COM(2016) 467 final

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en unionsram för vidarebosättning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014

COM(2016) 468 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

COM(2016) 466 final (kriterier för beviljande av skydd)

Ändringsrekommendation 1

Artikel 8.3 – Internt skydd

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Vid prövningen av om en sökande känner en välgrundad fruktan för förföljelse eller löper en verklig risk för att lida allvarlig skada, eller har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada i en del av ursprungslandet i enlighet med punkt 1, ska beslutande myndigheter, när de fattar beslut om ansökan, beakta de allmänna omständigheter som råder i den delen av landet och sökandens personliga förhållanden i enlighet med artikel 4. För detta ändamål ska beslutande myndigheter säkerställa att exakt och uppdaterad information erhålls från alla relevanta källor, inbegripet tillgänglig information på unionsnivå om ursprungsländer och den gemensamma analys av information om ursprungsländer som avses i artiklarna 8 och 10 i förordning (EU) XXX/XX [Förordning om Europeiska unionens asylbyrå] samt information och vägledning som utfärdats av Förenta nationernas flyktingkommissariat.</p>	<p>Vid prövningen av om en sökande känner en välgrundad fruktan för förföljelse eller löper en verklig risk för att lida allvarlig skada, eller har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada i en del av ursprungslandet i enlighet med punkt 1, ska beslutande myndigheter, när de fattar beslut om ansökan, beakta de allmänna omständigheter som råder i den delen av landet och sökandens personliga förhållanden i enlighet med artikel 4. För detta ändamål ska beslutande myndigheter säkerställa att exakt och uppdaterad information erhålls från alla relevanta källor, inbegripet tillgänglig information på unionsnivå om ursprungsländer och den gemensamma analys av information om ursprungsländer som avses i artiklarna 8 och 10 i förordning (EU) XXX/XX [Förordning om Europeiska unionens asylbyrå] samt information och vägledning som utfärdats av Förenta nationernas flyktingkommissariat. Även information och vägledning från oberoende källor och experter får bedömas.</p>

Motivering

Oberoende information och bedömningar kan bidra med uppgifter som inte alltid är tillgängliga genom officiella källor.

Ändringsrekommendation 2

Artikel 15 – Omprövning av flyktingstatus

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>För tillämpningen av artikel 14.1 ska den beslutande myndigheten ompröva flyktingstatusen särskilt</p> <p>(a) om information på unionsnivå om ursprungsländer och gemensam analys av information om ursprungsländer som avses i artiklarna 8 och 10 i förordning (EU) XXX/XX [Förordning om Europeiska unionens asylbyrå] påvisar en väsentlig ändring i ursprungslandet som är av betydelse för sökandens skyddsbehov,</p> <p>(b) vid första förnyelsen av det uppehållstillstånd som utfärdats till en flykting.</p>	<p>För tillämpningen av artikel 14.1 ska den beslutande myndigheten ompröva flyktingstatusen särskilt</p> <p>(a) om information på unionsnivå om ursprungsländer och gemensam analys av information om ursprungsländer som avses i artiklarna 8 och 10 i förordning (EU) XXX/XX [Förordning om Europeiska unionens asylbyrå] påvisar en väsentlig ändring i ursprungslandet som är av betydelse för sökandens skyddsbehov,</p> <p>(b) vid första förnyelsen av det uppehållstillstånd som utfärdats till en flykting, genom ett förenklat förfarande: Om det under det förenklade förfarandet framkommer sådana uppgifter som de som specificeras under led a och som kan leda till att förnyelsen nekas ska förfarandet omedelbart omvandlas till ett ordinarie förfarande och sökanden underrättas om detta; under alla omständigheter ska möjligheten att begära rättslig prövning av den nekade förnyelsen kvarstå.</p>

Motivering

Genom kommissionens förslag införs omprövning av den status som flyktingarna beviljats. Detta sker a) automatiskt när väsentliga förändringar i situationen i ursprungslandet meddelas genom Easo, b) i samtliga fall regelbundet, även om inga förändringar meddelats. I det sistnämnda fallet kan och bör förnyelsen dock ske genom ett förenklat förfarande för att inte belasta flyktingarna med överdrivna bördor och orsaka en känsla av alltför stor instabilitet.

COM(2016) 467 final (gemensamt förfarande för internationellt skydd)**Ändringsrekommendation 3**

Artikel 7.4 – Skyldigheter för sökande

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Sökanden ska meddela den beslutande myndigheten i den medlemsstat där han eller hon är skyldig att uppehålla sig sin bostadsort eller adress eller ett telefonnummer på vilket han eller hon kan nås av den beslutande myndigheten eller andra ansvariga myndigheter. Han eller hon ska underrätta den beslutande myndigheten om eventuella förändringar. Sökanden ska acceptera att ta emot eventuella under rättelser på den senaste bostadsort och adress som han eller hon har uppgivit, särskilt när han eller hon lämnar in en ansökan i enlighet med artikel 28.	Sökanden ska meddela den beslutande myndigheten i den medlemsstat där han eller hon är skyldig att uppehålla sig sin bostadsort eller adress och ett telefonnummer på vilket han eller hon kan nås av den beslutande myndigheten eller andra ansvariga myndigheter. Han eller hon ska underrätta den beslutande myndigheten om eventuella förändringar. Sökanden ska acceptera att ta emot eventuella under rättelser på den senaste bostadsort och adress som han eller hon har uppgivit, särskilt när han eller hon lämnar in en ansökan i enlighet med artikel 28.

Motivering

Sökanden ska meddela såväl bostadsort som adress och inte bara ett telefonnummer, så att personen i god tid kan få information om beslut som berör hans eller hennes aktuella förfarande.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 15.5 – Kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde (vid överklagandet)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Tillhandahållandet av det kostnadsfria rättsliga biståndet och biträdet vid överklagandet kan uteslutas om	Tillhandahållandet av det kostnadsfria rättsliga biståndet och biträdet vid överklagandet kan uteslutas om
(a) sökanden har tillräckliga medel,	(a) sökanden har tillräckliga medel.
(b) <i>ansökan anses sakna rimliga utsikter till framgång,</i>	
(c) <i>överklagandet eller omprövningen sker i andra eller högre instans enligt nationell rätt, inbegripet förnyad behandling eller en ytterligare omprövning.</i>	
<i>Om ett beslut om att inte bevilja kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde fattas av en myndighet som inte är en domstol eller tribunal, med motiveringen att överklagandet anses sakna rimliga utsikter till framgång, ska sökanden ha rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol eller tribunal mot det beslutet, och för detta ha rätt att begära kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde.</i>	<i>Om överklagandet görs av rent instrumentella skäl eller är uppenbart ogrundat får domstolen besluta att upphäva det kostnadsfria rättsliga biståndet och biträdet och att sänka eller dra in den ersättning som staten är skyldig biträdet (om sådan ersättning föreskrivs).</i>

Motivering

Särskilt vid överklagande (såväl i första som i andra instans och/eller i högre instanser) bör beslutet att vägra rätten till rättsligt bistånd fattas på grundval av ett nödvändigtvis strängt kriterium som i minsta möjliga mån är probabilistiskt eller diskretionärt, och det måste vara en domstol som gör denna bedömning.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 33.2 – Prövning av ansökningar

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Den beslutande myndigheten ska fatta beslut om ansökningar om internationellt skydd efter vederbörlig bedömning av huruvida en ansökan kan tas upp till prövning eller vederbörlig sakprövning av ansökan. Den beslutande myndigheten ska pröva ansökningarna objektivt, opartiskt och på individuell basis. Vid prövningen av ansökan ska den beakta följande:</p> <p>(a) Relevanta uttalanden och dokumentation som läggs fram av sökanden, inbegripet upplysningar om huruvida sökanden har utsatts eller kan vara utsatt för förföljelse eller allvarlig skada.</p> <p>(b) All relevant, korrekt och aktuell information som avser den rådande situationen i ursprungslandet och sökanden vid tiden för fattandet av ett beslut om ansökan, inbegripet ursprungslandets lagar och andra författningar och på vilket sätt de tillämpas, samt all annan relevant information som erhållits från Europeiska unionens asylbyrå, FN:s flyktingkommissariat och relevanta internationella människorättsorganisationer, eller från andra källor.</p> <p>(c) Den gemensamma analys av information om ursprungsländer som avses i artikel 10 i förordning (EU) nr XXX/XXX (Förordningen om EU:s asylbyrå).</p> <p>(d) Sökandens individuella ställning och personliga omständigheter, inklusive faktorer såsom bakgrund, kön, ålder, sexuell läggning och könsidentitet, så att det kan bedömas huruvida de handlingar sökanden har blivit utsatt för eller skulle kunna bli utsatt för, på grundval av sökandens personliga omständigheter, skulle innebära förföljelse eller allvarlig skada.</p> <p>(e) Om den sökande efter att ha lämnat ursprungslandet ägnat sig åt en verksamhet, vars enda syfte eller vars huvudsyfte var att skapa de nödvändiga förutsättningarna för att ansöka om internationellt skydd, ska man bedöma om denna verksamhet skulle utsätta den sökande för förföljelse eller allvarlig skada om han eller hon återvänder till det landet.</p>	<p>2. Den beslutande myndigheten ska fatta beslut om ansökningar om internationellt skydd efter vederbörlig bedömning av huruvida en ansökan kan tas upp till prövning eller vederbörlig sakprövning av ansökan. Den beslutande myndigheten ska pröva ansökningarna objektivt, opartiskt och på individuell basis. Vid prövningen av ansökan ska den beakta följande:</p> <p>(a) Relevanta uttalanden och dokumentation som läggs fram av sökanden, inbegripet upplysningar om huruvida sökanden har utsatts eller kan vara utsatt för förföljelse eller allvarlig skada.</p> <p>(b) All relevant, korrekt och aktuell information som avser den rådande situationen i ursprungslandet och sökanden vid tiden för fattandet av ett beslut om ansökan, inbegripet ursprungslandets lagar och andra författningar och på vilket sätt de tillämpas, samt all annan relevant information som erhållits från Europeiska unionens asylbyrå, FN:s flyktingkommissariat och relevanta internationella människorättsorganisationer, eller från andra källor.</p> <p>(c) Den gemensamma analys av information om ursprungsländer som avses i artikel 10 i förordning (EU) nr XXX/XXX (Förordningen om EU:s asylbyrå).</p> <p>(d) Sökandens individuella ställning och personliga omständigheter, inklusive faktorer såsom bakgrund, kön, ålder, sexuell läggning och könsidentitet, så att det kan bedömas huruvida de handlingar sökanden har blivit utsatt för eller skulle kunna bli utsatt för, på grundval av sökandens personliga omständigheter, skulle innebära förföljelse eller allvarlig skada.</p> <p>(e) Om den sökande efter att ha lämnat ursprungslandet ägnat sig åt en verksamhet, vars enda syfte eller vars huvudsyfte var att skapa de nödvändiga förutsättningarna för att ansöka om internationellt skydd, ska man bedöma om denna verksamhet skulle utsätta den sökande för förföljelse eller allvarlig skada om han eller hon återvänder till det landet.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(f) Om man rimligen kan förvänta sig att den sökande begagnar sig av skyddet i ett annat land där han eller hon kan hävda medborgarskap.</p>	<p>(f) Om man rimligen kan förvänta sig att den sökande begagnar sig av skyddet i ett annat land där han eller hon kan hävda medborgarskap.</p> <p>(g) <i>Uttalanden som bestyrks genom officiella dokument och dokumentation som läggs fram av sökanden i syfte att visa på preferenser, familjeband, kontakter med grupper från samma ursprungsland och språk- eller yrkesfärdigheter som kan underlätta integrationen i en eller flera mottagande medlemsstater.</i></p>

Motivering

Ändringsrekommendationen ligger i linje med den i yttrandet om omarbetningen av Dublinförordningen, som redan antagits av CIVEX-utskottet, enligt vilken sökandens preferenser och band bör beaktas även för att fastställa den ansvariga medlemsstaten.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 34 – Prövningsförfarandets varaktighet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Prövningen för att fastställa huruvida en ansökan kan tas upp till prövning i enlighet med artikel 36.1 ska inte pågå längre än en månad från det att en ansökan inlämnas.</p> <p><i>Tidsfristen för en sådan granskning ska vara tio arbetsdagar om den första medlemsstat i vilken en ansökan om internationellt skydd lämnats in, i enlighet med artikel 3.3 a i förordning (EU) nr XXX/XXX (Dublinförordningen), tillämpar begreppet första asylland eller säkert tredjeland såsom avses i artikel 36.1 a och b.</i></p> <p>2. Den beslutande myndigheten ska säkerställa att ett prövningsförfarande i sak avslutas så snart som möjligt och inte senare än sex månader från inlämnandet av en ansökan, utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.</p> <p>3. Den beslutande myndigheten får förlänga tidsfristen på sex månader med högst tre månader, om</p> <p>(a) ett oproportionerligt stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, med följden att det i praktiken blir svårt att avsluta förfarandet inom sexmånadersfristen,</p> <p>(b) ärendet involverar komplexa faktiska eller rättsliga omständigheter.</p>	<p>1. Prövningen för att fastställa huruvida en ansökan kan tas upp till prövning i enlighet med artikel 36.1 ska inte pågå längre än en månad från det att en ansökan inlämnas.</p> <p>2. Den beslutande myndigheten ska säkerställa att ett prövningsförfarande i sak avslutas så snart som möjligt och inte senare än sex månader från inlämnandet av en ansökan, utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.</p> <p>3. Den beslutande myndigheten får förlänga tidsfristen på sex månader med högst ytterligare sex månader, om</p> <p>(a) ett oproportionerligt stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, med följden att det i praktiken blir svårt att avsluta förfarandet inom sexmånadersfristen,</p> <p>(b) ärendet involverar komplexa faktiska eller rättsliga omständigheter.</p>

Motivering

De olika tidsfristerna kan undergräva utövandet av rätten till försvar genom att öka det rättsliga biträdets börda när det gäller att kontrollera och uppdatera klientens situation.

Med tanke på möjligheten att det uppstår krissituationer eller situationer med alltför många anläggningar är det, även om man beaktar det särskilda stödet från Easo eller andra medlemsstater, tillrådligt att öka förfarandets maximala varaktighet från nio månader till (sammanlagt) ett år.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 36.2 – Beslut om huruvida en ansökan kan tas upp till prövning **och om ansvar**

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
En ansökan ska inte prövas i sak i fall då en ansökan inte prövas i enlighet med förordning (EU) nr XXX/XXX (Dublinförordningen), inbegripet när en annan medlemsstat har beviljat sökanden internationellt skydd eller en ansökan nekas prövning i enlighet med punkt 1.	En ansökan ska inte prövas i sak i fall då en ansökan inte prövas i enlighet med förordning (EU) nr XXX/XXX (Dublinförordningen), inbegripet när en annan medlemsstat har beviljat sökanden internationellt skydd eller en ansökan nekas prövning i enlighet med punkt 1 eller när sökanden i enlighet med artikel 7 i förordning (EU) nr XXX/XXX (Dublinförordningen) har uttryckt en preferens för en eller flera mottagande medlemsstater där Easos kvartalsvisa uppgifter visar att tröskeln enligt artiklarna 7 och 35 i den förordningen inte har uppnåtts.

Motivering

Även i detta fall ligger ändringsrekommendationen i linje med yttrandet om förslaget till omarbetning av Dublinförordningen, som redan antagits av CIVEX-utskottet. I ovannämnda fall tillfaller prövningen i sak den stat som utsetts på grundval av kriteriet om preferens/land och inte det första ankomstlandet, som enbart behöver sörja för överföringen av sökanden till det ansvariga landet.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 39 – Implicit återkallande av ansökningar

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Den beslutande myndigheten ska avslå en ansökan som avstådd om	1. Den beslutande myndigheten ska avslå en ansökan som avstådd om
[...]	[...]
2. Under de omständigheter som avses i punkt 1 ska den beslutande myndigheten avbryta prövningen av ansökan och sända ett skriftligt meddelande till sökanden på hans eller hennes bostadsort eller adress enligt artikel 7.4, och underrätta sökanden om att prövningen av hans eller hennes ansökan har avbrutits och att ansökan kommer att avslås slutgiltigt såsom avstådd om inte sökanden rapporterar till den beslutande myndigheten inom en månad från den dag då det skriftliga meddelandet sändes.	2. Under de omständigheter som avses i punkt 1 ska den beslutande myndigheten avbryta prövningen av ansökan och sända ett skriftligt meddelande till sökanden på hans eller hennes bostadsort eller adress enligt artikel 7.4, och underrätta sökanden om att prövningen av hans eller hennes ansökan har avbrutits och att ansökan kommer att avslås slutgiltigt såsom avstådd om inte sökanden rapporterar till den beslutande myndigheten inom två månader från den dag då det skriftliga meddelandet sändes.
3. Om sökanden inom denna frist på en månad rapporterar till den beslutande myndigheten och visar att hans eller hennes underlåtenhet berodde på omständigheter som han eller hon inte rådde över, ska den beslutande myndigheten återuppta prövningen av ansökan.	3. Om sökanden inom denna frist på två månader rapporterar till den beslutande myndigheten och visar att hans eller hennes underlåtenhet berodde på omständigheter som han eller hon inte rådde över, ska den beslutande myndigheten återuppta prövningen av ansökan.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
4. Om sökanden inte inom denna frist på en månad rapporterar till den beslutande myndigheten och inte visar att hans eller hennes underlåtenhet berodde på omständigheter som han eller hon inte rådde över, ska den beslutande myndigheten anse att ansökan har återkallats implicit.	4. Om sökanden inte inom denna frist på två månader rapporterar till den beslutande myndigheten och inte visar att hans eller hennes underlåtenhet berodde på omständigheter som han eller hon inte rådde över, ska den beslutande myndigheten anse att ansökan har återkallats implicit.

Motivering

De kommunikationssvårigheter som sökanden kan möta gör att en frist som ger bättre garantier bör införas.

Ändringsrekommendation 9

Artikel 43 – Undantag från rätten att stanna kvar vid efterföljande ansökningar

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Utan att det ska hindra tillämpningen av principen om "non-refoulement" får medlemsstaterna medge ett undantag från rätten att stanna kvar på deras territorium och göra ett undantag från artikel 54.1, om	Utan att det ska hindra tillämpningen av principen om "non-refoulement" får medlemsstaterna medge ett undantag från rätten att stanna kvar på deras territorium och göra ett undantag från artikel 54.1, om
(a) en följande ansökan har nekats prövning av den beslutande myndigheten eller avslagits som uppenbart ogrundad,	(a) en följande ansökan har nekats prövning av den beslutande myndigheten eller avslagits som uppenbart ogrundad,
(b) en andra eller ytterligare efterföljande ansökan görs i någon medlemsstat efter ett slutgiltigt beslut om att en tidigare efterföljande ansökan nekas prövning eller avslås som ogrundad eller uppenbart ogrundad.	(b) en andra eller ytterligare efterföljande ansökan görs i någon medlemsstat efter ett slutgiltigt beslut om att en tidigare efterföljande ansökan nekas prövning eller avslås som ogrundad eller uppenbart ogrundad. Bestämmelsen i led b ska inte gälla då den tidigare ansökan lämnades in före denna förordnings ikraftträdande och sökanden i föreliggande fall inte fått rättsligt bistånd.

Motivering

Med tanke på att kraven på information, biträde och bistånd införs på alla nivåer först genom kommissionens aktuella paket med förslag bör staterna inte kunna neka rätten att stanna kvar på deras territorium när sökanden inte fått rättsligt bistånd vid sin första ansökan.

Ändringsrekommendation 10

Artikel 45.3 – Begreppet säkert tredjeland

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Den beslutande myndigheten ska betrakta ett tredjeland som ett säkert tredjeland för en särskild sökande, efter en individuell prövning av ansökan, endast om den har övertygat sig om tredjelandets säkerhet för en särskild sökande i enlighet med de kriterier som anges i punkt 1 och det har fastställts att	Den beslutande myndigheten ska betrakta ett tredjeland som ett säkert tredjeland för en särskild sökande, efter en individuell prövning av ansökan, endast om den har övertygat sig om tredjelandets säkerhet för en särskild sökande i enlighet med de kriterier som anges i punkt 1 och det har fastställts att
a) sökanden har en anknytning till det berörda tredjelandet som gör att det skulle vara rimligt för denne att resa till det landet, bland annat därför att sökanden har transiterat genom detta tredjeland, som ligger geografiskt nära sökandens ursprungsland,	a) sökanden har en anknytning till det berörda tredjelandet som gör att det skulle vara rimligt för denne att resa till det landet, bland annat därför att sökanden har vistats där under betydande tid eller har band eller kontakter med släktingar eller landsmän där,

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
b) sökanden inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert tredjeland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter.	b) sökanden inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert tredjeland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter.

Motivering

Att bara ha transiterat genom ett tredjeland under resan till EU (eller att ha stannat till där enbart under den tid som krävdes för att förbereda avresan) kan inte anses vara ett tillräckligt kriterium för att skicka tillbaka sökanden till landet i fråga.

Ändringsrekommendation 11

Artikel 53.6 – Rätten till ett effektivt rättsmedel

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Sökanden ska lämna in överklaganden mot varje beslut som anges i punkt 1	Sökanden ska lämna in överklaganden mot varje beslut som anges i punkt 1
a) inom en vecka , mot ett beslut om att neka en efterföljande ansökan prövning eller mot ett beslut om att avslå ansökan som ogrundad,	a) inom femton dagar , mot ett beslut om att neka en efterföljande ansökan prövning eller mot ett beslut om att avslå ansökan som ogrundad,
b) inom två veckor , mot ett beslut om att neka en ansökan prövning, eller mot ett beslut om att avslå en ansökan som uttryckligen återkallad eller som avstådd, eller mot ett beslut som avslår en ansökan som ogrundad eller uppenbart ogrundad med avseende på flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, till följd av ett påskyndat prövningsförfarande eller ett gränsförfarande eller medan sökanden hålls i förvar,	b) inom femton dagar , mot ett beslut om att neka en ansökan prövning, eller mot ett beslut om att avslå en ansökan som uttryckligen återkallad eller som avstådd, eller mot ett beslut som avslår en ansökan som ogrundad eller uppenbart ogrundad med avseende på flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, till följd av ett påskyndat prövningsförfarande eller ett gränsförfarande eller medan sökanden hålls i förvar,
c) inom en månad, mot ett beslut om att avslå en ansökan som ogrundad med avseende på flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, om prövningen inte påskyndats, eller mot ett beslut om att återkalla internationellt skydd.	c) inom en månad, mot ett beslut om att avslå en ansökan som ogrundad med avseende på flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, om prövningen inte påskyndats, eller mot ett beslut om att återkalla internationellt skydd.
När det gäller led b får medlemsstaterna föreskriva att beslut som fattats i enlighet med ett gränsförfarande ska bli föremål för granskning ex officio.	När det gäller led b får medlemsstaterna föreskriva att beslut som fattats i enlighet med ett gränsförfarande ska bli föremål för granskning ex officio.
De tidsfrister som fastställs i detta stycke ska löpa från den dag då den beslutande myndighetens beslut delges sökanden, eller från den tidpunkt då den juridiske rådgivaren eller annan rådgivare utnämns, om sökanden har lämnat in en begäran om kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde.	De tidsfrister som fastställs i detta stycke ska löpa från den dag då den beslutande myndighetens beslut delges sökanden, eller från den tidpunkt då den juridiske rådgivaren eller annan rådgivare utnämns, om sökanden har lämnat in en begäran om kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde.

Motivering

Bland annat mot bakgrund av domstolens rättspraxis bör man införa lämpliga minimifrister som inte skiljer sig åt.

COM(2016) 465 final (mottagningsvillkor)

Ändringsrekommendation 12

Artikel 7.5 – Bosättning och rörelsefrihet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska kräva att sökande underrättar behöriga myndigheter om sin aktuella bosättningsort eller adress eller om ett telefonnummer på vilket de kan nås, och så snart som möjligt meddelar dessa myndigheter eventuell ändring av telefonnummer eller adressändring.	Medlemsstaterna ska kräva att sökande underrättar behöriga myndigheter om sin aktuella bosättningsort eller adress och om ett telefonnummer på vilket de kan nås, samt så snart som möjligt meddelar dessa myndigheter eventuell ändring av telefonnummer och adressändring.

Motivering

Sökanden ska meddela såväl bostadsort som adress och inte bara ett telefonnummer, så att personen i god tid kan få information om beslut som berör hans eller hennes aktuella förfarande.

Ändringsrekommendation 13

Artikel 19 – Ersättande, inskränkning eller indragning av materiella mottagningsvillkor

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. När det gäller sökande som är skyldiga att befinna sig på medlemsstaternas territorium i enlighet med förordning (EU) nr XXX/XXX [Dublinförordningen], får medlemsstaterna, i de situationer som beskrivs i punkt 2</p> <p>(a) ersätta inkvartering, mat, kläder och andra nödvändiga artiklar utöver mat som tillhandahålls i form av ekonomiska bidrag och kuponger med materiella mottagningsvillkor in natura, eller</p> <p>(b) inskränka eller i vederbörligen motiverade undantagsfall dra in dagersättning.</p> <p>2. Punkt 1 ska tillämpas om en sökande</p> <p>(a) lämnar den bostadsort som fastställts av den behöriga myndigheten utan att meddela denna eller om begärt tillstånd inte har erhållits, eller avviker, eller</p> <p>(b) underlåter att uppfylla sin anmälningsplikt eller att följa uppmaningar att tillhandahålla information eller komma till en personlig intervju angående asylförfarandet under en rimlig period som fastställs i nationell rätt, eller</p> <p>(c) har lämnat in en efterföljande ansökan som avses i artikel [4.2 i] i förordning (EU) nr XXX/XXX [förordningen om förfaranden], eller</p> <p>(d) har dolt finansiella tillgångar, och därigenom orättmätigt kommit i åtnjutande av materiella mottagningsvillkor, eller</p> <p>(e) allvarligt har brutit mot förläggningens regler eller har uppträtt mycket våldsamt, eller</p>	<p>1. När det gäller sökande som är skyldiga att befinna sig på medlemsstaternas territorium i enlighet med förordning (EU) nr XXX/XXX [Dublinförordningen], får medlemsstaterna, i de situationer som beskrivs i punkt 2</p> <p>(a) ersätta inkvartering, mat, kläder och andra nödvändiga artiklar utöver mat som tillhandahålls i form av ekonomiska bidrag och kuponger med materiella mottagningsvillkor in natura, eller</p> <p>(b) inskränka dagersättning.</p> <p>2. Punkt 1 ska tillämpas om en sökande</p> <p>(a) lämnar den bostadsort som fastställts av den behöriga myndigheten utan att meddela denna eller om begärt tillstånd inte har erhållits, eller avviker för en rimlig tidsperiod som fastställs i nationell lagstiftning, eller</p> <p>(b) underlåter att uppfylla sin anmälningsplikt eller att följa uppmaningar att tillhandahålla information eller komma till en personlig intervju angående asylförfarandet under en rimlig period som fastställs i nationell rätt, eller</p> <p>(c) har lämnat in en efterföljande ansökan som avses i artikel [4.2 i] i förordning (EU) nr XXX/XXX [förordningen om förfaranden], eller</p> <p>(d) har dolt finansiella tillgångar, och därigenom orättmätigt kommit i åtnjutande av materiella mottagningsvillkor, eller</p> <p>(e) allvarligt har brutit mot förläggningens regler eller har uppträtt mycket våldsamt, eller</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(f) underlåter att delta i obligatoriska integrationsåtgärder, eller</p> <p>(g) inte har efterlevt den skyldighet som fastställs i artikel [4.1] i förordning (EU) nr XXX/XXX [Dublinförordningen] och utan tillräckliga skäl har rest till en annan medlemsstat och lämnat in en ansökan där, eller</p> <p>(h) har återsänts efter att ha avvikit till en annan medlemsstat.</p>	<p>(f) underlåter att delta i obligatoriska integrationsåtgärder, eller</p> <p>(g) inte har efterlevt den skyldighet som fastställs i artikel [4.1] i förordning (EU) nr XXX/XXX [Dublinförordningen] och utan tillräckliga skäl har rest till en annan medlemsstat och lämnat in en ansökan där, eller</p> <p>(h) har återsänts efter att ha avvikit till en annan medlemsstat.</p>
<p>I fall enligt a och b ovan ska det, om den sökande spåras upp eller frivilligt anmäler sig till den behöriga myndigheten, fattas ett motiverat beslut baserat på orsakerna till försvinnandet angående återinförande av vissa av de, eller alla, materiella mottagningsvillkor som ersatts, inskränkts eller dragits in.</p>	<p>I fall enligt a och b ovan ska det, om den sökande spåras upp eller frivilligt anmäler sig till den behöriga myndigheten, fattas ett motiverat beslut baserat på orsakerna till försvinnandet angående återinförande av vissa av de, eller alla, materiella mottagningsvillkor som ersatts, inskränkts eller dragits in.</p>
<p>3. Beslut om ersättande, inskränkning eller indragning av materiella mottagningsvillkor ska fattas på objektiv och opartisk grund efter prövning av det enskilda ärendet och innefatta en motivering. Beslut ska grundas på den berörda personens speciella situation, särskilt när det gäller sökande med särskilda mottagandebehov, med beaktande av proportionalitetsprincipen. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter säkerställa tillträde till sjukvård i enlighet med artikel 18 och säkerställa värdiga levnadsvillkor för alla sökande.</p>	<p>3. Beslut om ersättande, inskränkning eller indragning av materiella mottagningsvillkor ska fattas på objektiv och opartisk grund efter prövning av det enskilda ärendet och innefatta en motivering. Beslut ska grundas på den berörda personens speciella situation, särskilt när det gäller sökande med särskilda mottagandebehov, med beaktande av proportionalitetsprincipen. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter säkerställa tillträde till sjukvård i enlighet med artikel 18 och säkerställa värdiga levnadsvillkor för alla sökande.</p>
<p>4. Medlemsstaterna ska se till att materiella mottagningsvillkor inte ersätts, inskränkts eller dras in förrän ett beslut har fattats i enlighet med punkt 3.</p>	<p>4. Medlemsstaterna ska se till att materiella mottagningsvillkor inte ersätts, inskränkts eller dras in förrän ett beslut har fattats i enlighet med punkt 3.</p>

Motivering

Att en sökande avvikit bör rapporteras först vid frånvaro under en längre tid för att undvika att tillfällig eller nödvändig frånvaro leder till ett överdrivet straff. När det gäller ersättningen föreslår vi enbart en möjlighet att inskränka den, eftersom ett fullständigt indragande skulle kunna skapa situationer med social instabilitet.

Ändringsrekommendation 14

Artikel 23 – Ensamkommande barn

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Ensamkommande barn</p> <p>Medlemsstaterna ska så snart som möjligt och senast fem arbetsdagar från det att ett ensamkommande barn lämnar in en ansökan om internationellt skydd vidta åtgärder för att se till att ensamkommande barn har en förmyndare som företräder och hjälper dem att ta tillvara sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv.</p>	<p>Ensamkommande barn</p> <p>Medlemsstaterna ska senast fem arbetsdagar från det att ett ensamkommande barn lämnar in en ansökan om internationellt skydd, eller i annat fall så snart som möjligt, vidta åtgärder för att se till att ensamkommande barn har en företrädare eller referensperson som företräder och hjälper dem att ta tillvara sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>Medlemsstaterna ska under en övergångsperiod till dess att en företrädare eller referensperson har förordnats sörja för att varje lämplig form av biträde som tillhandahålls av medlemsstaterna och är i överensstämmelse med lagstiftningen, som ska se till barnets bästa, i brådskande ärenden som kan orsaka irreparabel skada för barnet, också är tillräcklig för att uppfylla målen i detta direktiv.</i></p>

Motivering

I tider av högt mottagande av ensamkommande barn kan det vara nödvändigt att undvika att fastställa bindande tidsfrister för utnämning av en referensperson. Begreppet förmyndare och själva termen kan verka vilseledande och vara oförenlig med lagstiftningen i många medlemsstater, och bör därför ändras till "referensperson".

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén understryker att det behövs en heltäckande och övergripande strategi som främjar hållbarheten i politiken för asyl och integration av asylsökande och som gör unionen som helhet delaktig inom ramen för ett system med verklig solidaritet även mellan medlemsstaterna.
2. Kommittén understryker också det mycket stora direkta intresset hos de regionala och lokala myndigheterna, som är nödvändiga partner för medlemsstaterna och EU när det gäller hantering och mottagande av asylsökande, av en rättvis och transparent reglering av frågan med respekt för villkoren för social samlevnad och individens grundläggande rättigheter. Vi betonar också att de lokala myndigheterna, som garanterar medborgarnas rättigheter i allmänhet, kan uppfylla denna uppgift bättre om de kan hänvisa till en rättslig grund i EU-lagstiftningen och får tillgång till tillräckliga medel för att garantera medborgarnas säkerhet och de asylsökandes grundläggande rättigheter.
3. ReK betonar, liksom i yttrandet om det första paketet med förslag, behovet av hållbara lösningar som angriper frågan på ett strukturellt sätt, där man överger illusionen att det handlar om att hantera enskilda nödsituationer. Även om kommittén uppskattar kommissionens ansträngningar för att tillhandahålla lösningar ställd inför den akuta situationen och de politiska påtryckningar som följer av denna, anser ReK därför att det behövs mer djupgående överväganden som går till grunden med problemet, med beaktande av de internationella förpliktelserna, migranternas rättigheter och behoven hos de olika styresnivåerna i hela unionen, utan att av formella eller principiella skäl överbelasta gränsstaterna eller de stater som är mest exponerade för eller eftertraktade av asylsökande.
4. Kommittén välkomnar tillnärmningen och förenhetligandet av villkoren för bistånd till sökandena, bl.a. för att motverka sekundär förflyttning inom EU. Vi anser dock att det är otillräckligt med en strategi som enbart bygger på utjämning av de materiella villkoren och påföljder vid otillåtna sekundära förflyttningar.
5. För att främja integrationen och i möjligaste mån i grunden undanröja orsakerna till sekundär förflyttning är det viktigt och nödvändigt att beakta sökandenas faktiska band, yrkesfärdigheter och preferenser beträffande en eller flera medlemsstater, såsom ReK redan framhållit i sitt yttrande om kommissionens första paket med förslag. Kommittén understryker i detta syfte vikten av att i samarbete med sökandena samla in uppgifter som är av betydelse för att underlätta deras sociala och yrkesmässiga integration.
6. Kommittén välkomnar visserligen påskyndandet av förfarandena för att pröva ansökningarna om internationellt skydd, men betonar att detta inte får medföra en inskränkning av de grundläggande rättigheterna och att de summariska förfarandena som föreskrivs i paketet med förslag måste tillämpas med yttersta försiktighet och efter en noggrann kontroll av att förutsättningarna för deras användning är uppfyllda.
7. Kommittén hyser stora betänkligheter beträffande den lagstiftningslösning som valts för den gemensamma ramen för vidarebosättning [COM(2016) 468 final] – antagande av referensramen genom en rådsakt och genomförande genom ett kommissionsbeslut – som utesluter Europaparlamentet och är ovanlig inom detta område, till skillnad från inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

8. ReK välkomnar kommissionens förslag med syftet att underlätta tillträdet till arbetsmarknaden och till utbildning, även yrkesutbildning, för personer som beviljats internationellt skydd. Vi uppmanar även kommissionen och medlemsstaterna att införa effektiva och flexibla mekanismer som möjliggör erkännande av examensbevis och yrkeskvalifikationer, vilket skulle underlätta för personer som ansöker om internationellt skydd att få tillgång till arbetsmarknaden.
9. Kommittén välkomnar att Easo ges en större roll när det gäller att stödja medlemsstaterna.
10. ReK välkomnar att man uttryckligen föreskriver en allmän rätt till rättsligt bistånd och framhåller dess potentiella positiva effekt även när det gäller minskad tidsåtgång och färre överklaganden till domstol.
11. Kommittén rekommenderar att genomförandet av åtgärderna beträffande mottagningsvillkor ska stödjas av en förstärkt tillgång till och ökade medel från EU-fonderna, med förenklad tillgång för regionerna och de lokala myndigheterna, som måste få rätt förutsättningar att erbjuda asylsökande och nyanlända ett bra mottagande.
12. Kommittén välkomnar att kommissionens förslag i princip beaktar ensamkommande barns intressen och deras bästa och bland annat föreskriver att en företrädare eller referensperson ska förordnas så snabbt som möjligt. Under perioder då EU tar emot många ensamkommande barn kan det dock visa sig bli nödvändigt att inte fastställa någon strikt tidsfrist för förordnandet. I många medlemsstater sker förordnandet genom ett rättsligt förfarande. I ett sådant förfarande ingår relevanta rättssäkerhetsgarantier, såsom tolkning samt särskilda utredningskrav, som inte kan genomföras inom den tidsfrist som kommissionen föreslår.
13. ReK erkänner att förslagen respekterar subsidiaritetsprincipen genom att de på ett heltäckande sätt hanterar gränsöverskridande problem såsom solidaritet mellan medlemsstaterna, byggande av ett mer integrerat asylsystem och förstärkning av informationsutbytet mellan medlemsstaterna. Dessa mål skulle inte kunna uppnås av medlemsstaterna på egen hand. De föreslagna åtgärderna, som fastställer enhetliga regler som gäller för hela EU, är också förenliga med proportionalitetsprincipen. Kommittén önskar fortlöpande övervakning under hela beslutsprocessen för att kontrollera respekten för dessa principer.

COM(2016) 467 final

14. Kommittén rekommenderar att man i definitionen av "förmyndare" (artikel 4.2 f) ska framhålla opartiskheten och oberoendet gentemot förvaltningen hos den person eller organisation som utsetts att bistå och företräda ett ensamkommande barn i de förfaranden som föreskrivs i förordningen.
15. ReK rekommenderar att barnet alltid ska bistås även av en advokat vid intervjuerna med den förvaltningsmyndighet som prövar barnets ansökan (artikel 22).
16. Kommittén rekommenderar vidare (även detta i förhållande till artikel 22) att barnets företrädare vid intervjuerna ska vara en person eller ett organ som är oberoende gentemot förvaltningen och som har utsetts på grundval av lagstiftning eller av en rättslig myndighet, enbart i barnets intresse.
17. När det gäller efterföljande ansökningar (artikel 42) rekommenderar ReK att det föreskrivs att man vid den preliminära prövningen av ansökan för att avgöra om den kan tas upp till prövning ska kontrollera om sökanden vid den tidigare ansökan faktiskt fått information och rättsligt bistånd och att avsaknaden av information eller rättsligt bistånd ska anses rättfärdiga den efterföljande ansökan.
18. ReK föreslår att bestämmelsen i artikel 22.4 i förslaget till förordning, i enlighet med vilken en person som agerar förmyndare ska bytas ut endast när de ansvariga myndigheterna anser att han eller hon inte har utfört sitt uppdrag som förmyndare på ett korrekt sätt, ska omarbetas. Exempelvis kan en annan lokal förmyndare förordnas om barnet byter bosättningsort.
19. När det gäller begreppet första asylland rekommenderar kommittén att frasen "har åtnjutit skydd" ska tolkas som att skyddet har beviljats formellt och inte bara har getts i praktiken.
20. När det gäller varaktigheten för det första överklagandet (artikel 55) betonar och rekommenderar ReK att de berörda tidsfristerna inte ska förstås som att de är absoluta och att de (såsom uttryckligen anges i artikeln) inte hindrar en adekvat och fullständig prövning av överklagandet.

COM(2016) 466 final

21. Kommittén motsätter sig starkt införandet av den regelbundna omprövningen och förfarandet för återkallande av internationellt skydd. Dessa kan nämligen inte bara orsaka ytterligare bördor för förvaltningarna (även på lokal och regional nivå) vid genomförandet av förfaranden och uppgifter som rör integration av flyktingar, utan också utgöra en källa till osäkerhet för sökandena. ReK fördömer i detta sammanhang politiska, främlingsfientliga och populistiska uttalanden som leder till våld och som kriminaliserar alla asylsökande, vilket skapar onödiga sociala spänningar. Vi uppmanar myndigheter och politiker att agera på ett ansvarsfullt sätt.

22. ReK hyser stora betänkligheter beträffande införandet av en tidsgräns för det internationella skyddets maximala varaktighet och legitimiteten i detta, och uppmanar medlagstiftarna att ytterligare överväga denna punkt.

23. Vi rekommenderar att man vid återkallande av internationellt skydd överväger möjligheten att medge en längre tidsperiod än den som planeras i kommissionens förslag (t.ex. sex månader) för att få ett uppehållstillstånd på andra grunder (t.ex. arbetssökande), med tanke på att tidsfristen i förslaget är tämligen kort (tre månader).

COM(2016) 465 final

24. Kommittén rekommenderar att man omprövar bestämmelsen i artikel 17a i kommissionens förslag, enligt vilken sökanden inte har rätt till något av de materiella mottagningsvillkor som fastställs i förordningen i någon annan medlemsstat än den ansvariga medlemsstaten, genom att föreskriva att om sökanden kan rättfärdiga sin frånvaro på grund av nödvändighet eller force majeure kan dessa villkor garanteras under en begränsad tid, eventuellt med de inskränkningar som föreskrivs i artikel 19.

25. ReK rekommenderar att bestämmelsen i artikel 23.1 i direktivet, i enlighet med vilken den person som agerar som förmyndare endast ska bytas ut om det är nödvändigt, ska omarbetas. Exempelvis kan en annan lokal förmyndare förordnas om barnet byter bosättningsort.

26. Kommittén rekommenderar att man omprövar bestämmelsen i artikel 17a i kommissionens förslag, enligt vilket medlemsstaterna ska säkerställa en värdig levnadsstandard för alla sökande, genom att ålägga EU och dess medlemsstater att stödja – inte minst ekonomiskt – de lokala myndigheter som bidrar till att säkerställa en värdig levnadsstandard för alla sökande.

COM(2016) 468 final

27. Kommittén rekommenderar att man omprövar valet att utesluta sökande som under de senaste fem åren irreguljärt rest in i EU från vidarebosättning. Med tanke på de många olika olagliga förhållandena i samband med avfärden från grannländerna verkar detta val vara överdrivet strängt gentemot sökandena, som ofta är offer för denna situation.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Upphovsrätt på den digitala inre marknaden

(2017/C 207/14)

Föredragande:	Mauro D'Attis (IT–EPP), ledamot av kommunfullmäktige i Brindisi
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En rättvis, effektiv och konkurrenskraftig europeisk upphovsrättsbaserad ekonomi på den digitala inre marknaden
	COM(2016) 592 final
	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden
	COM(2016) 593 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Förslag till direktiv

Skäl 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<i>Det finns inget behov av att</i> föreskriva ersättning till rättsinnehavare när det gäller användning inom ramen för det undantag för text- och datautvinning som införs genom detta direktiv, eftersom skadan bör vara minimal med beaktandemed beaktande av undantagets art och omfattning.	Medlemsstaterna får föreskriva ersättning till rättsinnehavare när det gäller användning inom ramen för det undantag för text- och datautvinning som införs genom detta direktiv, eftersom skadan – även om den är minimal – med beaktande av undantagets art och omfattning medför en påtaglig fördel för dem som omfattas av undantaget.

Motivering

I skäl 10 i kommissionens text inkluderas även forskningsorganisationer som "deltar i offentlig-privata partnerskap" bland dem som omfattas av undantaget. Det gör att den privata sektorn kan få en indirekt fördel genom undantaget. Därför bör kommissionen inte utesluta en mer öppen syn på frågan om ersättning.

Ändringsrekommendation 2

Förslag till direktiv

Skäl 24

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I samband med dessa licensieringsmekanismer är det viktigt med ett rigoröst och välfungerande system för kollektiv förvaltning. Detta system omfattar i synnerhet regler om god förvaltning, transparens och rapportering samt om regelbunden, omsorgsfull och korrekt fördelning och utbetalning av utestående belopp till enskilda rättsinnehavare, i enlighet med direktiv 2014/26/EU. Ytterligare lämpliga skyddsmekanismer bör vara tillgängliga för alla rättsinnehavare, som bör ges möjlighet att avstå från att tillämpa sådana mekanismer på sina verk eller andra alster. Villkor som är knutna till dessa mekanismer bör inte påverka deras praktiska betydelse för kulturarvsinstitutioner.	I samband med dessa licensieringsmekanismer och till förmån för de berörda rättsinnehavarna är det mycket viktigt med ett rigoröst och välfungerande system för kollektiv förvaltning som i synnerhet bygger på regler om god förvaltning, transparens och rapportering samt om regelbunden, omsorgsfull och korrekt fördelning och utbetalning av utestående belopp till enskilda rättsinnehavare med användning av de tekniska framsteg som står till förfogande för dessa ändamål , i enlighet med direktiv 2014/26/EU. Ytterligare lämpliga skyddsmekanismer bör vara tillgängliga för alla rättsinnehavare, som bör ges möjlighet att avstå från att tillämpa sådana mekanismer på sina verk eller andra alster. Villkor som är knutna till dessa mekanismer bör inte påverka deras praktiska betydelse för kulturarvsinstitutioner.

Motivering

Kommissionen understryker de kollektiva förvaltningsorganisationernas nyckelroll, men bör uttryckligen uppmuntra en mer långtgående modernisering av dessa organisationer. Detta konstaterande görs mot bakgrund av tekniska framsteg som, om de antas och utvecklas fullt ut av förvaltningsorganisationerna, främst skulle förbättra de nuvarande förfarandena för att erhålla licenser samt tilldela och fördela rättigheter, och därmed medlemmarnas välbefinnande.

Ändringsrekommendation 3

Förslag till direktiv

Skäl 38

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>När leverantörer av informationssamhällets tjänster lagrar och ger allmänheten tillgång till upphovsrättskyddade verk eller andra alster som laddats upp av användarna, och därmed går längre än att enbart tillhandahålla fysiska faciliteter och utför en överföring till allmänheten, är de skyldiga att ingå licensavtal med rättsinnehavare, såvida de inte är berättigade till undantag från ansvar enligt artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG ⁽¹⁾.</p> <p>Vad gäller artikel 14 är det nödvändigt att kontrollera om tjänsteleverantören spelar en aktiv roll, bl.a. genom att optimera presentationen av de uppladdade verken eller andra alstren eller genom att marknadsföra dem, oavsett vilken typ av medel som används för ändamålet.</p> <p>För att säkerställa att licensavtal fungerar bör leverantörer av informationssamhällets tjänster som lagrar och tillgängliggör för allmänheten stora mängder upphovsrättsligt skyddade verk eller andra alster som laddats upp av användarna vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att säkerställa skyddet för verk eller andra alster, t.ex. genom införande av effektiv teknik. Denna skyldighet bör även gälla när leverantörer av informationssamhällets tjänster har rätt till undantaget från ansvar i artikel 14 i direktiv 2000/31/EG.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden, EGT L 178, 1.7.2000, s. 1.</p>	<p>När leverantörer av informationssamhällets tjänster lagrar och ger allmänheten tillgång till upphovsrättskyddade verk eller andra alster som laddats upp av användarna, och därmed går längre än att enbart tillhandahålla fysiska faciliteter och utför en överföring till allmänheten, är de skyldiga att ingå licensavtal med rättsinnehavare, såvida de inte är berättigade till undantag från ansvar enligt artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG ⁽¹⁾.</p> <p>Vad gäller artikel 14 är det nödvändigt att kontrollera om tjänsteleverantören spelar en aktiv roll, bl.a. genom att optimera presentationen av de uppladdade verken eller andra alstren eller genom att marknadsföra dem, oavsett vilken typ av medel som används för ändamålet.</p> <p>För att säkerställa att licensavtal fungerar bör leverantörer av informationssamhällets tjänster som lagrar och tillgängliggör för allmänheten stora mängder upphovsrättsligt skyddade verk eller andra alster som laddats upp av användarna vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att säkerställa skyddet för verk eller andra alster, t.ex. genom införande av effektiv teknik som möjliggör en rättvis omfördelning av värdet till rättsinnehavarna. Denna skyldighet bör även gälla när leverantörer av informationssamhällets tjänster har rätt till undantaget från ansvar i artikel 14 i direktiv 2000/31/EG.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden, EGT L 178, 1.7.2000, s. 1.</p>

Motivering

I artikel 13.3 framhåller kommissionen med rätta vikten av att fastställa praxis för innehållsigenkänning.

Nära knuten till denna aspekt är frågan om omfördelning till rättsinnehavarna av det värde som skapats av verken efter igenkännandet. För att uppnå större enhetlighet mellan de båda punkterna (skäl 38 och artikel 13.3) anser vi att denna detalj bör klargöras i texten, eftersom själva igenkännandet av verken bara är den första länken i värdekedjan.

Ändringsrekommendation 4

Förslag till direktiv

Artikel 3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Medlemsstaterna ska föreskriva ett undantag till de rättigheter som fastställs i artikel 2 i direktiv 2001/29/EG, artiklarna 5 a och 7.1 i direktiv 96/9/EG och artikel 11.1 i detta direktiv för mångfaldigande och utvinning som forskningsorganisationer genomför i syfte att utföra text- och datautvinning av verk eller andra alster som de har lagligt tillträde till för forskningsändamål.</p> <p>2. Varje avtalsbestämmelse som strider mot undantaget i punkt 1 ska vara ogiltig.</p> <p>3. Rättsinnehavare ska ha rätt att vidta åtgärder för att säkerställa säkerheten och integriteten i nätverk och databaser där verk eller andra alster finns. Dessa åtgärder ska inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.</p> <p>4. Medlemsstaterna ska uppmuntra rättsinnehavare och forskningsorganisationer att fastställa gemensamt överenskommen bästa praxis när det gäller tillämpningen av de åtgärder som avses i punkt 3.</p>	<p>1. Medlemsstaterna ska föreskriva ett undantag till de rättigheter som fastställs i artikel 2 i direktiv 2001/29/EG, artiklarna 5 a och 7.1 i direktiv 96/9/EG och artikel 11.1 i detta direktiv för mångfaldigande och utvinning som forskningsorganisationer genomför i syfte att utföra text- och datautvinning av verk eller andra alster som de har lagligt tillträde till för forskningsändamål.</p> <p>2. Varje avtalsbestämmelse som strider mot undantaget i punkt 1 ska vara ogiltig.</p> <p>3. Rättsinnehavare ska ha rätt att vidta åtgärder för att säkerställa säkerheten i fråga om integritet, tillgänglighet och konfidentialitet i nätverk och databaser där verk eller andra alster finns. Dessa åtgärder ska inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.</p> <p>4. Medlemsstaterna ska uppmuntra rättsinnehavare och forskningsorganisationer att fastställa gemensamt överenskommen bästa praxis när det gäller tillämpningen av de åtgärder som avses i punkt 3, inklusive sådana som möjliggör en rättvis omfördelning av värdet till rättsinnehavarna.</p>

Motivering

I den klassiska modellen för informationssäkerhet fastställs tre säkerhetsmål: bevarande av konfidentialiteten, integritet och tillgänglighet. Varje mål avser en särskild aspekt av tillhandahållandet av informationsskydd. I denna punkt skulle kommissionen kunna ange ett uttryckligt mål: att uppmuntra åtgärder för att utjämna skillnaderna i det värde som generas mellan tjänsteleverantörerna och de rättsinnehavare vars verk utnyttjas.

Ändringsrekommendation 5

Förslag till direktiv

Artikel 10

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Förhandlingsmekanism</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att parter som vill ingå ett avtal i syfte att tillgängliggöra audiovisuella verk på plattformar för beställvideo kan förlita sig på hjälp från ett opartiskt organ med relevant erfarenhet, om de möter svårigheter i samband med licensieringen av rättigheter. Detta organ ska bistå vid förhandlingar och bidra till att nå överenskommelser.</p>	<p>Förhandlingsmekanism</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att parter som vill ingå ett avtal i syfte att tillgängliggöra audiovisuella verk på plattformar för beställvideo kan förlita sig på hjälp från ett opartiskt organ med relevant erfarenhet, om de möter svårigheter i samband med licensieringen av audiovisuella rättigheter. Detta organ ska bistå vid förhandlingar och bidra till att nå överenskommelser.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Senast den [datum enligt artikel 21.1] ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om det organ som avses i punkt 1.	Senast den [datum enligt artikel 21.1] ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om det organ som avses i punkt 1.

Motivering

Den ursprungliga artikeln kan tolkas tvetydigt om det inte klargörs att det enbart handlar om audiovisuella rättigheter och inte t.ex. rättigheter till musikaliska verk som ingår i audiovisuella produktioner. Genom vårt tillägg undanröjs den ursprungliga tvetydigheten.

Ändringsrekommendation 6

Förslag till direktiv

Artikel 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Leverantörer av informationssamhällets tjänster som lagrar och ger allmänheten tillgång till stora mängder verk eller andra alster som laddats upp av deras användare ska, i samarbete med rättsinnehavare, vidta åtgärder för att säkerställa tillämpningen av avtal som ingåtts med rättsinnehavare för användning av deras verk eller andra alster eller för att hindra tillgång via deras tjänster till verk eller andra alster som identifierats av rättsinnehavare genom samarbete med tjänsteleverantörerna. Dessa åtgärder, t.ex. användningen av effektiv innehållsigenkänningsteknik, ska vara lämpliga och proportionerliga. Tjänsteleverantörerna ska förse rättsinnehavare med tillräcklig information om tillämpningen och utarbetandet av åtgärderna samt i förekommande fall med lämplig rapportering om erkännande och användning av verk och andra alster.	1. Leverantörer av informationssamhällets tjänster som lagrar och ger allmänheten tillgång till stora mängder verk eller andra alster som laddats upp av deras användare ska, i samarbete med rättsinnehavare, vidta åtgärder för att säkerställa tillämpningen av avtal som ingåtts med rättsinnehavare för användning av deras verk eller andra alster eller för att hindra tillgång via deras tjänster till verk eller andra alster som identifierats av rättsinnehavare genom samarbete med tjänsteleverantörerna. Dessa åtgärder, t.ex. användningen av effektiv innehållsigenkänningsteknik, ska vara lämpliga och proportionerliga samt möjliggöra en rättvis omfördelning av värdet till rättsinnehavarna . Tjänsteleverantörerna ska förse rättsinnehavare med tillräcklig information om tillämpningen och utarbetandet av åtgärderna samt i förekommande fall med lämplig rapportering om erkännande och användning av verk och andra alster.

Motivering

I artikel 13.3 framhåller kommissionen med rätta vikten av att fastställa praxis för innehållsigenkänning.

Nära knuten till denna aspekt är frågan om omfördelning till rättsinnehavarna av det värde som skapats av verken efter igenkännandet. För att uppnå större enhetlighet mellan de båda punkterna (artikel 13.1 och 13.3) anser vi att denna detalj bör klargöras i texten, eftersom själva igenkännandet av verken bara är den första länken i värdekedjan.

Ändringsrekommendation 7

Förslag till direktiv

Artikel 14

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Medlemsstaterna ska säkerställa att upphovsmän och utövande konstnärer regelbundet och med hänsyn till de särskilda förhållandena i varje sektor får aktuell, korrekt och tillräcklig information om utnyttjandet av deras verk och framföranden från dem till vilka de har licensierat eller överlåtit sina rättigheter, framför allt när det gäller utnyttjande, intäkter och ersättning.	1. Medlemsstaterna ska säkerställa att upphovsmän och utövande konstnärer minst en gång om året och med hänsyn till de särskilda förhållandena i varje sektor får aktuell, korrekt och tillräcklig information om utnyttjandet av deras verk och framföranden från dem till vilka de har licensierat eller överlåtit sina rättigheter, framför allt när det gäller utnyttjande, intäkter och ersättning.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Kravet i punkt 1 ska vara proportionerligt och effektivt och ska säkerställa en lämplig transparensnivå i varje sektor. I de fall där den administrativa börda som transparenskravet ger upphov till skulle vara oproportionerlig med hänsyn till de intäkter som utnyttjandet av verket eller framförandet genererar kan medlemsstaterna justera kravet i punkt 1, under förutsättning att kravet är ändamålsenligt och säkerställer en tillräcklig transparensnivå.</p> <p>3. Medlemsstaterna får besluta att kravet i punkt 1 inte gäller när bidraget från upphovsmannen eller den utövande konstnären inte är betydande med hänsyn till verket eller framförandet som helhet.</p>	<p>2. Kravet i punkt 1 ska vara proportionerligt och effektivt och ska säkerställa en lämplig transparensnivå i varje sektor. I de fall där den administrativa börda som transparenskravet ger upphov till skulle vara oproportionerlig med hänsyn till de intäkter som utnyttjandet av verket eller framförandet genererar kan medlemsstaterna justera kravet i punkt 1, under förutsättning att kravet är ändamålsenligt och säkerställer en tillräcklig transparensnivå.</p> <p>3. Medlemsstaterna får besluta att kravet i punkt 1 inte gäller när bidraget från upphovsmannen eller den utövande konstnären inte är betydande med hänsyn till verket eller framförandet som helhet.</p>

Motivering

Ordet "regelbundet" som används i punkt 1 kan vara mångtydigt. I enlighet med praxis i branschen förefaller en period på ett år lämplig, även om kortare perioder naturligtvis är önskvärda och ofta möjliga.

Ändringsrekommendation 8

Förslag till direktiv

Artikel 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Avtalsanpassningsmekanism</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att upphovsmän och utövande konstnärer har rätt att begära ytterligare, lämplig ersättning från den part med vilken de ingått ett avtal om utnyttjande av rättigheterna, när den ursprungligen överenskomna ersättningen är oproportionerligt låg i förhållande till senare relevanta intäkter och vinster som härrör från utnyttjandet av verken eller framförandena.</p>	<p>Avtalsanpassningsmekanism</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att upphovsmän och utövande konstnärer har rätt att begära ytterligare, lämplig ersättning från den part med vilken de ingått ett avtal om utnyttjande av rättigheterna, när den ursprungligen överenskomna ersättningen är oproportionerligt låg i förhållande till senare relevanta intäkter och vinster som härrör från utnyttjandet av verken eller framförandena. Denna mekanism ska säkerställa en skälig ersättning med hänsyn tagen till de olika sektorernas särdrag.</p>

Motivering

Denna mekanism riskerar att leda till rättsosäkerhet om den tillämpas på samma sätt på alla sektorer i den kreativa näringen, såsom kommissionen för övrigt redan uppger i skäl 42.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledande kommentarer

1. Europeiska regionkommittén framhåller på nytt de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll och deras potential när det gäller digitala tjänster till medborgarna samt skapande och förvaltning av digital infrastruktur, ofta genom gränsöverskridande eller mellanregionalt samarbete, i syfte att undanröja hindren för onlineverksamhet.

2. Kommittén välkomnar de föreslagna åtgärderna för den inre marknaden för elektronisk kommunikation, som kan påskynda den dynamiska och hållbara tillväxten i alla ekonomiska sektorer och skapa nya arbetstillfällen samt åtgärderna för att säkerställa en modernisering av upphovsrättslagstiftningen med hänsyn till den digitala revolutionen och ändrade konsumentbeteenden.

3. ReK stöder utvecklingen av åtgärder för att förbättra rättsinnehavarnas ställning vid förhandlingar om utnyttjande av det innehåll som rättigheterna avser, i synnerhet när det gäller användningen av onlinetjänster som ger tillgång till innehåll som användarna laddat upp och som ibland inte erbjuder en skälig ersättning för utnyttjandet. Vi vill emellertid påpeka att regionala och lokala aktörer, uppstarts företag och små företag ofta befinner sig i en svagare ställning än större rättsinnehavare och inte bör begränsas på ett otillbörligt sätt.

4. Kommissionens argument beträffande mervärdet av lagstiftningsåtgärder på EU-nivå inom denna sektor är fullständigt övertygande. Åtgärderna är således förenliga med subsidiaritetsprincipen. Detsamma gäller för argumenten beträffande proportionaliteten ⁽¹⁾.

Upphovsrätt på den digitala marknaden

5. Kommittén välkomnar att kommissionen gett medlemsstaterna frihet när det gäller tillämpningen av undantag för användning av skyddade verk för utbildningsändamål. På detta sätt respekteras de nationella, regionala och lokala identiteterna och den därav följande förekomsten av särskilda typer av licenser som har sitt ursprung i olika sociala och politiska sammanhang.

6. ReK efterlyser en mer detaljerad redogörelse för de kollektiva förvaltningsorganisationernas roll när det gäller att uppnå ett genomförande av upphovsrätten som är både rättvist, modernt och effektivt.

7. ReK framhåller vikten av att digitalt undervisningsmaterial också ska kunna utnyttjas i samband med t.ex. distansstudier och tillfälliga utlandsvistelser och inte bara i den medlemsstat där utbildningsinstitutionen fysiskt befinner sig.

8. Vi föreslår i synnerhet att kommissionen erinrar om att förvaltningsorganisationerna, utan riktade investeringar i moderniseringsinstrument, berövar marknaden och sina egna medlemmar en tjänst som förbättrar licenssystemen å ena sidan och systemen för insamling och fördelning av intäkter å den andra.

9. Kommittén stöder uppmaningen till transparens på en marknad som under lång tid har lidit brist på detta, vilket gynnat privilegierade grupperns intressen och ofta lett till avtalsöverenskommelser som varit till men för upphovsmännen.

10. ReK beklagar också kommissionens avsikt att införa ett undantag från kravet på transparens om en upphovsmans eller utövande konstnärs bidrag inte är betydande. Med den aktuella tekniken för igenkänning och dokumentation av verken kan man med tillräcklig noggrannhet fastställa det totala värdet av ett verk och de olika berörda parterna, oberoende av nivån på det individuella bidraget.

11. Kommittén instämmer i tanken på att förstärkningen av transparensklausulerna i avtalen mellan upphovsmännen och deras motparter ska ha det huvudsakliga syftet att omfördela förhandlingsstyrkan i sammanhang som är till nackdel för upphovsmännen. Vi konstaterar därför att sådana åtgärder inte strider mot avtalsfriheten utan respekterar marknadens roll vid fastställandet av utbud som stämmer överens med de berörda parternas krav.

12. Kommittén föreslår att kommissionen ska uppmuntra tjänsteleverantörer och organisationer i värdekedjan att gemensamt utveckla standardformat för utbyte av uppgifter om användningen av verk i syfte att sörja för en effektivare förvaltning och bättre interoperabilitet.

Bevarande av kulturarvet

13. Kommittén välkomnar kommissionens betoning av bevarandet av verk som berörs av föråldrad teknik eller stödstrukturer som försvagats. Vi är övertygade om att detta undantag kommer att underlätta förfarandena för att bevara den kulturella och konstnärliga rikedom som medlemsstaterna förfogar över och hoppas att det kommer att främja partnerskap för bevarandeinsatser i allmänhetens intresse mellan kulturarvsinstitutioner och forskningsorganisationer ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Enligt uppfattningen i ReK:s sakkunniggrupp för subsidiaritet, på basis av det samråd som ägde rum den 4–14 oktober 2016.

⁽²⁾ Redan 1996 ledde samarbetet mellan LIM (Laboratorio di Informatica Musicale dell'Università statale di Milano) och Teatro alla Scala i Milano till att man digitaliserade mer än 5 000 magnetband från ljudarkivet, så att de blev tillgängliga för kommande generationer på ett varaktigt sätt och med högre kvalitet.

En utökad europeisk audiovisuell katalog

14. Kommittén välkomnar kommissionens avsikt att förstärka den europeiska audiovisuella katalogens närvaro på de olika digitala plattformarna, särskilt med tanke på den låga förekomsten av verk som på grund av sitt begränsade ekonomiska värde har svårt att få plats i traditionella distributionskanaler.

15. Kommittén stöder utvidgningen av kollektiva licenser för utgångna verk mellan kollektiva förvaltningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner. Vi vill i synnerhet framhålla fördelarna med sådana åtgärder när det gäller att sörja för en tillräcklig ersättning för rättsinnehavarna samt rättssäkerhet för institutionerna.

16. Kommittén ställer sig dock kritisk till att man inte hänvisar till dessa verks lokala och regionala karaktär. Det är i synnerhet lämpligt att påpeka att utan de ofta förekommande samarbetena mellan konstnärer, företagare och lokala myndigheter som tillhandahåller kulturstöd skulle många av dessa projekt inte förverkligas.

Utgivarnas roll

17. Kommittén stöder försvaret av den grundläggande roll som utgivare har för spridningen av publikationer av hög kvalitet, för vilka det krävs betydande investeringar för att upprätthålla oberoendet och integriteten.

18. ReK ställer sig bakom stödet till utgivarna så att de får lämpliga rättsliga instrument för att kunna konkurrera i den digitala världen.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Översynen av telekompaketet

(2017/C 207/15)

Föredragande:	Mart Vörklaev (EE–ALDE), borgmästare, Rae
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Konnektivitet för en konkurrenskraftig digital inre marknad – mot ett europeiskt gigabitsamhälle COM(2016) 587 final Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: 5G för Europa: en handlingsplan COM(2016) 588 final Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 vad gäller främjande av internetkonnektivitet i lokala samhällen COM(2016) 589 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Ny ändringsrekommendation

Skäl 11

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Med tanke på behoven av internetkonnektivitet inom unionen och på att det brådskar med att främja accessnät som inom hela EU kan leverera internetfunktioner av hög kvalitet med hjälp av bredbandstjänster med mycket hög hastighet bör det finansiella stödet fördelas på ett geografiskt balanserat sätt.	Med tanke på behoven av internetkonnektivitet inom unionen och på att det brådskar med att främja accessnät som inom hela EU kan leverera internetfunktioner av hög kvalitet med hjälp av bredbandstjänster med mycket hög hastighet bör det finansiella stödet fördelas på ett geografiskt balanserat sätt som – med beaktande av de inkomna förslagen och helt i enlighet med principerna för de särskilda former för finansiellt stöd som definieras i budgetförordningen – bidrar till EU:s ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att ta särskild hänsyn till lokalsamhällellenas behov.

Motivering

En geografiskt balanserad fördelning är meningslös om den inte främjar sammanhållningsmålet.

Ändringsrekommendation 2

Ny ändringsrekommendation

Skäl 11

Lägg till en ny punkt:

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	För att säkerställa att lokala trådlösa åtkomstpunkter även installeras i mindre städer och landsbygdsområden måste en särskild informationskampanj om detta finansiella stöd genomföras i samarbete med medlemsstater, regionala myndigheter och berörda sammanslutningar av lokala myndigheter.

Motivering

Det är mycket viktigt att information om WiFi4EU-initiativet även kommer de mindre städerna och landsbygdskommunerna till del.

Ändringsrekommendation 3

Ny ändringsrekommendation

Artikel 2.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>3. Artikel 5 ska ändras på följande sätt:</p> <p>a) Punkt 7 ska ersättas med följande:</p> <p>”7. Det sammanlagda budgetanslaget till finansieringsinstrument för bredbandsnät får inte överstiga det minimibelopp som är nödvändigt för att inrätta kostnadseffektiva åtgärder, som ska fastställas genom sådana förhandsbedömningar som avses i artikel 14.1 i förordning (EU) nr 1316/2013.</p> <p>Detta belopp ska motsvara upp till och med 15 % av den finansieringsram för telekommunikationssektorn som avses i artikel 5.1 b i förordning (EU) nr 1316/2013.”</p> <p>b) Följande punkt ska läggas till:</p> <p>”5a. Åtgärder som bidrar till projekt av gemensamt intresse inom området tillhandahållande av kostnadsfri lokal trådlös konnektivitet i lokala samhällen ska stödjas genom</p> <p>a) bidrag och/eller</p> <p>b) andra former av finansiellt stöd än finansiella instrument.”</p>	<p>3. Artikel 5 ska ändras på följande sätt:</p> <p>a) Punkt 7 ska ersättas med följande:</p> <p>”7. Det sammanlagda budgetanslaget till finansieringsinstrument för bredbandsnät får inte överstiga det minimibelopp som är nödvändigt för att inrätta kostnadseffektiva åtgärder, som ska fastställas genom sådana förhandsbedömningar som avses i artikel 14.1 i förordning (EU) nr 1316/2013.</p> <p>Detta belopp ska motsvara upp till och med 15 % av den finansieringsram för telekommunikationssektorn som avses i artikel 5.1 b i förordning (EU) nr 1316/2013.”</p> <p>b) Följande punkt ska läggas till:</p> <p>”5a. Åtgärder som bidrar till projekt av gemensamt intresse och överensstämmer med fastställda tekniska minimistandarder inom området tillhandahållande av kostnadsfri lokal trådlös konnektivitet i lokala samhällen ska stödjas genom</p> <p>a) bidrag och/eller</p> <p>b) andra former av finansiellt stöd än finansiella instrument.</p> <p>c) Kommissionen ska fastställa de tekniska minimistandarder som avses i punkt 5a genom en delegerad akt.”</p>

Motivering

Det är nödvändigt att ha tekniska minimikrav för WiFi4EU-nätet. Om enhetliga krav tas fram förhindrar man att det uppstår en situation där det utvecklas nät som bygger på föråldrad teknik eller nät som dras med kvalitetsproblem.

Ändringsrekommendation 4

Ny ändringsrekommendation

Artikel 2.6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>6. Följande avsnitt ska införas i bilagan:</p> <p>”AVSNITT 4. TRÅDLÖS KONNEKTIVITET I LOKALA SAMHÄLLEN</p> <p>Åtgärder som syftar till att tillhandahålla kostnadsfri lokal trådlös konnektivitet på centrala platser för det lokala offentliga livet, inklusive platser utomhus som är tillgängliga för allmänheten och spelar en viktig roll i det offentliga livet i de lokala samhällena, ska vara berättigade till finansiellt stöd.</p> <p>Finansiellt stöd ska vara tillgängligt för organ med ett offentligt uppdrag såsom lokala myndigheter och leverantörer av allmännyttiga tjänster som åtar sig att tillhandahålla kostnadsfri lokal trådlös konnektivitet genom installation av lokala trådlösa åtkomstpunkter.</p> <p>Projekt för tillhandahållande av trådlös konnektivitet via lokala trådlösa åtkomstpunkter med fri åtkomst kan få finansiering om de</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. genomförs av ett organ med ett offentligt uppdrag som kan planera och övervaka installationen av lokala trådlösa åtkomstpunkter i offentliga utrymmen inomhus eller utomhus, 2. bygger på bredbandskonnektivitet med mycket hög hastighet som gör det möjligt att tillhandahålla högkvalitativa internetfunktioner till användarna och som <ol style="list-style-type: none"> a. är kostnadsfri, lättillgänglig och bygger på modern utrustning, och b. stöder åtkomst till innovativa digitala tjänster, t.ex. sådana som erbjuds via infrastrukturer för digitala tjänster, 3. använder en gemensam visuell identitet som ska tillhandahållas av kommissionen och länkar till relevanta verktyg online. <p>Projekt som överlappar redan befintliga privata eller offentliga erbjudanden med liknande egenskaper, även avseende kvalitet, i samma område ska inte omfattas.</p>	<p>Följande avsnitt ska införas i bilagan:</p> <p>”AVSNITT 4. TRÅDLÖS KONNEKTIVITET I LOKALA SAMHÄLLEN</p> <p>Åtgärder som syftar till att tillhandahålla kostnadsfri lokal trådlös konnektivitet på centrala platser för det lokala offentliga livet, inklusive platser utomhus som är tillgängliga för allmänheten och spelar en viktig roll i det offentliga livet i de lokala samhällena, ska vara berättigade till finansiellt stöd.</p> <p>Finansiellt stöd ska vara tillgängligt för organ med ett offentligt uppdrag såsom lokala myndigheter och leverantörer av allmännyttiga tjänster som åtar sig att tillhandahålla kostnadsfri lokal trådlös konnektivitet genom installation av lokala trådlösa åtkomstpunkter.</p> <p>Projekt för tillhandahållande av trådlös konnektivitet via lokala trådlösa åtkomstpunkter med fri åtkomst kan få finansiering om de</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. genomförs av ett organ med ett offentligt uppdrag som kan planera och övervaka installationen av lokala trådlösa åtkomstpunkter i offentliga utrymmen inomhus eller utomhus, 2. bygger på bredbandskonnektivitet med mycket hög hastighet och överensstämmer med de tekniska minispecifikationerna som avses i artikel 5b, som gör det möjligt att tillhandahålla högkvalitativa internetfunktioner till användarna och som <ol style="list-style-type: none"> a. är kostnadsfri, lättillgänglig och bygger på modern utrustning, och b. stöder åtkomst till innovativa digitala tjänster, t.ex. sådana som erbjuds via infrastrukturer för digitala tjänster, 3. använder en gemensam visuell identitet som ska tillhandahållas av kommissionen och länkar till relevanta verktyg online. <p>Projekt som överlappar redan befintliga privata eller offentliga erbjudanden med liknande egenskaper, även avseende kvalitet, i samma område ska inte omfattas.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Den tillgängliga budgeten ska fördelas på ett geografiskt balanserat sätt mellan projekt som uppfyller ovan nämnda villkor med beaktande av de inkomna förslagen och, i princip, enligt 'först till kvarn'-metoden. "	Den tillgängliga budgeten ska fördelas på ett geografiskt balanserat sätt mellan projekt som uppfyller ovan nämnda villkor och som – med beaktande av de inkomna förslagen och helt i enlighet med principerna för de särskilda former för finansiellt stöd som definieras i budgetförordningen – bidrar till EU:s ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att ta särskild hänsyn till lokal-samhällets behov. "

Motivering

Det är nödvändigt att ha tekniska minimikrav för WiFi4EU-nätet. Om enhetliga krav tas fram förhindrar man att det uppstår en situation där det utvecklas nät som bygger på föråldrad teknik eller nät som dras med kvalitetsproblem.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. ReK påpekar att grundläggande tillgång till bredband för första gången betraktas som en samhällsomfattande tjänst. De europeiska medborgarna har rätt till en funktionell internetåtkomst till rimliga priser som gör det möjligt att fullt ut delta i den digitala ekonomin och i det digitala samhället inom hela Europeiska unionens territorium. Detta är ett mycket viktigt steg på vägen mot digital inkludering, och inbegriper behovet av särskilda taxeanternativ eller tillhandahållande av checkar till personer med särskilda behov samt till byar och städer som tillhandahåller avgiftsfri wifi på allmänna platser.
2. Att säkerställa grundläggande tillgång till bredband är ett mål av allmänt intresse, och att en sådan tillgång erkänns som en samhällsomfattande tjänst måste gå hand i hand med att tillhandahållandet fullt ut erkänns som en skyldighet. Detta är oerhört viktigt i områden där marknaden inte tillgodoser behovet och där offentliga investeringar är absolut nödvändiga.
3. Kommittén inser att betydande förändringar har ägt rum sedan EU såg över sin telekomlagstiftning 2009. Även om den bidrog till att trygga en EU-omfattande tillgänglighet till grundläggande bredband, har nya behov och konsumtionsätt snabbt växt i omfattning och spridit sig och kommer att fortsätta att göra det under de närmaste åren. Sakernas internet, virtuell och förhöjd verklighet, datormoln, storskalig databehandling, delningsekonomin tjänster och tillämpningar, 4.0-industrier – all denna utveckling kommer att leda till en ännu starkare efterfrågan på nät och anslutningar med hög kapacitet.
4. Vi håller nu på att utforma morgondagens infrastruktur.
5. Den ökade dataförbrukningen ⁽¹⁾ och samtidiga användningar, trenden mot höga upp- och nedladdningshastigheter, behovet av allmän och omedelbar överföring, som är både flexibel och tillförlitlig, kommer att kräva nät med mycket hög kapacitet allt närmare slutanvändarna i hela Europa. Gigabitkonnektivitet är redan en realitet i vissa länder (Japan och Sydkorea) och något som EU bör eftersträva för sin tillväxt och sysselsättning, konkurrenskraft och inre sammanhållning.
6. ReK menar att det är viktigt att ekonomiska och sociala aktörer som skolor, högskolor, forskningscentrum, trafikknutpunkter, offentliga tjänsteleverantörer såsom sjukhus och utbildningsinrättningar samt företag utrustas med snabba internetanslutningar, så att användarna kan ladda upp och ladda ned data med en hastighet av minst 1 Gbit/s.
7. Vi anser att alla hushåll i städerna och på landsbygden i EU bör ha tillgång till en internetuppkoppling med en nedladdningshastighet på minst 100 Mbit/s som kan uppgraderas till en hastighet på 1 Gbit/s.

⁽¹⁾ Undersökningar visar att företag som använder stordataanalyser kan öka sin produktivitet 5 %–10 % mer än företag som inte gör det, och att bearbetning av stordata i Europa skulle kunna öka BNP med 1,9 % mellan 2014 och 2020.

8. Kommittén delar kommissionens åsikt att alla stadsområden och stora marktransportleder bör ha oavbruten 5G-täckning. Vi stöder också delmålet om att minst en större stad i varje medlemsstat ska ha tillgång till en 5G-anlutning som kommersiell tjänst senast 2020. Kommissionen måste så snabbt som möjligt slutföra de standardiseringsprocesser som fortfarande krävs för denna nya trådlösa teknik så att särlösningar undviks. Målet att införa den senast 2020 är också ambitiöst av andra skäl: Kapaciteten för de 4G-nät som redan finns och som just skapats kan höjas till långt över 1 000 MBit/s, telekommunikationsföretagen har gjort stora investeringar för att bygga ut dem, och beredskapen att genomgå ett nytt teknikskifte kan därför bli ganska begränsad, om man inte skapar de rätta ramförutsättningarna för detta.

9. Kommittén stöder det nya wifi-checksystemet med avgiftsfri uppkoppling, lanseringen av bredbandsfonden med EIB och målsättningen att öka det framtida ekonomiska stödet efter 2020, och konstaterar att detta är ett steg i rätt riktning.

10. ReK välkomnar kommissionens förslag om att i samarbete med Regionkommittén före utgången av 2016 inrätta en deltagarbaserad bredbandsplattform för att se till att offentliga och privata institutioner samarbetar och starkt engagerar sig för investeringar i utbyggnaden av bredbandsnäten samt för framsteg i genomförandet av nationella planer för utbyggnad av bredband. Vi är redo för ett heltäckande och konstruktivt samarbete kring inrättandet av plattformen.

11. Kommittén föreslår att man vid mötet i plattformen bör inrikta diskussionerna på följande ämnen: **de strategiska valen** genom att undersöka de bästa strategiska alternativen med hänsyn till skiftande lokala och regionala behörigheter och de särskilda behoven på lokal och regional nivå; **de tekniska valen** genom att diskutera tillämpningen av den teknik som är bäst anpassad för dessa områden; **de ekonomiska möjligheterna** genom att engagera EIB i diskussionen och genom att undersöka synergieffekterna mellan fonderna (CEF, Efsi och Esi-fonderna) och det nya checksystem som föreslås för Wifi4EU och **andra frågor** med hänsyn till kapacitetsbyggande åtgärder på lokal och regional nivå, kartläggning av IT-investeringar och bredbandstäckning samt främjande av e-färdigheter och e-förvaltningstjänster.

12. Kommittén anser att **bredbandsplattformens** viktigaste **effekt** bör vara att bidra till en snabbare, bättre och mer hållbar utbyggnad av höghastighetsbredband i landsbygdsområden och glesbefolkade områden i EU, på grund av deras svåra strukturella, ekonomiska och sociala problem, och på så sätt bidra till att minska den digitala klyftan i dessa områden.

13. Kommittén konstaterar att dessa planer är förenliga med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen, eftersom det handlar om gränsöverskridande frågor som endast kan regleras på ett enhetligt och effektivt sätt och med god kvalitet på en EU-övergripande nivå.

14. Kommittén inser att den europeiska digitala inre marknaden handlar om att avlägsna hinder och om att digitalisera EU:s inre marknad. Översynen av telekompaketet syftar till att få fart på EU:s ekonomi och konkurrenskraft, uppmuntra samhällena att aktivt delta i den digitala inre marknaden och tillgodose européernas växande konnektivitetsbehov.

15. Sådana särdrag som läge på landsbygden eller i de yttersta randområdena, långa avstånd och låg befolkningstäthet bidrar till att göra områden oattraktiva för privata investeringar i IKT-infrastruktur. Jämfört med tätorterna står dessa områden inför gemensamma utmaningar i samband med bredbandsutbyggnaden, t.ex. en strukturellt lägre och mer splittrad efterfrågan samt högre kostnader per enhet (dvs. per slutanvändare) för utbyggnaden samt för infrastrukturerhåll.

16. ReK konstaterar att det framför allt är efterfrågan på uppkoppling som styr investeringar från privata aktörer. Följaktligen har marknadsaktörerna inga ekonomiska fördelar att hämta i områden där befolkningstätheten inte kan garantera en efterfrågan på tjänster som motiverar kostnaderna för utbyggnad. I områden som drabbats av marknadsmisslyckanden och/eller marknadssnedvridningar har de offentliga myndigheterna flera roller att spela. Det finns faktiskt belägg för att lokala och regionala myndigheter i Europa agerar som finansärer, risktagare eller initiativtagare/främjare av bredbandsutbyggnad/uppgrederingsinitiativ.

Gigabitsamhället

17. ReK betonar vikten av att bygga ut nästa generations höghastighetsbredband, särskilt i glesbefolkade områden. Alla lagstiftningsåtgärder och finansiella åtgärder på detta område välkomnas.
18. Kommittén varskar om att en bättre tillgång till högkapacitetskonnektivitet i kompetens- och/eller kunskapsområden kan leda till överbelastning. Produktionsverksamheten skulle samlas i dessa områden, vilket skulle leda till en högre befolkningstillströmning och negativa territoriella effekter. Dessutom skulle digital innovativ verksamhet och antalet tekniskt yrkeskunniga personer drastiskt minska i andra områden. Av den anledningen bör högkapacitetskonnektivitet främjas på ett så homogent sätt som möjligt.
19. Kommittén betonar att det för utvecklingen i hela EU är viktigt att man löser problemet med den "sista länken" (*last mile*) och att det krävs flexibla åtgärder för att lösa problemet.
20. Vi föreslår att man från och med nästa budgetperiod avsätter medel för att bygga ut accessnäten i landsbygdsområden och de yttersta randområdena och inte bara för att utveckla grundläggande nät.
21. Kommittén betonar att uppkopplingspriserna ger värdefulla insikter om konkurrens effektivitetsnivån på kommunikationsmarknaderna. Riktmärkning av dessa priser gör att berörda parter, inklusive telekomoperatörer, beslutsfattare och konsumenter, kan utvärdera framstegen i förhållande till sina mål. Att använda indikatorer för att jämföra priser skulle kunna vara av intresse, såsom OECD gör i sin rapport "Measuring the Digital Economy. A New Perspective"⁽²⁾.
22. ReK betonar att det i samband med utbyggnaden och planeringen av nätet är viktigt att de offentliga myndigheterna har direkt tillgång en störningsfri internetuppkoppling. För att säkerställa kvaliteten på dessa anslutningar är det viktigt med statlig styrning samt rådgivning på lokal nivå så att man optimerar investeringarna och så att tjänsterna snabbt kan börja användas av så många användare som möjligt.
23. ReK konstaterar med hänsyn till Europeiska unionens bredbandsmål för 2020 om täckning och utbredning att ca 22 miljarder euro i offentliga EU-medel redan är tillgängliga under programperioden 2014–2020 för att antingen uppgradera befintlig bredbandsinfrastruktur eller bygga ut ny struktur. EU-medel är avgörande inte bara för deras direkta bidrag till finansieringen av bredbandsinfrastruktur, utan även för den hävstångseffekt de förväntas ha för att locka investeringar från andra källor, inbegripet privata.

Handlingsplanen för 5G

24. ReK understryker att "femte generationens" telekommunikationssystem eller 5G kommer att bli den viktigaste byggstenen i det digitala samhället under det kommande årtiondet. EU har vidtagit betydande åtgärder för att leda den globala utvecklingen i riktning mot denna strategiska teknik där trådbundna och trådlösa kommunikationer kommer att använda samma infrastruktur och driva fram framtidens nätverkssamhälle. Den kommer att ge ultrahög bandbredd praktiskt taget överallt och uppkoppling inte bara för enskilda användare utan även till anslutna objekt ("sakernas internet"). Därför förväntas den framtida 5G-infrastrukturen kunna användas inom en mängd olika tillämpningar och sektorer, inbegripet yrkesmässig användning (t.ex. assisterad körning, e-hälsa, energihushållning, eventuella säkerhetstillämpningar, etc.).
25. ReK uppmärksammar det meddelande om standardiseringsprioriteringar på informations- och kommunikationsteknikområdet som kommissionen antog i april⁽³⁾, där man föreslår konkreta åtgärder för att påskynda utarbetandet av gemensamma standarder genom att inrikta sig på fem prioriterade områden, bl.a. 5G.
26. Kommittén betonar eftertryckligen att man under alla omständigheter måste undvika att 5G-standarder som inte är kompatibla införs i olika regioner.
27. ReK påpekar att den lokala nivån kan bidra till utbyggnaden av nätet och utarbetandet av ansökningar och hjälpa till med planeringen av nätet. På så sätt kan man redan i samband med att nya 5G-nät planeras och byggs upp ta hänsyn till de lokala myndigheternas planer för anläggning av nya vägar och platser för andra infrastrukturåtgärningar.

⁽²⁾ Offentliggjord den 8 december 2014, <http://www.oecd.org/sti/measuring-the-digital-economy-9789264221796-en.htm>.

⁽³⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Prioriteringar för informations- och kommunikationsteknisk standardisering på den digitala inre marknaden (COM(2016) 176 final)

28. Det är viktigt att framhålla att ett EU-omfattande inrättande av produkter och tjänster som är beroende av 5G-höghastighetsnät bara är möjligt om hela EU har tillgång till snabba internetanslutningar. Det är likaså viktigt att man undviker att upprepa de misstag som gjordes i samband med införandet av 4G-näten och att man ser till att nätens kvalitet och hastighet inte skiljer sig stort mellan enskilda medlemsstater. Utbyggnaden av 5G-näten bör ske samtidigt och i samma takt över hela EU.

Initiativet Wifi4EU

29. ReK välkomnar förslaget om att ge alla intresserade lokala myndigheter möjligheten att erbjuda medborgarna kostnadsfri internetuppkoppling i och kring offentliga inrättningar, liksom i parker och på allmänna platser osv. Det finns fortfarande många platser i EU som inte har tillräckliga internetanslutningar på samma sätt som det finns medborgare som inte har råd med internetuppkoppling. Programmet ska åtgärda detta.

30. ReK betonar att man måste se till att detta system förblir begränsat till nya, gratis wifi-accesspunkter. Vi vill inte att offentligt finansierade initiativ ska konkurrera med befintliga privata system.

31. Kommittén välkomnar kommissionens planer på att snabbt skapa förutsättningar för att genomföra Wifi4EU-programmet. Detta gör att de lokala myndigheterna med den nuvarande planeringen kan lämna in sina ansökningar redan i början av sommaren 2017.

32. Vi välkomnar också de snabba finansieringsåtgärderna. Dessa har hittills inte använts i samband med EU-bidrag och bygger på ett system med checkar från den offentliga sektorn och de kan genomföras snabbt och leda till snabba resultat och mindre byråkrati. Kommittén påpekar emellertid att man i god tid måste föregripa potentiella svagheter i checksystemet (bristande insyn, förseningar eller problem när det gäller betalningar, skillnader mellan medlemsstaternas upphandlingsvillkor) för att inte avskräcka företagen från att använda checksystemet för projekt.

33. I samband med att bidraget fördelas måste man hitta metoder som garanterar att Wifi4EU-programmet även kommer mindre kommuner och landsbygdsområden till del.

34. ReK betonar att de medel som ska fördelas är begränsade och att kommissionen strävar efter att Wifi4EU-initiativet ska genomföras på ett så snabbt och heltäckande sätt som möjligt. Därför bör de lokala och regionala myndigheterna informeras om det planerade programmet och de villkor som gäller för detta i ett så tidigt skede som möjligt.

35. Om de lokala myndigheterna informeras på ett tidigt stadium kan de dessutom sätta igång med förberedelserna så att finansieringsansökningar snabbt kan lämnas in när ansökningsomgången offentliggörs, och så att de tillgängliga resurserna snabbt kan komma den egna befolkningen, landet och EU generellt till godo.

36. Vi anser att Europeiska regionkommittén helt klart har en avgörande roll att spela när det gäller att involvera de lokala och regionala myndigheterna och främja utbyte av information och god praxis.

37. Det är viktigt att betona att de lokala myndigheterna måste upplysas om att de är skyldiga att tillhandahålla bredbandsuppkopplingar för det wifi-nät som håller på att byggas upp och stå för det dagliga underhållet av nätet. Kommittén påpekar att Wifi4EU-initiativet måste vara hållbart och medföra låga allmänna omkostnader för att de lokala myndigheterna ska kunna genomföra det.

38. ReK rekommenderar att man tar fram minimikrav för Wifi4EU-nätet. Om enhetliga krav tas fram förhindrar man att det uppstår en situation där det utvecklas nät som bygger på föråldrad teknik eller nät som dras med kvalitetsproblem. ReK rekommenderar vidare att man inrättar en ingångssida för Wifi4EU-initiativet med utförlig information om initiativet och var det finns.

39. De nät som utvecklas måste vara säkra för användarna, och därför rekommenderar kommittén att man använder nätmodeller som grundar sig på eduroam⁽⁴⁾/govroam⁽⁵⁾. Denna modell ger redan verifierade nätanvändare tillgång till roaming över hela Europa och eIDAS-lösningar⁽⁶⁾ kan användas för verifieringen.

⁽⁴⁾ eduroam – World Wide Education Roaming for Research & Education <https://www.eduroam.org/>.

⁽⁵⁾ Govroam står för "government roaming" och är en Radius-baserad infrastruktur <http://govroam.be/>.

⁽⁶⁾ Trust Services and eID <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/trust-services-and-eid>.

40. För att värna om användarvänligheten bör man avstå från att inrätta en *captive portal* och i förekommande fall använda en *landingpage* först efter användarverifieringen. På så sätt kan slutanvändarna enklare och snabbare utnyttja nätet. Den *landingpage* som öppnas efter verifieringen gör att användarna i förekommande fall kan hämta information om de tjänster som erbjuds av de lokala myndigheterna och den innehåller kortfattad information om Wifi4EU-initiativets mål.

41. ReK betonar att man inte bör begära uppgifter från användarna eftersom dessa upplever detta som obehagligt och eftersom det kan orsaka en ogrundad rädsla hos dem för att uppgifterna ska användas för kommersiella eller andra oönskade ändamål. Vi välkomnar därför att tillhandahållandet av personuppgifter anges bland de typer av överväganden som kan förhindra att lokal trådlös konnektivitet betraktas som kostnadsfri.

42. Kommittén välkomnar tanken om att Wifi4EU-nätet ska omfattas av en kontinuerlig kvalitetskontroll och att resultaten ska göras tillgängliga för allmänheten.

43. Vi anser att en EU-omfattande sammankoppling inom ramen för Wifi4EU (SSID) är väsentligt och dels skulle ge god reklam för ett EU-initiativ för att skapa avgiftsfria wifi-nät, dels bli ett varumärke för snabbt och säkert wifi i hela EU. Befintliga liknande program som överensstämmer med de tekniska minimikraven och alla andra kriterier för Wifi4EU-initiativet, men som inte har mottagit finansiellt stöd, bör också på begäran kunna ansluta sig till det gemensamma varumärket, för att utvidga initiativets omfattning.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser

(2017/C 207/16)

Föredragande: Apostolos TZITZIKOSTAS (EL–EPP) regionpresident, Mellersta Makedonien

Referensdokument: Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet – Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser,

JOIN(2016) 29 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Regionkommittén välkomnar det gemensamma meddelandet "Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser" ⁽¹⁾ och dess olika åtgärder. Kommittén anser att meddelandet utgör en värdefull grund för att bygga upp en omfattande och integrerad strategisk metod för internationella kulturella förbindelser, med målet att främja samarbete med partnerländer och befästa Europeiska unionens roll som en stark global aktör.
2. Regionkommittén anser att det skulle göra avsevärd skillnad om den slutliga strategin presenterades i förslaget och inte stegen för att uppnå den, eftersom det handlar om mycket viktiga frågor. Kommittén uppmanar därför medlemsstaterna att påskynda förfarandet för antagandet av strategin.
3. Regionkommittén anser att kulturen bör stå i centrum för EU:s internationella förbindelser. I dagens globaliserade värld har den internationella diplomatin breddats med nya ansvarsuppgifter och alternativa former och metoder har uppkommit, bland annat kulturdiplomati, som det finns få hänvisningar till i det gemensamma meddelandet.
4. ReK ställer sig bakom betoningen av medlemsstaternas skyldighet att respektera, skydda och främja rätten till åsikts- och yttrandefrihet inbegripet konstnärliga och kulturella uttrycksformer. Kulturpolitiskt arbete syftar till att säkerställa kulturens möjligheter att vara en fri, obunden och utmanande kraft i samhället. Arbetet med att främja ömsesidigt respekt och interkulturell dialog behöver ha det som sin utgångspunkt.
5. Regionkommittén uppmanar därför kommissionen att prioritera vidareutvecklingen av kulturdiplomatin för att etablera den som ett verktyg i EU:s utrikespolitik.
6. Regionkommittén välkomnar att kulturen och kulturarvet genom hela det gemensamma meddelandet bekräftas som verktyg för regional och lokal utveckling. Skapandet av en integrerad ram och en enhetlig strategi för att stimulera kulturverksamheter bidrar å ena sidan till att skapa ett starkt europeiskt mervärde, och kan å andra sidan främja utarbetande och utveckling av program på regional nivå och stadsnivå i EU-medlemsstaterna tillsammans med partner från tredjeländer, vilket i sin tur ger ömsesidiga fördelar för alla berörda parter.
7. Regionkommittén betonar att kulturell mångfald utgör en integrerad del av Europeiska unionens värden. EU är starkt engagerat i att främja en världsordning som bygger på fred, rättssäkerhet, yttrandefrihet, ömsesidig förståelse och respekt för de grundläggande rättigheterna. Som viktig partner till Förenta nationerna (FN) måste EU fortsätta sitt täta samarbete med Unesco ⁽²⁾ för att skydda världens kulturarv. Som part i Unescokonventionen från 2005 ⁽³⁾ är det även viktigt att EU håller fast vid sitt åtagande att främja mångfalden av kulturyttringar inom ramen för sina internationella kulturella förbindelser.

⁽¹⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽²⁾ Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

⁽³⁾ http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=31038&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

8. Regionkommittén välkomnar erkännandet av kulturens roll inom EU:s geografiska samarbetsram, nämligen a) utvidgningspolitiken, b) den europeiska grannskapspolitiken (EGP), c) utvecklingssamarbetet, och d) Cotonouavtalet som undertecknades i juni 2000 ⁽⁴⁾.

9. Den europeiska kulturdiplomatin fokuserar på att främja EU och dess medlemsstater, vilket inkluderar utbyten inom utbildning och kultur. Den vänder sig dock även till folkopinionen i tredjeländer och deras medborgare, med ett tydligt intresse att främja en positiv bild av EU och dess medlemsstater. Kulturdiplomatin betydelse omfattar även dialogen länder emellan, främjande av fred och kulturell mångfald samt ekonomiskt utbyte.

10. Vikten av kulturdiplomati har bevisats genom dess framväxt i tillväxtekonomier och i öst de senaste åren. Det är viktigt att utveckla kulturdiplomatin inom EU och på så sätt ge EU möjlighet att konkurrera på den internationella scenen med de nya framväxande stormakterna på alla nivåer, inklusive den kulturella.

11. Regionkommittén påminner om att en av de vägledande principerna för EU:s åtgärder på området kulturella förbindelser är att "säkerställa respekten för komplementaritet och subsidiaritet" ⁽⁵⁾. EU har befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder på kulturområdet ⁽⁶⁾. I sina senaste slutsatser om kultur i EU:s yttre förbindelser konstaterade rådet att det finns ett behov av bättre samordning av insatserna för att utforma ett strategiskt europeiskt tillvägagångssätt ⁽⁷⁾.

12. Regionkommittén betonar behovet av ett starkare och mer fördjupat samarbete på lokal, regional och nationell nivå om de strategier som utformas och utvecklas för att stödja internationella kulturella förbindelser och åtgärder. Målet bör vara att göra strategierna enhetliga för att på så sätt skapa en mer särpräglad och pluralistisk europeisk kulturell identitet, som erkänns på både internationell nivå och internt inom EU, av medborgarna i alla medlemsstater.

13. Regionkommittén anser att det är viktigt att det civila samhället, icke-statliga organisationer, klubbar, fackföreningar, företag, konstnärer, sammanslutningar och organisationer mer aktivt och samordnat deltar i framtagandet av nya åtgärder inom ramen för EU:s strategi för internationella kulturella förbindelser.

Prioriteringar

14. Regionkommittén anser att EU:s strategi för internationella kulturella förbindelser kommer att ha en begränsad inverkan om inte åtgärderna omedelbart görs mer enhetliga och om inga påtagliga resultat uppnås, eller om dessa fördelar först uppstår i en mer avlägsen framtid.

15. ReK betonar att konstnärligt och kulturellt skapande har ett egenvärde och att kultur inte får betraktas enbart som ett medel för att nå målet. Därför bör kulturarbetarutbytet stå i centrum. Att främja mobilitet för konstnärer och kulturellt innehåll är en viktig uppgift för kulturpolitiken på EU-nivå, eftersom detta ger ett europeiskt mervärde.

16. ReK anser att det är nödvändigt att den föreslagna EU-strategin för internationella kulturella förbindelser preciseras i nära samordning med medlemsstaterna så att den fastställer och innefattar a) särskilda metoder för att utöva och tillämpa politiken på grundval av en gemensam samordningsram med deltagande av alla berörda parter och b) särskilda mål och en tydlig tidshorisont för genomförandet av de individuella politiska åtgärderna. Det är också önskvärt att det går att mäta ändamålsenligheten och effektiviteten i de strategier som genomförs.

17. Regionkommittén påminner om sina tidigare ståndpunkter i fråga om den kulturella och kreativa sektorn när det gäller ekonomisk tillväxt och sysselsättning ⁽⁸⁾, där kommittén å ena sidan efterlyser en bättre integrering av kultur och kreativitet i Europa 2020-strategin, och å andra sidan påpekar hur viktigt det är att koppla ihop kultur och kreativitet med andra politiska områden som industri, turism, miljö, utbildning och finansiering.

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/europeaid/node/1584>

⁽⁵⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽⁶⁾ Artikel 6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

⁽⁷⁾ Rådets slutsatser av den 24 november 2015 om kultur i EU:s yttre förbindelser med fokus på kultur i utvecklingssamarbetet.

⁽⁸⁾ CdR 181/2010 fin.

18. Regionkommittén anser att en prioritering för EU-medlemsstaterna, men även för EU:s partnerländer, bör vara att göra kulturaktiviteterna verkligt inkluderande så att alla kan delta i dem oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, nationalitet, ras, etniskt ursprung, religion eller socioekonomisk bakgrund. Att uppmuntra ett större engagemang och deltagande av unga människor i utformningen och genomförandet av inkluderande kulturella aktiviteter är nyckeln till social integration.

19. Kulturindustrin (film, konst, litteratur osv.) är en av de sektorer som har störst inflytande inom kulturdiplomatin och som genom sitt spridningssätt når en mycket skiftande publik. Kulturdiplomatin bör i stor utsträckning stödja spridningen av denna industris produkter utomlands i syfte att stärka bilden av Europa i världen.

20. Regionkommittén anser att samordningen av de åtgärder som EU och dess partnerländer vidtar när det gäller flykting- och migrationsfrågor utgör ett särskilt strategiskt område för EU inom ramen för de internationella kulturella förbindelserna. Den senaste krisen och de ökade flyktingströmmarna mot EU ger upphov till nya utmaningar som måste hanteras på lämpligt sätt. Här kan det finnas en viktig roll att spela för kulturella aktiviteter som bidrar till att a) minska oro, ångest och misstänksamhet, b) förbättra förståelsen för kulturer och ursprung, c) stärka integrationsprocessen för flyktingar, d) konsolidera och befästa EU:s standardmodell för ett fritt, demokratiskt och tolerant samhälle, e) befästa ömsesidig respekt mellan flyktinggrupper och värdssamhällen och f) visa det europeiska samhället vilket mottagande som våra förfäder åtnjöt när de tvingades emigrera från kontinenten av ekonomiska, politiska och religiösa skäl eller på grund av krig.

21. Regionkommittén vill särskilt rikta uppmärksamheten mot den senaste tidens fenomen med ökade extremistiska åsikter och populism med en främlingsfientlig agenda, vilka även kan ta sig uttryck i vissa former av EU-skepsis. Kommittén anser därför att det är mycket viktigt att stärka kulturella åtgärder som är inriktade på att förbättra förståelsen för konstnärliga och kulturella uttryck samt de kulturarv som finns i Europa. Vi anser att det finns viktiga verktyg för detta ändamål i form av programmen för rörlighet, såsom Erasmus+, samarbetsprogram mellan universitet samt Horisont 2020-programmet, världens största multilaterala forsknings- och innovationsprogram, och att dessa verktyg håller kommunikationskanalerna öppna och möjliggör utbyte av idéer, oavsett människors kulturella, etniska eller religiösa ursprung.

Ökad ekonomisk inverkan

22. Regionkommittén välkomnar betoningen på att stärka de kulturella och kreativa sektorerna, eftersom de är viktiga aktörer som bidrar med högkvalitativa arbetstillfällen och främjar smart och hållbar tillväxt för alla.

23. Kommittén påminner om de synpunkter som den tidigare gett uttryck för vad gäller de kulturella och kreativa sektorerna i fråga om ekonomisk tillväxt och sysselsättning⁽⁹⁾, enligt vilka produktion och konsumtion av kulturprodukter bör främjas och kreativitet bör uppmuntras i syfte att maximera den ekonomiska nyttan. ReK understryker betydelsen av att öva upp kreativa färdigheter från unga år, inom utbildningen såväl som på fritiden, så att den nya generationen fullt ut kan dra nytta av de nya sätten att ta del av kultur.

24. ReK noterar att en del regioner på grund av sina geografiska förutsättningar, exempelvis öar eller de yttersta randområdena, inte kan utveckla sin kulturella och kreativa sektor på samma villkor som övriga regioner i EU. EU:s gränsregioner och yttersta randområden spelar en viktig roll eftersom de ger EU ett unikt mervärde tack vare de historiska, kulturella och språkliga band som de har utvecklat med övriga kontinenter under århundradenas lopp. Det är därför nödvändigt att gynna kulturellt utbyte och kulturell kommunikation mellan dessa områden och övriga EU genom att vidta åtgärder som underlättar rörligheten för konstutövare och deras verk från dessa områden till övriga EU och EU:s grannländer, och vice versa. Detta kommer att göra det möjligt för dem att dra nytta av samma konkurrensfördelar som den kulturella och kreativa sektorn kan erbjuda, i synnerhet när det gäller ekonomisk tillväxt och sysselsättning, såsom beskrivits av ReK i yttrandet CDR2391-2012_00_00_TRA_AC.

25. Regionkommittén uppmärksammar att politiska val, framför allt vad gäller budgetering och tilldelning av medel till bland annat kulturarv och kulturpolitik, får konsekvenser, inte minst på lång sikt.

⁽⁹⁾ CDR181-2010_FIN_AC.

26. Kommittén anser det viktigt att utveckla ett instrument särskilt avsett för unga talanger som främjar deras rörlighet och deras utbildnings- och utbytesmöjligheter med andra länder, inte bara inom utan även utanför EU. Man skulle kunna utgå från idén om ett Erasmus för unga skapande konstnärer, ett Erasmus som i sin tur särskilt skulle uppmärksamma ungdomar i de mest avlägsna områdena, t.ex. de yttersta randområdena, eftersom den särskilda karaktären hos de områden där de bor medför att de ofta stöter på begränsningar när det är dags att söka till rörlighetsprogram på samma villkor som ungdomar på kontinenten.

27. Kommittén konstaterar att kultursatsningarna i många av EU:s medlemsstater har drabbats och begränsats hårt av budgetnedskärningar i dessa svåra ekonomiska och finansiella tider.

28. Kommittén betonar att utgifterna inom kultursektorn inte är en lyx utan en investering, och att det behövs strategisk uppbackning för att det ska gå att utveckla en sektor som sysselsätter mer än tre miljoner människor och där en miljon företag är verksamma i Europa.

De lokala och regionala myndigheternas roll

29. Regionkommittén betonar att ansvaret för de sektorer som tas upp i det gemensamma meddelandet i de flesta medlemsstater vilar på de lokala och regionala myndigheterna, särskilt kultur och kulturarv, forskning, utbildning, turism samt samarbete för utveckling och sysselsättning.

30. Kommittén understryker att kulturområdet bör ingå i de regionala och nationella internationaliseringsplanerna, och att man bör satsa på en internationalisering av själva kulturindustrin.

31. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på vikten av att bevara landskapets och stadsområdenas traditionella utformning, och att detta bör utgöra en prioritering när det gäller bevarandet av kulturarvet. För att stadsområdena ska bli attraktiva är det viktigt att stödja program som på det arkitektoniska planet respekterar traditioner, både vad gäller planeringen och användningen av material, samtidigt som man uppfyller dagens krav i fråga om utrymmenas storlek.

32. Kommittén uppmärksammar det faktum att den framtida strategin kan bidra till att lägga grunden för en hållbar turism i EU:s grannländer, eftersom den främjar erkännande av att kulturarvet bidrar till betydande vinster på lokal och regional nivå.

33. Kommittén uppmanar kommissionen att engagera ReK i planeringsfasen och de regionala och lokala myndigheterna i utarbetandet och genomförandet av de handlingslinjer och åtgärder som föreslås i det gemensamma meddelandet, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

34. Kommittén anser det viktigt att förenkla och påskynda finansieringsförfarandena för kulturverksamhet och att se till att de regionala och lokala myndigheterna får en mer direkt tillgång till den befintliga samarbetsramen och finansieringsinstrumenten inom ramen för EU:s tematiska program för främjande av internationella kulturella förbindelser.

35. Kommittén välkomnar förslaget om att inrätta europeiska kulturcentrum på grundval av ett samarbete mellan EU och partnerlandet, anser att det behövs ytterligare budgetanalyser och efterlyser deltagande från såväl regionala och lokala organ som kulturinstitutioner och andra aktörer. Kommittén konstaterar att dessa centrum kan utformas på olika sätt, t.ex. fungera som bibliotek (eventuellt men inte nödvändigtvis digitaliserade). I detta sammanhang kommer den pågående utbildningen av de berörda aktörerna att leda till att initiativet blir framgångsrikt enbart om det är fråga om ett genuint samarbete och inte konkurrens mellan aktörer i EU som verkar i partnerländerna.

36. Kommittén föreslår att regionala och lokala aktörer ska inbegripas i den EU-plattform för kulturdiplomati som inrättades i februari 2016 med inriktning på strategiska partner.

37. Kommittén påminner om ReK:s tidigare synpunkter, där de europeiska kulturhuvudstäderna betraktas som en värdefull institution som belyser de europeiska kulturernas rikedom och mångfald samt gemensamma aspekter⁽¹⁰⁾. Tillsammans med initiativet för ett europeiskt kulturarvsmärke skulle dessa även kunna användas som laboratorier för samarbete och medborgardeltagande.

⁽¹⁰⁾ CDR191-2011_FIN_AC.

38. Regionkommittén betonar ReK:s tidigare ställningstagande för att bredda initiativet europeiska kulturhuvudstäder till att inbegripa städer inte bara i kandidatländer och potentiella kandidatländer, utan också i de länder som omfattas av grannskapspolitiken och i Eftaländerna ⁽¹⁾. Regionkommittén betraktar också initiativet som ett möjligt bidrag till den europeiska grannskapspolitiken och till förbindelserna med andra europeiska stater, eftersom det inte bara gör det möjligt att stärka kultursamarbetet inom EU utan också förbindelserna mellan EU och grannländerna i öster och i söder i syfte att främja välbefinnande, stabilitet och säkerhet vid EU:s yttre gränser.

39. Regionkommittén understryker att ett viktigt ansvar att främja den interkulturella dialogen vilar på de lokala och regionala myndigheterna, eftersom många interkulturella initiativ samordnas på lokal och/eller regional nivå. Tack vare sin närhet till medborgarna är de lokala och regionala myndigheterna strategiskt placerade för att kunna tillgodose särskilda behov och krav hos de olika kulturella grupperna inom sina territorier, samt för att kunna mobilisera dessa effektivt och främja en mer omfattande interkulturell dialog ⁽²⁾.

40. Regionkommittén ser mycket fram emot kommissionens lagförslag om bekämpning av den olagliga handeln med kulturarv. Detta förslag bör inte bara omfatta den olovliga införseln av kulturföremål till EU utan även olovlig utförsel av kulturföremål från EU i syfte att bekämpa olaglig handel och skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde. Kommittén framhåller dock med eftertryck att detta förslag inte får föreskriva oproportionerliga restriktioner för den lagliga handeln med kulturföremål och måste begränsa den administrativa bördan för lagliga aktörer till ett absolut minimum. Det är mycket viktigt att strikta åtgärder även föreslås när det gäller otillåtna utgrävningar i EU.

41. Kommittén stöder kommissionens förslag om att utse 2018 till europeiskt kulturarvsår, eftersom detta bland annat kommer att erbjuda möjligheter att främja interkulturell dialog och kulturens roll för fredliga förbindelser mellan olika befolkningsgrupper.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽¹⁾ CDR2077-2012_00_00_TRA_AC.

⁽²⁾ CDR11-2006_FIN_RES.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s politik för Arktis

(2017/C 207/17)

Föredragande:	Pauliina HAIJANEN (FI-EPP) ledamot, stadsfullmäktige, Letala
Referensdokument:	Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet – En integrerad EU-politik för Arktis
	JOIN(2016) 21 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén välkomnar det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 27 april 2016, och anser att de prioriteringar för en integrerad EU-politik för Arktis som presenteras i meddelandet är ett steg i rätt riktning.
2. Kommittén betonar att de utmaningar som Arktis står inför kräver gemensamma ansträngningar mellan den lokala, regionala och internationella nivån, och berömmar kommissionen för att den säkerställt att geografiska och demografiska särdrag varit utgångspunkten vid utarbetandet av den integrerade politik som stöder regionens mål och behov.
3. Detta meddelande är det tredje i raden om Arktis. I kommissionens första meddelande från 2008 gavs förslag till åtgärder för att skydda och bevara Arktis, bland annat genom olika miljöavtal och internationellt samarbete. Dessutom föreslogs åtgärder för att främja en hållbar resursanvändning och ett multilateralt styre i Arktis. Syftet med meddelandet var att främja en strukturerad och konsekvent behandling av arktiska frågor samt att öppna nya möjligheter till samarbete med de arktiska staterna.
4. År 2012 offentliggjorde kommissionen tillsammans med unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik ett meddelande som utöver en stark miljöskyddsdimension bland annat behandlade de nya trafikleder som eventuellt öppnas på grund av klimatförändringen (t.ex. Nordostpassagen) samt bättre möjligheter till ett hållbart utnyttjande av naturresurser tack vare ny teknik och ny kunskap. Meddelandet tog också upp betydelsen av internationellt samarbete för att bidra till fred och säkerhet.
5. Kommittén vill uppmärksamma de tre prioriterade områden för EU:s framtida integrerade politik som presenteras i det senaste meddelandet: klimatförändring och skydd av miljön i Arktis, hållbar utveckling i och kring Arktis samt internationellt samarbete om frågor som rör Arktis. En av de största utmaningarna är att hitta en balans mellan ekologisk välfärd och utnyttjande av de nya möjligheterna i och med den socioekonomiska utvecklingen.
6. Meddelandet följer i allmänhet redan tidigare fastställda linjer för klimat och miljö, hållbar utveckling och regionalt samarbete. I sitt yttrande vill ReK särskilt uppmärksamma sådana teman som i de tidigare yttrandena fått mindre uppmärksamhet (t.ex. socioekonomiska frågor) eller som kommit fram i och med de nya prioriteringarna.
7. Vi stöder meddelandets mål i fråga om säkerhet, stabilitet, hållbar utveckling och välbefinnande i regionen. Meddelandet ger en övergripande bild av EU:s verksamhet i Arktis. Hållbar utveckling är fortfarande ett centralt inslag i EU:s politik för den arktiska dimensionen, men man talar också alltmer om anpassningsförmågan. I den framtida verksamheten bör uppmärksamhet ges åt de traditionella livsmiljöerna för invånarna i regionen och den ekonomiska utvecklingens inverkan på Arktis känsliga miljö. ReK anser att det är positivt att meddelandet starkt betonar behovet av att stärka samordningen av frågor som rör den arktiska regionen.

8. Kommittén betonar att meddelandet granskar Arktis från två olika synvinklar. Sett från europeiskt håll är Europas nordligaste regioner belägna i Arktis, som kännetecknas av stora avstånd, svåra förhållanden och en gles och åldrande befolkning. Sett från en övergripande arktisk synvinkel betonas naturresurser (mineraler, skogar, havsekonomi och fiske), långt utvecklade samhällen och ett starkt kunnande i bland annat utveckling av miljömässigt hållbara tekniska lösningar. Analysen i yttrandet utgår främst ur den europeiska synvinkeln.

9. I kommissionens meddelande avser begreppet "Arktis" området kring Nordpolen norr om polcirkeln (66 grader 32 minuter nordlig latitud). Det omfattar Norra ishavet och områden inom åtta stater: Förenta staterna, Island, Kanada, Norge, Sverige, Finland, Konungariket Danmark (inkl. Grönland och Färöarna) och Ryska federationen. Grönland och Färöarna, som officiellt hör till Konungariket Danmark men som har omfattande självstyre, hör inte till EU men har ingått fiske- och handelsavtal med EU. Grönland har också en särskild ställning som ett utomeuropeiskt territorium i EU. Arktis är hem för 4 miljoner människor, varav cirka en tredjedel tillhör ursprungsbefolkningarna.

10. Vi noterar att den definition av Arktis som används i meddelandet mycket snävt bara hänvisar till området norr om polcirkeln. Effekterna av EU:s integrerade politik sträcker sig dock till ett mycket större område. ReK föreslår att den geografiska definitionen av Arktis ska utvidgas i meddelandet med utgångspunkt i olika synvinklar som rör främjande av hållbar utveckling, anpassning till klimatförändringarna och främjande av Europas konkurrenskraft och med beaktande av lokalsamhällenas och ursprungsbefolkningarnas behov och möjligheter.

Klimatförändringen och skyddet av miljön i Arktis

11. ReK anser att det är viktigt att begränsning av och anpassning till klimatförändringarna samt skyddet av den känsliga arktiska miljön betonas starkt bland de politiska åtgärder som föreslås i meddelandet. Utöver de konsekvenser som följer av uppvärmningen av Arktis och som också påverkar EU:s verksamhet måste man även beakta hur europeiska och globala åtgärder inverkar på utvecklingen av klimatförändringarna i regionen. Det globala klimatavtalet har också stor betydelse för Arktis framtid. Meddelandet framhåller också andra internationella avtal eller behovet av att ingå sådana avtal, bland annat i fråga om miljöskydd.

12. Vi anser att den forskning och det vetenskapliga samarbete i Arktis som kommissionen framhåller är viktiga både nu och i framtiden. Initiativet EU-PolarNet som presenteras i meddelandet är ett bra exempel på ett omfattande och betydande vetenskapligt samarbete där universitet och forskningsinstitutioner på olika håll i Europa deltar. Initiativet syftar till att fastställa vetenskapliga prioriteringar på kort och lång sikt samt att stärka det tvärvetenskapliga samarbetet i forskningen om Arktis. I detta sammanhang är nätverkets uttalade mål att utvidga samarbetet med arktiska aktörer. ReK anser att det är mycket viktigt att man när man fastställer målen och metoderna för forskningen i den flerdimensionella verkligheten i Arktis också samarbetar med de aktörer som företräder den lokala och regionala nivån.

13. Vi vill starkare betona de arktiska städernas roll i utvecklingsarbetet. Städerna är viktiga drivkrafter för utvecklingsarbetet och i anpassningen till en föränderlig omvärld. Investeringar i städernas infrastruktur och t.ex. energieffektiva lösningar samt lösningar som behövs för offentliga tjänster särskilt i glesbygdsområden bidrar till att det skapas ny företagsverksamhet. ReK påminner dock om att det inom ramen för utvecklingspolitiken även i fortsättningen behövs särskild uppmärksamhet på de särskilda utmaningar som långa avstånd och en gles och åldrande befolkning medför.

Hållbar utveckling i och kring Arktis

14. En central aspekt av en hållbar ekonomisk tillväxt och ökad välfärd i Arktis är hållbart utnyttjande av naturresurser. En förutsättning för detta är effektiva trafik- och telekommunikationsförbindelser. Det är viktigt att utveckla mer omfattande nord-sydliga transportförbindelser, bland annat en förbindelse via det transeuropeiska nätet från Finland till Norra ishavet via Norge men även öst-västliga för att knyta samman regionerna i norra Norge, Sverige och Finland kopplat till EU:s transportnät. Investeringar i den arktiska regionen, till exempel i vägar, järnvägar, bredband och elnät, sprids vanligen till ett större område och har på så sätt en positiv inverkan på villkoren bland annat för industrin i hela landet i fråga.

15. I detta sammanhang påminner kommittén om EU:s strategi för blå tillväxt, som stöder en hållbar utveckling av haven på lång sikt. Åtgärder i strategin som rör kunskap i havsfrågor, fysisk planering i kust- och havsområden och integrerad havsövervakning främjas även i Norra ishavet. Utvecklingsåtgärder för att främja vattenbruk och utnyttja havsenergi har särskild betydelse i den arktiska regionen.

16. Kommittén betonar att utnyttjande av kompetensen i Arktis bland annat inom industri, energi, ren teknik, infrastrukturuppbyggnad och turism stöder konkurrenskraften i hela Europa. Det är viktigt att främja forskningssamarbetet mellan universitet och forskningsinstitut i Arktis. Främjande av innovation och omvandling av innovationer till produkter och kommersiella tjänster har stor betydelse som ett sätt att främja hållbar utveckling. Främjande av förutsättningarna för arktisk företagsamhet är ett led i genomförandet av strategin för en digital inre marknad.

17. ReK påpekar att prioriteringarna i EU:s sammanhållningspolitik för programperioden 2014–2020 i Arktis är forskning och innovation, små och medelstora företags konkurrenskraft och övergången till en koldioxidsnål ekonomi. De nordliga regionernas strategier för smart specialisering samt, när det gäller gränsöverskridande samarbete, Interregs program för Norra Periferin och Arktis, Interreg Norr, Botnia-Atlantica samt Norge-Sverige, som syftar till att skapa livskraftiga, konkurrenskraftiga och hållbara samhällen, tillhandahåller en stark grund för projektverksamhet i EU:s arktiska regioner med finansiering från strukturfonderna. Även EU:s program för de yttre gränserna, Kolarctic CBC, kommer att stödja samarbetet med de nordliga områdena i Finland, Sverige och Norge samt Barentsregionen.

18. Vi betonar att man vid genomförandet av den framtida sammanhållningspolitiken också måste tillhandahålla ett brett spektrum av finansiella instrument till utvecklingsarbetet i Arktis, för att hitta sätt att främja det lokala näringslivet och utveckla kunskaper, innovation, produkter och tjänster som främjar hela EU:s konkurrenskraft. Nya viktiga frågor är t.ex. utvecklingen av en cirkulär ekonomi i Arktis samt utformningen av Arktis i vid bemärkelse. Det är viktigt att EU engagerar sig starkt i forsknings- och investeringsverksamhet i Arktis även under kommande programperiod.

19. Kommittén betonar meddelandets hänvisning till potentialen hos ny teknik för elektronisk kommunikation, bland annat när det gäller att upprätthålla och utveckla det lokala näringslivet, lokal kunskap och lokal kultur. Detta är särskilt relevant för medlemmar av ursprungsbefolkningarna. Meddelandet nämner kommissionens årliga möten med företrädare för ursprungsbefolkningarna i Arktis. Det är särskilt viktigt att beakta ursprungsbefolkningarnas synpunkter och att involvera dem i beslutsfattandet också när det gäller nationell och regional verksamhet.

20. ReK välkomnar den stora uppmärksamhet som ägnas åt vikten av samarbete i genomförandet av en integrerad politik för Arktis. I syfte att främja investeringar i Arktis efterlyses också en bättre användning av olika finansieringsinstrument, och kommissionen föreslår att det inrättas ett tillfälligt samarbetsforum för den europeiska delen av Arktis (European Arctic stakeholder forum). Representanter för EU-institutionerna, medlemsstaterna och regionala och lokala myndigheter ska inbjudas att delta i detta samarbetsforum, som har som uppgift att fastställa centrala investerings- och forskningsprioriteringar för EU-medlen före utgången av 2017. ReK föreslår att man ytterligare preciserar samarbetsforumets sammansättning och mandat nu när verksamheten fortfarande är i sin början.

21. Vi föreslår att kommissionen som en del av samarbetsforumets arbete sammanställer en guide om finansieringsmöjligheterna i Arktis (som man gjort t.ex. för EU:s strategi för Östersjöområdet) och tillhandahåller information om frågan vid olika evenemang och nätverksmöten, inklusive att tillsammans med arbetet genom European Arctic Stakeholder Forum bilda underlag för de årliga EU Arctic Forum som föreslås inrättas från och med 2018 av EU-kommissionen.

Internationellt samarbete om frågor som rör Arktis

22. Främjande av internationellt samarbete är en av de viktigaste frågor som tas upp i meddelandet. Arktis växande strategiska betydelse kan leda till motstridiga intressen, vilket innebär att ett nära internationellt samarbete blir allt viktigare. Det arktiska samarbetet sker inom ramen för ett antal befintliga samarbetsstrukturer. Arktiska rådet är ett ledande

mellanstatligt forum som främjar samarbetet om arktiska frågor mellan stater, ursprungsbefolkningar och andra invånare i Arktis. Barentsrådet och Barents regionråd arbetar för att främja stabilitet och hållbar utveckling i Barentsregionen. Även EU:s Östersjösamarbete har koppling till det övergripande arktiska samarbetet.

23. Vi betonar vikten av ett fortsatt samarbete inom den nordliga dimensionen i förhållande till Ryssland. De möjligheter som samarbetet skapat för möten mellan näringslivet, forskare och medborgare har bidragit till att utveckla konkreta miljö-, affärs- och kulturprojekt.

24. Det är viktigt att befintliga samarbetsstrukturer utnyttjas för att främja målen i meddelandet. EU deltar aktivt i arbetet i olika internationella organisationer och forum. EU har ansökt om att få delta som observatör i Arktiska rådet, och det är viktigt att medlemsstaterna främjar slutförandet av denna process.

25. Slutligen konstaterar ReK att Arktis strategiska betydelse för EU ökar hela tiden, liksom behovet av åtgärder på EU-nivå för att hantera de utmaningar som beror på den arktiska regionens miljömässiga och socioekonomiska särdrag. EU bör främja ett samarbete mellan medlemsstaterna och länder utanför EU för att bibehålla stabiliteten i den arktiska verksamhetsmiljön. Det är viktigt att stärka det integrerade tillvägagångssättet bland annat genom att söka kopplingar och samverkans effekter mellan de olika finansieringsprogrammen och andra finansieringsinstrument. De lokala och regionala myndigheterna bör delta i viktiga program och projekt som främjar regionalt samarbete, trafikförbindelser och hållbar ekonomisk utveckling i Arktis.

Bryssel den 8 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Halvtidsutvärdering av Life-programmet

(2017/C 207/18)

Föredragande: Witold STĘPIEŃ (PL-PPE) regionpresident i Łódzkie-regionen**Referensdokument:** Skrivelse av den 26 september 2016 från Europeiska kommissionens vice ordförande**POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén välkomnar kommissionens begäran om ett förberedande yttrande i detta ärende och vill med yttrandet bidra till halvtidsutvärderingen av Life-programmet 2014–2020 i enlighet med artikel 27.2 i förordning (EU) nr 1293/2013 (nedan kallad *Life-förordningen*), genomförandeakten om antagande av det andra fleråriga arbetsprogrammet för Life (2018–2020) (artikel 24.4 i *Life-förordningen*) och utvecklingen av nästa Life-program under nästa fleråriga budgetram 2020–2027.
2. Skyddet av miljön och bevarandet av den biologiska mångfalden är fortfarande ett av EU:s grundläggande mål. Miljöprogrammet Life stärker Europas naturkapital och de ekosystemtjänster som hänger samman med detta samt bidrar till gröna jobb, lokalt företagande och smart och hållbar ekonomisk tillväxt för alla – målet för Europa 2020-strategin och en av ReK:s politiska prioriteringar. Det är av grundläggande betydelse att nya instrument såsom delprogrammet för klimatpolitik skapas mot bakgrund av de klimatutmaningar som Europa står inför, också eftersom det bereder vägen för den lokala och regionala agendan inom ramen för EU:s strategi för klimatanpassning ⁽¹⁾, EU:s energi- och klimatmål för perioden 2020–2030 ⁽²⁾ och bidraget till Parisavtalet ⁽³⁾.
3. De lokala och regionala myndigheterna hör till de största stödmottagarna inom Life-programmet och drar direkt nytta av detta genom genomförandet av Life-projekt och byggandet av lokala och regionala partnerskap. Programmet är attraktivt för de regionala och lokala myndigheterna på grund av de många olika tematiska prioriteringar som finansieras, möjligheterna till samarbete med många aktörer samt de många olika finansieringsmodellerna.
4. Vi bekräftar vårt starka stöd för en fortsättning på Life som ett oberoende och direkt förvaltad finansieringsprogram som är helt och hållet inriktat på miljön och som har ett betydande inflytande på skapandet av nya arbetstillfällen och tillväxt efter 2020, och för en kraftig ökning av programmets budget ⁽⁴⁾. Med tanke på de nya utmaningarna på miljö- och klimatområdet och behovet av innovationer krävs det specifika strategier för att hantera skillnaderna i integreringen av de miljö- och klimatpolitiska målen i medlemsstaternas praxis och i genomförandet av lagstiftningen.

Avsnitt 1. Ändringar i utgifters stödberättigande*Kopplingar till EU:s prioriteringar*

5. Kommittén anser att de tematiska prioriteringar för Life som anges i bilaga III till *Life-förordningen* ⁽⁵⁾ fortfarande gäller och ser därför inget behov av en halvtidsöversyn av dem genom en delegerad akt enligt artikel 9.2 i förordningen.

⁽¹⁾ COM(2013) 216 final.

⁽²⁾ COM(2014) 015 final.

⁽³⁾ Se även COR-2016-01412-00-01-AC-TRA.

⁽⁴⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1293/2013 av den 11 december 2013.

6. Vi är fortfarande mycket bekymrade över att den totala budget som avsatts för Life Natur och biologisk mångfald 2014–2020 uppgår till cirka 1,155 miljarder euro, medan kommissionen har beräknat att det behövs årliga investeringar på 5,8 miljarder euro ⁽⁶⁾ i hela Natura 2000-nätet för att naturen i EU ska skyddas på ett adekvat sätt, i enlighet med kraven i artikel 8 i habitatdirektivet. En av de viktigaste slutsatserna av den pågående kontrollen av ändamålsenligheten i habitat- och fågeldirektiven kommer förmodligen att vara att det inte finns tillräckliga medel för att genomföra dem på ett adekvat sätt, vilket även tagits upp av ReK ⁽⁷⁾. ReK uppmanar därför kommissionen att anta en delegerad akt enligt artikel 9.4 i Life-förordningen i syfte att öka anslagen till verksamhetsbidrag inom ramen för Life-programmet Natur och biologisk mångfald och att ha kvar en betydligt högre budget efter 2020 för att kraftigt öka Life-programmets bidrag till finansieringen av Natura 2000.

7. Vi rekommenderar starkt att delprogrammet för klimatpolitik bibehålls och stärks i det andra fleråriga arbetsprogrammet (MAWP) för Life och efter 2020, eftersom det bereder vägen för lokala och regionala åtgärder på den europeiska och internationella klimatpolitiska dagordningen. Detta skulle kunna göras genom en betydande ökning av budgeten för åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, och med beaktande av den förestående översynen av EU:s strategi för anpassning till klimatförändringarna ⁽⁸⁾. Dessutom bör de tematiska prioriteringarna och projektämnena inom delprogrammet för klimatpolitik fastställas och kopplas till verksamhetsbidragen. De bör framför allt, när det gäller den prioriterade sektorn för begränsning av klimatförändringarna, hänvisa till EU:s politiska prioriteringar och till bidraget från större sektorer inom ekonomin, såsom energi och transport, till utvecklingstendenserna i fråga om utsläppen av växthusgaser.

8. Life-programmet är en viktig faktor för utarbetandet av nya lösningar på området miljöskydd och klimat och främjande av miljöinnovation och kapacitetsuppbyggnad när det gäller nya instrument som grön infrastruktur ⁽⁹⁾ och naturbaserade lösningar ⁽¹⁰⁾. ReK uppmanar kommissionen att fortsätta på samma spår, både i det nuvarande fleråriga programmet och efter 2020.

9. Den utveckling av den cirkulära ekonomin som presenteras i kommissionens handlingsplan för den cirkulära ekonomin och som stöds av ReK ⁽¹¹⁾ kommer att kräva offentliga och privata finansieringskällor i syfte att vidareutveckla förbättrade tekniker och processer, utveckla infrastruktur och öka samarbetet mellan aktörerna i värdekedjan. De tematiska prioriteringarna i fråga om avfall och resurseffektivitet ligger i stort sett i linje med denna idé, och det andra fleråriga arbetsprogrammet bör fortsätta i denna riktning. Samtidigt bör man i ett framtida Life-program ta med en uttrycklig hänvisning till den cirkulära ekonomin och prioritera de frågor som ska tas upp i den kommande strategin för plast i den cirkulära ekonomin samt bygg- och anläggningsavfall.

10. Vi välkomnar den roll som Life spelar när det handlar om att ta itu med skillnaderna och bristerna i genomförandet och efterlevnaden av miljölagstiftningen i medlemsstaterna. Detta är en av de viktigaste prioriteringarna för ReK ⁽¹²⁾. Arbetet i denna riktning bör fortsätta och kraftigt förstärkas i nästa program genom att man fortsätter att genomföra integrerade projekt och genom det prioriterade området Miljöstyrning och miljöinformation inom Life-programmet.

11. Kommittén framhåller här Life-programmets bidrag till EU:s mål om bättre lagstiftning, skapandet av hållbar tillväxt och sysselsättning och genomförandet av unionens miljö- och klimatpolitik genom fastställande och anpassning av motsvarande mål och genom förbättrade återkopplingsmekanismer och erfarenheter från projekt som mottagit stöd. Life-programmets övergripande mål ska dock fortsätta att vara själva skyddet av miljön och den biologiska mångfalden, eftersom det handlar om Europas och mänsklighetens biologiska arv.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/financing_natura2000.pdf. Notera att detta inte omfattar Kroatien.

⁽⁷⁾ COR-2015-02624-00-01-AC-TRA, CDR86-2012_FIN_AC.

⁽⁸⁾ Se även ReK:s yttrande ENVE-VI/015, under utarbetande.

⁽⁹⁾ COM(2013) 249 final.

⁽¹⁰⁾ Towards an EU Research and Innovation Policy Agenda for Nature-Based Solutions & Re-Naturing Cities, Europeiska kommissionen 2015.

⁽¹¹⁾ COR-2016-01415-00-01-AC-TRA, COM(2015) 614 final.

⁽¹²⁾ COR-2015-05660-00-00-AC-TRA.

Budgeten och strukturen på de stödberättigande utgifterna

12. Vi är fortfarande bekymrade över Life-programmets begränsade budget, som under det andra fleråriga arbetsprogrammet 2014–2020 endast utgör omkring 0,3 % av det totala beloppet för åtagandebemyndiganden som nämns i förordning (EU) nr 1311/2013. ReK upprepar sin begäran från 2012 om en betydande ökning av programmets budget efter 2020⁽¹³⁾.

13. Arbetet med att uppnå Life-programmets mål kan hämmas av den suboptimala medfinansieringsgraden⁽¹⁴⁾, som gör stödmottagarna selektiva när de ansöker om finansiering, särskilt icke-vinstdrivande partner. ReK uppmanar kommissionen att höja medfinansieringsgraden i nästa Life-program och att bättre anpassa medfinansieringsgraden för Life till de nivåer och den differentiering av dem för mindre utvecklade regioner som tillämpas i andra både direkt och gemensamt förvaltade EU-finansieringsprogram. Särskilda medfinansieringsgrader för verksamhetsbidrag inom natur och biologisk mångfald skulle kunna fastställas med hjälp av en faktor som grundar sig på både storleken på de skyddade områdena och det ekonomiska välståndet i en region (t.ex. på Nuts 3-nivå), dock utan att skapa en obalans som är till nackdel för de mer utvecklade regionerna.

14. Kommittén ställer sig tveksam till 102 %-regeln för offentliga institutioner, enligt vilken det egna bidraget till projektbudgeten måste vara minst 2 % högre än de budgeterade totalkostnaderna för ersättningen till de offentliganställda. Denna regel gör det ofta svårt eller omöjligt för de offentliga myndigheterna (i synnerhet för vetenskaps- och forskningscentrum och icke-statliga organisationer) att delta i projekten, samtidigt som deras deltagande ofta är en förutsättning för att målen för Life-projekten ska uppnås.

15. Vi ställer oss tveksamma till den begränsade finansieringen av infrastruktur, framför allt stora infrastrukturprojekt, inom ramen för Life-programmet. ReK uppmanar kommissionen att i sin utvärdering uppmärksamma risken för att Life-projekt i högre grad skapar utvecklingsmöjligheter (kapacitetsuppbyggnad) än att de får en verklig effekt på miljön och klimatet.

16. Kommittén efterlyser större användning av schablonsatser och enhetsbelopp för att minska rapporteringen om mervärdesskatt, utan att stödberättigandet äventyras⁽¹⁵⁾, såsom redan fastställts i skäl 38 i den nuvarande Life-förordningen. ReK upprepar sin ståndpunkt att avskaffandet av mervärdesskatten som en stödberättigande utgift skulle avskräcka många potentiella sökande från att utarbeta förslag. Mervärdesskatt bör fortfarande betraktas som en stödberättigande kostnad om stödmottagarna kan bevisa att den inte kan återfås⁽¹⁶⁾.

17. Kommittén betonar att markförvärv även i framtiden bör ha rätt till stöd inom ramen för Life-programmet (artikel 20.3 i Life-förordningen), med bibehållande av villkoret att dessa områden på lång sikt ska vara reserverade för naturskyddsändamål. Markförvärv är ofta en nödvändig förutsättning för att kunna bevara Natura 2000-områden och trygga ett långsiktigt naturskydd.

Förenklad förvaltning

18. Den administrativa bördan i samband med förberedande och inlämning av projekt avskräcker ofta regionerna från att ansöka om Life-stöd. Detta gäller särskilt stora (t.ex. integrerade) projekt, där det krävs mycket tid, energi och mänskliga resurser för att fylla i och lämna in en bra ansökan, framför allt för mindre erfarna partner. Som ReK redan föreslagit i ett tidigare yttrande⁽¹⁷⁾ måste ansöknings- och förvaltningsförfarandena förenklas och väntetiden för beslut om projektfinansiering kortas ned.

⁽¹³⁾ COM(2015) 614 final, med stöd av ReK:s yttrande COR-2016-01415-00-01-AC-TRA.

⁽¹⁴⁾ Traditionella projekt för natur och biologisk mångfald: 60 % medfinansiering, men 75 % för projekt med inriktning på prioriterade livsmiljöer och arter. Integrerade projekt, förberedande projekt och projekt för tekniskt stöd: 60 % medfinansiering. Projekt för kapacitetsuppbyggnad: 100 % medfinansiering. Alla andra program, dvs. traditionella projekt inom delprogrammet Klimatpolitik och traditionella projekt inom ramen för de prioriterade områdena Miljö och resurseffektivitet och Miljöstyrning och miljöinformation inom delprogrammet Miljö: 60 % medfinansiering under det första fleråriga arbetsprogrammet (2014–2017) och 55 % medfinansiering under det andra fleråriga arbetsprogrammet (2018–2020).

⁽¹⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽¹⁶⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽¹⁷⁾ CDR112-2010_FIN_AC

19. Vi uppmanar kommissionen att överväga möjligheten att ansökningar avseende traditionella projekt inom Life-programmet ska kunna lämnas in i två etapper, såsom hittills gjorts med integrerade projekt. Den första etappen ska inbegripa en kort beskrivning av det föreslagna projektet (principutkast) och därefter, om detta bedöms positivt, får den stödberättigade samordnaren lämna in ett förslag i dess helhet. Dessutom uppmanar vi kommissionen att undersöka om det är möjligt att förenkla och utvidga förfarandena för ett slutligt godkännande av projektets tekniska och finansiella delar under hela dess löptid. Detta skulle öka aktörernas flexibilitet och minska risken för att de riktar in sig på finansiella och administrativa frågor på bekostnad av projektens tekniska innehåll.

20. Vi ställer oss positiva till den tonvikt som i artikel 3 i Life-förordningen och i det första fleråriga arbetsprogrammet 2014–2017 läggs vid att mäta framgångarna med Life med nya kvalitativa och kvantitativa, miljörelaterade, sociala och ekonomiska indikatorer. Dessa bör dock förenklas ytterligare, eftersom projektens tidsramar inte räcker till för att bedöma flera av indikatorerna på ett tillförlitligt sätt. De bör också göras mer flexibla och anpassas till lokala eller regionala särdrag, och tidsåtgången för rapportering bör reduceras till ett minimum.

Avsnitt 2. Komplementaritet mellan system för finansiering och genomförande mellan de program som finansieras av EU

Komplementaritet med andra EU-fonder

21. Komplementariteten och överensstämmelsen mellan Life och andra EU-fonder såsom de sammanhållningspolitiska fonderna – Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden – samt Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) har förstärkts under det nuvarande fleråriga arbetsprogrammet. Kommittén efterlyser samverkans effekter och ett strukturerat samarbete med andra EU-fonder för vidareutvecklingen av Life-programmet efter 2020 ⁽¹⁸⁾.

22. Life är ett litet men ändå flexibelt program som stöder ambitiösa miljö- och klimatmål som inte direkt stöds av andra EU-program eller genomförs av andra program på andra områden. Genom stöd till konkreta projekt på regional nivå är programmet en utmärkt katalysator för andra projekt och för att mobilisera nationella och privata medel ⁽¹⁹⁾. ReK uppmanar kommissionen att vidareutveckla modellen för en bred samordning av Life-programmet och andra EU-program som har en indirekt eller direkt koppling till miljö- och klimatskyddet.

Utnyttjandet i medlemsstaterna

23. Kommittén oroar sig över de stora skillnaderna i utnyttjandet av Life i EU:s medlemsstater och regioner. Det behövs en kraftfull handlingsplan för att öka Life-programmets synlighet i de mindre framgångsrika länderna och för att öka intresset för att delta i det ⁽²⁰⁾, i både det andra fleråriga arbetsprogrammet och ett framtida Life-program. Den skulle kunna införas vid den årliga översynen av effektiviteten i utnyttjandet av medlen i varje medlemsstat.

24. Kommittén föreslår därför att man tänker över den pågående utfasningen av de nationella anslagen för de traditionella Life-projekten. Om man drar tillbaka det nationella anslaget kan detta leda till ännu större geografiska skillnader i utnyttjandet av Life-medlen och minska möjligheterna för de länder som har mindre erfarenhet men ändå står inför miljö- och klimatutmaningar. ReK föreslår att man överväger ett system med anslag för ett år i stället för en fyraårsperiod, så att det blir mer flexibelt i förhållande till de tillgängliga budgetmedlen och den geografiska fördelningen i utnyttjandet av medlen, men understryker att de projekt som erhåller finansiering ska uppfylla kraven på innovationsgrad och reproducerbarhet för att skapa europeiskt mervärde. Som ett alternativ föreslår kommittén att en procentandel av anslagen avsätts för varje land, och att medlemsstaterna fritt kan konkurrera om den återstående delen.

25. Vi konstaterar att vissa av de nationella kontaktpunkterna har gjort ytterligare ansträngningar för att locka nya sökande. Vi uppmanar de medlemsstater som har en lägre utnyttjandegrad att involvera sina nationella kontaktpunkter i arbetet med att aktivt främja programmet gentemot de lokala och regionala myndigheterna.

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 840 final.

⁽¹⁹⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽²⁰⁾ Se även GHK et al. (2011), Combined Impact Assessment and Ex Ante Evaluation of the Review of the LIFE+ Regulation.

26. Vi uppmanar kommissionen att fortsätta att stödja utbildningsinsatserna för medlemsstater med mindre erfarenhet och lägre utnyttjande av medlen. Målsättningen bör vara att öka kapaciteten hos de nationella och regionala kontaktpunkterna och att aktivt stödja de sökande på ett sätt som leder till fler ansökningar av hög kvalitet, framför allt i länder med stora miljö- och klimatutmaningar och mindre erfarenhet av att ansöka om Life-medel.

Avsnitt 3. Att skapa allmänt samförstånd och stärka regionala och regionövergripande partnerskap

Förbindelser med berörda parter och sociala frågor

27. Life-programmet erbjuder många verktyg och mekanismer som stimulerar till reproduktion och överföring av lösningar och är ett idealiskt instrument för att visa de lokala och regionala myndigheterna nyttan av att investera i miljö- och klimatsektorn. Varaktigheten i förhållandet mellan de berörda parterna beror på deras erfarenhet, lokala och regionövergripande kontakter, vilja till samarbete och medvetenhet. Sådan medvetenhet tar lång tid att bygga upp. ReK uppmanar till fortsatta investeringar i sådan kapacitetsuppbyggnad⁽²¹⁾ via finansiering för kapacitetsuppbyggnadsprojekt, även efter 2020.

28. Miljö- och naturskyddet samt bekämpningen av klimatförändringarna måste alltid finna en balans mellan olika mål och trygga människors säkerhet, liv och egendom. Det krävs insatser och stöd för projekt för att nå godtagbara kompromisser på detta område mellan alla berörda parter, och Life-projekten kan bidra till detta. ReK uppmanar kommissionen att i samband med bedömningen av projektansökningarna uttryckligen beakta projektets potential för att främja utarbetandet av nya regler som harmoniserar skyddet för människors liv som hotas av vissa arter med skyddet för utrotningshotade arter. Kommittén föreslår också att en av förutsättningarna för en positiv bedömning av ett projekt ska vara att det finns en plan för en öppen offentlig debatt där de aktörer som är verksamma i det berörda området kan delta och få sina förslag utvärderade.

Miljöinnovation och saluföring

29. Kommittén inser Life-programmets betydelse för innovationsförmågans utveckling i EU och anser att man bör överväga möjligheten att främja saluföringen av prototyper och lösningar som utarbetas i Life-projekten med en lämplig finansiell modell. Genom att skapa ett snabbt förfarande som kan tillämpas när Life-projekt slutförs kan man öka effektiviteten i saluföringen av innovationer som tas fram i Life-projekten. Detta kommer att öka EU:s konkurrenskraft på världsmarknaderna och göra det möjligt att skapa nya gröna jobb.

30. Vi framhåller den grundläggande betydelsen av att vetenskaps- och forskningsinstitutioner och den privata sektorn deltar i utvecklingen och saluföringen av miljöinnovationer. Vi uppmanar kommissionen att fortsätta vidta åtgärder som underlättar ett sådant samarbete. Vi anser också bland annat att man bör se över den bestämmelse enligt vilken de prototyper som utarbetas i Life-projekten inte kan saluföras förrän projekten slutförts. En sådan bestämmelse minskar intresset bland företagen och vetenskaps- och forskningsinstitutet för att delta i innovationsprojekt.

31. För att stärka Life-programmets förmåga att omvandla EU:s ekonomi till ett cirkulärt och koldioxidsnålt system för produktion och konsumtion är det viktigt att man i det andra fleråriga arbetsprogrammet och ett framtida Life-program utökar miljöinnovations-, demonstrations- och pilotprojekten till en industriell nivå. Man måste utforska nya metoder för att sprida och göra resultaten av innovativa Life-projekt kommersiellt gångbara. ReK uppmanar kommissionen att inför ett framtida Life-program överväga möjligheten att ge ytterligare stöd till framgångsrika projekt, t.ex. för att stödja vidareutveckling av de bästa miljöinnovationerna genom andra finansiella instrument.

Projektresultatens långsiktiga hållbarhet, reproducerbarhet och överförbarhet

32. Kommittén konstaterar att Life-projekten i stor utsträckning ger upphov till positiva effekter på lång sikt och till reproducerbara och överförbara resultat⁽²²⁾, men ser fortfarande utrymme för förbättringar. I det andra fleråriga arbetsprogrammet och efter 2020 bör man hela tiden se till att projektresultat upprätthålls, överförs och reproduceras.

⁽²¹⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽²²⁾ Europeiska kommissionen, GD Miljö (2014): LIFE Focus "Long-term impact and sustainability of LIFE Nature"; Europaparlamentet, GD IPOL (2016).

Detta är av avgörande betydelse för att målen för Life ska uppnås, för en effektiv användning av medlen och ökad miljöinnovation och för att stödja en hållbar och ansvarsfull tillväxt. ReK uppmanar kommissionen att fastställa tydliga urvalskriterier för att bedöma utsikterna till långsiktig hållbarhet, reproducerbarhet och överförbarhet i samband med projektansökan och indikatorer för att bedöma effektiviteten i detta avseende under och efter genomförandet.

33. Kommittén anser att det är särskilt viktigt att stödja projekt som syftar till att utarbeta en statistisk sammanställning av populationer av djurarter som klassificerats som skyddade och storleken på deras livsmiljö, och projekt som syftar till att undersöka hoten mot skyddade livsmiljöer, orsakerna till hoten och riskfaktorerna.

34. Kommittén ser med oro på det faktum att vilda djur i allt högre grad trängs bort från sin naturliga livsmiljö, och begär därför att innovativa åtgärder för krishantering utvecklas och genomförs på ett integrerat sätt för att säkra att djurens naturliga livsmiljöer bevaras.

35. Kommittén föreslår att kommissionen utarbetar en plan för långsiktig hållbarhet, reproducerbarhet och överförbarhet för Life-programmet för att ytterligare förbättra programmets resultat i detta avseende. Det handlar bl.a. om följande möjligheter⁽²³⁾: att vidareutveckla en "innovationsplattform" (som grundar sig på onlinedatabasen med Life-projekt för att underlätta sökningar efter reproducerbara miljöidéer); att effektivt och målinriktat sprida information om innovationer; att skapa tematiska plattformar, nätverk och projektkluster kring de prioriterade områdena; att bättre utnyttja de kommunikationsverktyg som finns att tillgå på Life-programmets webbplats; att vidareutveckla urvalet och spridningen av resultaten av de "bästa bland de bästa" Life-projekten⁽²⁴⁾.

36. För att ytterligare öka Life-projektens långsiktiga hållbarhet vill ReK ha kvar kravet att man för projekten ska tillhandahålla en plan för tiden "efter Life", en plan som innehåller följande: fortsatt finansiering så att projektresultaten upprätthålls, ansvarigt organ med kontinuitet bland personalen, formellt stöd från myndigheterna och kommunikation med lokala berörda aktörer.

Typer av insatser och nya finansieringsinstrument

37. Kommittén anser att de typer av Life-finansiering som fastställs i artikel 17 i Life-förordningen är ändamålsenliga och leder till en stor mångfald i finansieringsalternativen för regionerna. Vi efterlyser emellertid en översyn av de resultat som uppnås under perioden 2014–2017 i syfte att förbättra dem i nästa Life-program.

38. Vi är medvetna om den viktiga katalysatorfunktion som integrerade projekt har för offentliga myndigheter när det handlar om att täppa till luckor i genomförandet av EU:s miljöpolitik. ReK anser att det ännu inte finns tillräckligt med erfarenheter av detta slags finansiering och föreslår därför att budgeten för denna i det andra fleråriga arbetsprogrammet får ligga kvar på den nivå som anges i artikel 17.5 i Life-förordningen. ReK föreslår att man bedömer resultaten av de integrerade projekten vid utgången av 2020 och anser att detta kan bli ett ännu viktigare instrument i det framtida Life-programmet. Det gäller i synnerhet främjandet av prioriterade åtgärdsplaner genom integrerade projekt för att upprätta förvaltningsplaner för Natura 2000-områden.

39. Med tanke på komplexiteten och den tid och de resurser som krävs för att förbereda ansökan bör "projekten för tekniskt stöd" finnas kvar i ett framtida Life-program för att hjälpa de stödmottagare som ännu inte har genomfört ett integrerat projekt⁽²⁵⁾.

40. Vi välkomnar de två nya finansieringsinstrumenten Privat finansiering för energieffektivisering (PF4EE) och Finansieringsinstrumentet för naturkapital (NCFE). Detta är en ny chans att få privata investerare att finansiera projekt inom energieffektivitet och naturkapital och bidrar till att få i gång en allmän övergång till miljöanpassad finansiering. Kommittén inser att inget av instrumenten ännu nått sin fulla potential, främst eftersom det handlar om ett nytt slags projekt och administrationen under de första månaderna av genomförandet delvis är komplex. ReK uppmanar kommissionen att

⁽²³⁾ Europeiska revisionsrätten (2014), Särskild rapport (SR 15/2013); Europeiska kommissionen, GD Miljö (2014): LIFE Focus "Long-term impact and sustainability of LIFE Nature"; Europaparlamentet, GD IPOL (2016), Europaparlamentets budgetkontrollutskott, Arbetsdokument om Europeiska revisionsrättens särskilda rapport (PE535.987), Life+ slutlig utvärdering.

⁽²⁴⁾ Kommunikationsverktygen finns att tillgå på Life-programmets sida på DG Miljös webbplats: <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/index.htm>.

⁽²⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

fortsätta övervakningen av programmen och utveckla metoder för att bedöma deras effektivitet. Vi uppmanar kommissionen att överväga en utvidgning av de befintliga finansiella instrumenten eller inrättande av ett nytt, med en motsvarande ökning av de tillgängliga medlen, i syfte att locka investerare även till den prioriterade sektorn för miljö- och resurseffektivitet. Vi ställer oss bakom Europaparlamentets uppmaning att PF4EE måste leda till att "projekten på ett relevant och vetenskapligt sätt garanterat kan inverka positivt på den biologiska mångfalden".

41. Kommittén erkänner den viktiga roll som PF4EE spelar för genomförandet av de nationella energieffektivitets-prioriteringarna genom det stöd som stödmottagarna ges i form av finansiering, tekniskt stöd och fackkunskap. För att bättre utnyttja potentialen i PF4EE kan man överväga möjligheten att betrakta denna mekanism som kompletterande finansiering till Life-projekt inom energieffektivitet. Kommissionen bör hänvisa till möjligheten till detta slags kompletterande finansiering i de årliga riktlinjerna för sökande. Denna modell bör finnas kvar till utgången av det andra fleråriga arbetsprogrammet och, om utvärderingen av instrumentet är positiv, även efter 2020.

42. Vi ställer oss positiva till att finansieringsinstrumentet för naturkapital (NCFE) antar den svåra och innovativa utmaningen att finansiera projekt som handlar om ekosystemtjänster och om att uppmantra den privata sektorn att investera på detta område. Vi anser att investeringar i ekosystemtjänster är Europas framtid och ställer oss positiva till att Life antagit denna utmaning. Kommittén rekommenderar att man analyserar och utvärderar hur NCFE-mekanismen fungerar på grundval av de uppnådda och förväntade resultaten för att se till att den används som den ska tills det andra fleråriga arbetsprogrammet löper ut och, vid en positiv utvärdering, även efter 2020.

43. Vi uppskattar den roll som Life-programmet spelar på innovationens område och anser att miljö- och klimatåtgärder inte alltid kräver innovativa lösningar men ofta är beroende av att man fortsätter med åtgärder som redan vidtagits eller tillämpar innovationer som utarbetas i andra projekt. ReK uppmanar kommissionen att överväga finansiering av två slags projekt: innovativa projekt och projekt där hänsyn tas till de aktuella miljö- och klimatbehoven. Beviljandet av stöd skulle i så fall inte vara beroende av ständigt nya innovationer utan av att man fullföljer åtgärder och i samband med detta använder innovationer och god praxis från andra Life-projekt.

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV